Ministerie van Economische Zaken

Transparantiebenchmark 2013
De Kristal 2013

In samenwerking met NBA

Transparantiebenchmark 2013
De Kristal 2013

In samenwerking met NBA

Inhoud

Transparantieladder 3

1 Voorwoord 7

2 Samenvatting 9

3 Bevindingen 11

3.1 Aanpak 11

3.1.1 Doel 11

3.1.2 Verschillen met vorig jaar 11

3.1.3 Afbakening publiek toegankelijke verantwoordingsinformatie 11

3.1.4 Deelnemende organisaties 12

3.1.5 Methode 13

3.1.6 Criteria 14

3.2 Transparantieladder 16

3.2.1 Inleiding 16

3.2.2 Juryrapport 16

3.2.3 Transparantieladder 21

3.2.4 Bezemwagen 22

4 Trends 23

4.1 Themavergelijking 23

4.1.1 Hoger scorende categorieën 23

4.1.2 Lager scorende categorieën 24

4.2 Sectorvergelijking 27

4.2.1 Banken en verzekeraars 28

4.2.2 Bouw en maritiem 29

4.2.3 Consumentenproducten 30

4.2.4 Dienstverlening 30

4.2.5 Energie, olie en gas 32

4.2.6 Handelsmaatschappijen 32

4.2.7 Industriële goederen 33

4.2.8 Media 34

4.2.9 Retail 35

4.2.10 Technologie 36

4.2.11 Transport 36

4.2.12 Universiteiten 37

4.2.13 Vastgoed 38

4.2.14 Voedsel en drank 38
4.2.15 Farmaceutische industrie 39
4.2.16 Universitair Medisch Centra 40
4.3 Internationale Trends 40
4.3.1 Uitgelicht thema: Geïntegreerde verslaggeving 40
4.3.2 Global Reporting Initiative 42
4.3.3 Trends onder de oppervlakte 44

5 Evaluatie 46
5.1 Dialoog met deelnemers 46

Bijlagen 48
A. Grafieken themavergelijkingen 49
B. Ondernemingen met een nulscore 53
C. Criteria Transparantie-benchmark 2013 59
D. Panel van Deskundigen Transparantiebench-mark en Jury De Kristal 87

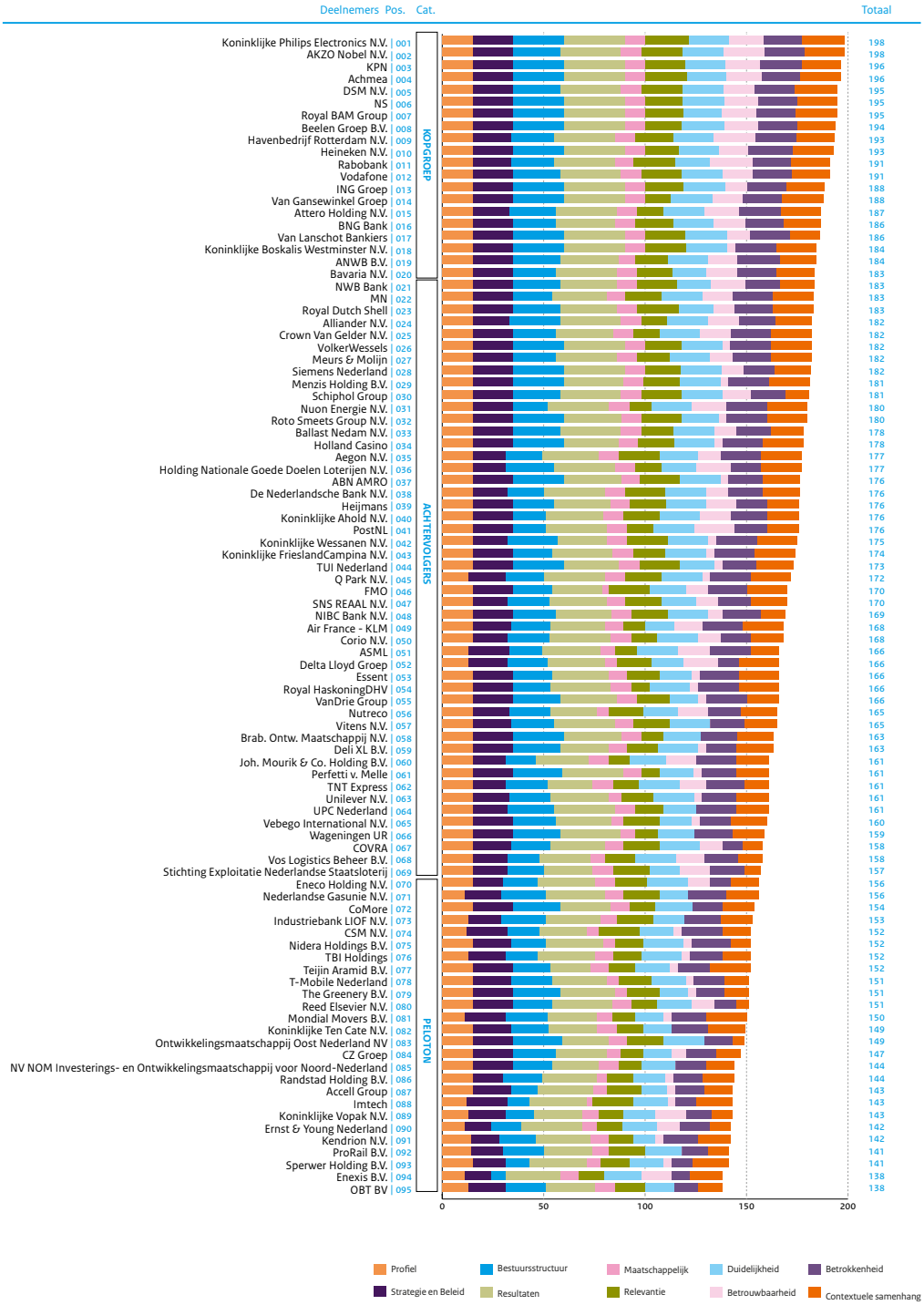
Deelnemers
Pos.
Cat.
Totaal
Koninklijke Philips Electronics N.V. 001 198
AKZO Nobel N.V. 002 198
KPN 003 196
Achmea 004 196
DSM N.V. 005 195
NS 006 195
Royal BAM Group 007 195
Beelen Groep B.V. 008 194
Havenbedrijf Rotterdam N.V. 009 193
Heineken N.V. 010 193
Rabobank 011 191
Vodafone 012 191
ING Groep 013 188
Van Gansewinkel Groep 014 188
Attero Holding N.V. 015 187
BNG Bank 016 186
Van Lanschot Bankiers 017 186
Koninklijke Boskalis Westminster N.V. 018 184
ANWB B.V. 019 184
Bavaria N.V. 020 183
NWB Bank 021 183
MN 022 183
Royal Dutch Shell 023 183
Alliander N.V. 024 182
Crown Van Gelder N.V. 025 182
VolkerWessels 026 182
Meurs & Molijn 027 182
Siemens Nederland 028 182
Menzis Holding B.V. 029 181
Schiphol Group 030 181
Nuon Energie N.V. 031 180
Roto Smeets Group N.V. 032 180
Ballast Nedam N.V. 033 178
Holland Casino 034 178
Aegon N.V. 035 177
Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V. 036 177
ABN AMRO 037 176
De Nederlandsche Bank N.V. 038 176
Heijmans 039 176
Koninklijke Ahold N.V. 040 176
PostNL 041 176
Koninklijke Wessanen N.V. 042 175
Koninklijke FrieslandCampina N.V. 043 174
TUI Nederland 044 173
Q Park N.V. 045 172
FMO 046 170
SNS REAAL N.V. 047 170
NIBC Bank N.V. 048 169
Air France - KLM 049 168
Corio N.V. 050 168
ASML 051 166
Delta Lloyd Groep 052 166
Essent 053 166
Royal HaskoningDHV 054 166
VanDrie Group 055 166
Nutreco 056 165
Vitens N.V. 057 165
Brab. Ontw. Maatschappij N.V. 058 163
Deli XL B.V. 059 163
Joh. Mourik & Co. Holding B.V. 060 161
Perfetti v. Melle 061 161
TNT Express 062 161
Unilever N.V. 063 161
UPC Nederland 064 161
Vebego International N.V. 065 160
Wageningen UR 066 159
COVRA 067 158
Vos Logistics Beheer B.V. 068 158
Stichting Exploitatie Nederlandse Staatsloterij 069 157
Eneco Holding N.V. 070 156
Nederlandse Gasunie N.V. 071 156
CoMore 072 154
Industriebank LIOF N.V. 073 153
CSM N.V. 074 152
Nidera Holdings B.V. 075 152
TBI Holdings 076 152
Teijin Aramid B.V. 077 152
T-Mobile Nederland 078 151
The Greenery B.V. 079 151
Reed Elsevier N.V. 080 151
Mondial Movers B.V. 081 150
Koninklijke Ten Cate N.V. 082 149
Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland NV 083 149
CZ Groep 084 147
NV NOM Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland 085 144
Randstad Holding B.V. 086 144
Accell Group 087 143
Imtech 088 143
Koninklijke Vopak N.V. 089 143
Ernst & Young Nederland 090 142
Kendrion N.V. 091 142
ProRail B.V. 092 141
Sperwer Holding B.V. 093 141
Enexis B.V. 094 138
OBT BV 095 138
KOPGROEP
ACHTERVOLGERS
PELOTON
0
50
100
150
200
Profiel
Bestuursstructuur
Maatschappelijk
Duidelijkheid
Betrokkenheid
Strategie en Beleid
Resultaten
Relevantie
Betrouwbaarheid
Contextuele samenhang

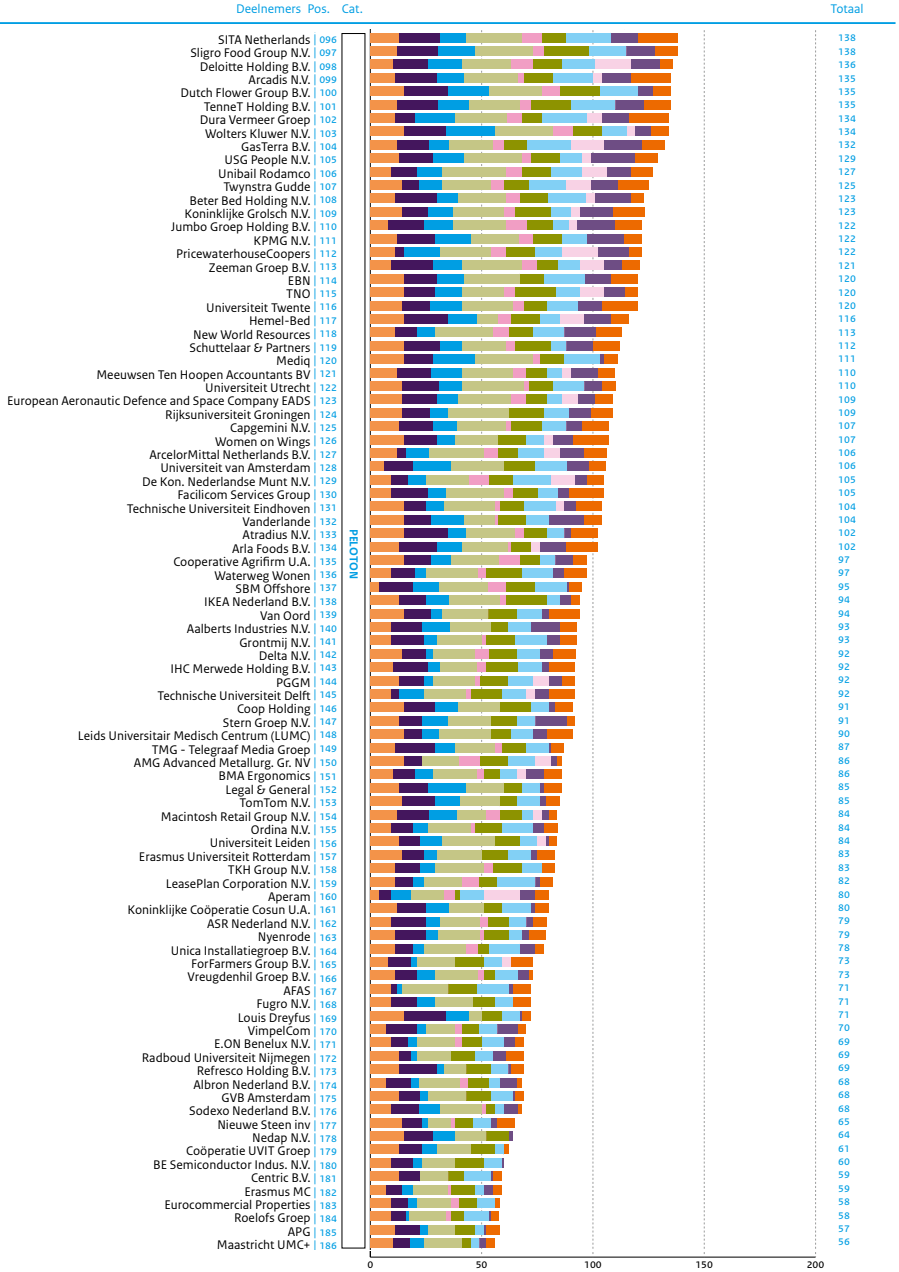
Deelnemers Pos. Cat.
Totaal
SITA Netherlands 096 138
Sligro Food Group N.V. 097 138
Deloitte Holding B.V. 098 136
Arcadis N.V. 099 135
Dutch Flower Group B.V. 100 135
TenneT Holding B.V. 101 135
Dura Vermeer Groep 102 134
Wolters Kluwer N.V. 103 134
GasTerra B.V. 104 132
USG People N.V. 105 129
Unibail Rodamco 106 127
Twynstra Gudde 107 125
Beter Bed Holding N.V. 108 123
Koninklijke Grolsch N.V. 109 123
Jumbo Groep Holding B.V. 110 122
KPMG N.V. 111 122
PricewaterhouseCoopers 112 122
Zeeman Groep B.V. 113 121
EBN 114 120
TNO 115 120
Universiteit Twente 116 120
Hemel-Bed 117 116
New World Resources 118 113
Schuttelaar & Partners 119 112
Mediq 120 111
Meeuwsen Ten Hoopen Accountants BV 121 110
Universiteit Utrecht 122 110
European Aeronautic Defence and Space Company EADS 123 109
Rijksuniversiteit Groningen 124 109
Capgemini N.V. 125 107
Women on Wings 126 107
ArcelorMittal Netherlands B.V. 127 106
Universiteit van Amsterdam 128 106
De Kon. Nederlandse Munt N.V. 129 105
Facilicom Services Group 130 105
Technische Universiteit Eindhoven 131 104
Vanderlande 132 104
Atradius N.V. 133 102
Arla Foods B.V. 134 102
Cooperative Agrifirm U.A. 135 97
Waterweg Wonen 136 97
SBM Offshore 137 95
IKEA Nederland B.V. 138 94
Van Oord 139 94
Aalberts Industries N.V. 140 93
Grontmij N.V. 141 93
Delta N.V. 142 92
IHC Merwede Holding B.V. 143 92
PGGM 144 92
Technische Universiteit Delft 145 92
Coop Holding 146 91
Stern Groep N.V. 147 91
Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) 148 90
TMG - Telegraaf Media Groep 149 87
AMG Advanced Metallurg. Gr. NV 150 86
BMA Ergonomics 151 86
Legal & General 152 85
TomTom N.V. 153 85
Macintosh Retail Group N.V. 154 84
Ordina N.V. 155 84
Universiteit Leiden 156 84
Erasmus Universiteit Rotterdam 157 83
TKH Group N.V. 158 83
LeasePlan Corporation N.V. 159 82
Aperam 160 80
Koninklijke Coöperatie Cosun U.A. 161 80
ASR Nederland N.V. 162 79
Nyenrode 163 79
Unica Installatiegroep B.V. 164 78
ForFarmers Group B.V. 165 73
Vreugdenhil Groep B.V. 166 73
AFAS 167 71
Fugro N.V. 168 71
Louis Dreyfus 169 71
VimpelCom 170 70
E.ON Benelux N.V. 171 69
Radboud Universiteit Nijmegen 172 69
Refresco Holding B.V. 173 69
Albron Nederland B.V. 174 68
GVB Amsterdam 175 68
Sodexo Nederland B.V. 176 68
Nieuwe Steen inv 177 65
Nedap N.V. 178 64
Coöperatie UVIT Groep 179 61
BE Semiconductor Indus. N.V. 180 60
Centric B.V. 181 59
Erasmus MC 182 59
Eurocommercial Properties 183 58
Roelofs Groep 184 58
APG 185 57
Maastricht UMC+ 186 56
PELOTON
0
50
100
150
200
Profiel
Bestuursstructuur
Maatschappelijk
Duidelijkheid
Betrokkenheid
Strategie en Beleid
Resultaten
Relevantie
Betrouwbaarheid
Contextuele samenhang

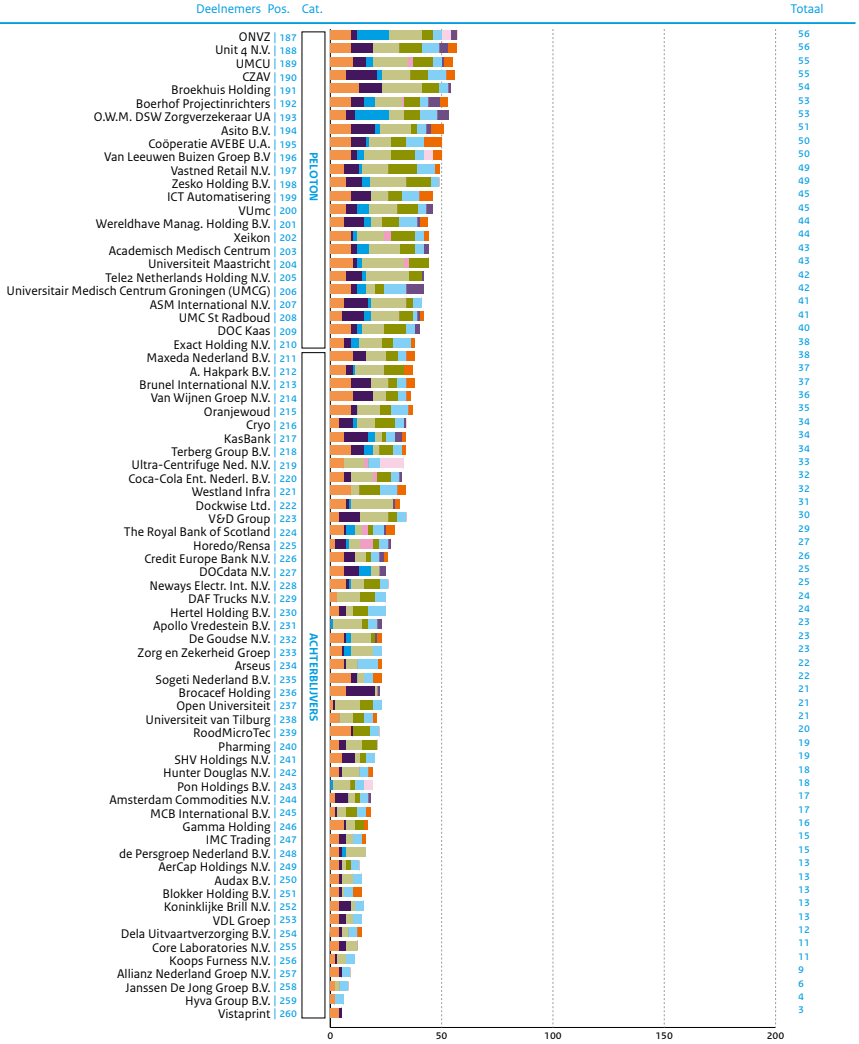
Deelnemers Pos. Cat.
Totaal
ONVZ 187 56
Unit 4 N.V. 188 56
UMCU 189 55
CZAV 190 55
Broekhuis Holding 191 54
Boerhof Projectinrichters 192 53
O.W.M. DSW Zorgverzekeraar UA 193 53
Asito B.V. 194 51
Coöperatie AVEBE U.A. 195 50
Van Leeuwen Buizen Groep B.V 196 50
Vastned Retail N.V. 197 49
Zesko Holding B.V. 198 49
ICT Automatisering 199 45
VUmc 200 45
Wereldhave Manag. Holding B.V. 201 44
Xeikon 202 44
Academisch Medisch Centrum 203 43
Universiteit Maastricht 204 43
Tele2 Netherlands Holding N.V. 205 42
Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) 206 42
ASM International N.V. 207 41
UMC St Radboud 208 41
DOC Kaas 209 40
Exact Holding N.V. 210 38
Maxeda Nederland B.V. 211 38
A. Hakpark B.V. 212 37
Brunel International N.V. 213 37
Van Wijnen Groep N.V. 214 36
Oranjewoud 215 35
Cryo 216 34
KasBank 217 34
Terberg Group B.V. 218 34
Ultra-Centrifuge Ned. N.V. 219 33
Coca-Cola Ent. Nederl. B.V. 220 32
Westland Infra 221 32
Dockwise Ltd. 222 31
V&D Group 223 30
The Royal Bank of Scotland 224 29
Horedo/Rensa 225 27
Credit Europe Bank N.V. 226 26
DOCdata N.V. 227 25
Neways Electr. Int. N.V. 228 25
DAF Trucks N.V. 229 24
Hertel Holding B.V. 230 24
Apollo Vredestein B.V. 231 23
De Goudse N.V. 232 23
Zorg en Zekerheid Groep 233 23
Arseus 234 22
Sogeti Nederland B.V. 235 22
Brocacef Holding 236 21
Open Universiteit 237 21
Universiteit van Tilburg 238 21
RoodMicroTec 239 20
Pharming 240 19
SHV Holdings N.V. 241 19
Hunter Douglas N.V. 242 18
Pon Holdings B.V. 243 18
Amsterdam Commodities N.V. 244 17
MCB International B.V. 245 17
Gamma Holding 246 16
IMC Trading 247 15
de Persgroep Nederland B.V. 248 15
AerCap Holdings N.V. 249 13
Audax B.V. 250 13
Blokker Holding B.V. 251 13
Koninklijke Brill N.V. 252 13
VDL Groep 253 13
Dela Uitvaartverzorging B.V. 254 12
Core Laboratories N.V. 255 11
Koops Furness N.V. 256 11
Allianz Nederland Groep N.V. 257 9
Janssen De Jong Groep B.V. 258 6
Hyva Group B.V. 259 4
Vistaprint 260 3
PELOTON
ACHTERBLIJVERS
0
50
100
150
200
Profiel
Bestuursstructuur
Maatschappelijk
Duidelijkheid
Betrokkenheid
Strategie en Beleid
Resultaten
Relevantie
Betrouwbaarheid
Contextuele samenhang

1 Voorwoord

Voor u liggen de resultaten van de Transparantiebenchmark 2013, over het verslagjaar 2012. De Transparantiebenchmark geeft inzicht in de mate van transparantie in maatschappelijke verslaggeving bij de 460 grootste bedrijven van Nederland.

Het Ministerie van Economische Zaken heeft de opzet van de Transparantiebenchmark 2013 ongewijzigd gelaten ten opzichte van de Transparantiebenchmark 2012. De criteria zijn ongewijzigd gelaten, de self-assessment methodiek is hetzelfde gebleven als vorig jaar. De onderzoeksgroep is wel aangepast. De uitvoerder van de Transparantiebenchmark heeft de groep zorgvuldig nagelopen en bedrijven verwijderd die niet meer tot de doelgroep behoorden. In het deelnameprotocol (in te zien via www. transparantiebenchmark.nl) staat beschreven welke bedrijven zijn opgenomen in de onderzoeksgroep, alsmede welke verantwoordingsinformatie voor punten in aanmerking komt. Nieuw toegevoegde bedrijven zijn hiervan op de hoogte gesteld in april 2013. Alle bedrijven zijn uitgenodigd de kwaliteit van hun verslaggeving middels een online self-assessment te screenen. Door het online invullen van het self-assessment wordt in één oogopslag duidelijk wat de sterke kanten van een verslag zijn en waar er punten worden gemist. De antwoorden van het self-assessment zijn kritisch gecontroleerd op juistheid door een team van onderzoekers. Een onafhankelijk en deskundig panel heeft de top 20 aanvullend beoordeeld op basis van hun eigen criteria. Deze criteria staan ook vermeld op de website. Tevens zijn alle scores en bedrijven daar in te zien. Omdat het een open source website is, zijn alle gegevens te delen met anderen.

De Kristal is de prijs voor de beste MVO-verslaggeving die het Ministerie van Economische Zaken samen met de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) in 2010 heeft opgezet. Voor deze prijs zijn zowel de criteria als de werkwijze van de Transparantiebenchmark en de ACC Award (het beste maatschappelijke verslag) gecombineerd. De Kristal beoogt de belangrijkste prijs te zijn voor MVO-verslaggeving en wordt uitgereikt aan het bedrijf waarvan het maatschappelijke jaarverslag als hoogste op de ranglijst van de Transparantiebenchmark is geëindigd.
De jury, bestaande uit mevrouw mr. Bibi de Vries (voorzitter), Z.K.H. Prins Carlos de Bourbon de Parme en professor dr. Leen Paape RA RO CIA, heeft uit de top 3 de winnaar gekozen.
Belanghebbenden zoals aandeelhouders, belangengroeperingen en overheden verwachten dat een onderneming transparant is over de afwegingen en prestaties op maatschappelijk vlak. Door open en duidelijk te zijn stelt een bedrijf zich kwetsbaar op en kan het door zijn stakeholders worden aangesproken op zijn activiteiten. Door transparantie wordt een dialoog op gang gebracht. Deze dialoog kan vervolgens leiden tot aanpassing van het beleid van een onderneming. Dit is al sinds 2004 het motief voor het uitvoeren van de

Transparantiebenchmark. Uit de deze herfst uitgevoerde evaluatie bleek de Transparantiebenchmark redelijk goed in deze opzet te zijn geslaagd. De uitkomsten van de evaluatie hebben het ministerie van Economische Zaken ook een aantal aanknopingspunten aangereikt voor herijking van het instrument. Deze punten leiden tot enige aanpassingen van de Transparantiebenchmark in 2014.
Voor een goed begrip van de Transparantiebenchmark is het van belang te benadrukken dat de transparantie in verslaggeving wordt gemeten. Het ministerie geeft geen inhoudelijk oordeel over de concrete activiteiten of resultaten op het gebied van MVO, noch kan zij dat doen. Het gaat bij de Transparantiebenchmark om meer dan slechts vaststellen van scores van de ondernemingen. Trends in scores, beweging in sectoren, hoeveel bedrijven voor het eerst hun financiële en niet-financiële verslaggeving integreren, zijn ook interessant.
In dit boekje vindt u meer informatie over deze zaken, naast uiteraard de resultaten van de meting over het verslagjaar 2012.

2 Samenvatting

Philips (1), AkzoNobel (2) en KPN (3) bezetten de ereplaatsen op de Transparantieladder. Philips wint voor het eerst de Kristalprijs voor de beste maatschappelijke verslaggeving. Ten opzichte van vorig jaar is AkzoNobel opnieuw geëindigd als tweede, KPN is van de vijfde positie gestegen naar de derde plaats op het erepodium. Met hun knappe prestaties tonen deze boegbeelden van de Nederlandse industrie dat transparantie en concurrentiekracht hand in hand gaan.

Er zijn speciale prijzen voor Meurs & Molijn en DSM. Meurs & Molijn steeg van positie 155 naar positie 27. Wat een stijging van maar liefst 128 posities is, hiermee is Meurs & Molijn de grootste stijger van alle deelnemers. Tevens is Meurs & Molijn met deze 27e positie de best presterende MKB'er. De meer dan vijftien deelnemende MKB'ers, waaronder enkele nieuwe toetreders, verdienen bijzondere vermelding vanwege hun vrijwillige deelname aan de Transparantiebenchmark. DSM heeft de nieuwe prijs gewonnen voor het meest innovatieve jaarverslag.

De gemiddelde totale score is vergeleken met vorig jaar gelijk gebleven op 104 punten. De deelnemers aan de Transparantiebenchmark hebben gemeten naar de criteria dus gemiddeld geen stijging in transparantie laten zien. Eén van de oorzaken hiervoor is ook de herziening van het deelnameprotocol en daarmee de onderzoeksgroep, hierdoor zijn de samenstellingen van een aantal sectoren veranderd en zijn er ook deelnemers die dit jaar voor het eerst meedoen.

Het aantal ondernemingen/organisaties dat maatschappelijke informatie integreert in het jaarverslag neemt toe. Vorig jaar hadden 117 bedrijven/organisaties een geïntegreerd jaarverslag. In 2013 was dit het geval bij maar liefst 146 bedrijven/organisaties. Dit is een indicatie voor het groeien van de verbondenheid van informatie. De toepassing van de vier andere principes van geïntegreerde verslaggeving werden het afgelopen jaar ongeveer even vaak toegepast. Strategische focus, toekomstgerichtheid, betrokkenheid van stakeholders en materialiteit/betrouwbaarheid/bondigheid komen steeds even sterk terug in de verslaggeving van de onderzoeksgroep.

Voor het eerst hanteren alle eerste 70 bedrijven op de Transparantieladder de GRI-richtlijnen. Wereldwijd is van bijna 5000 organisaties bekend dat zij rapporteren volgens de richtlijnen van het Global Reporting Initiative (GRI). Ook in Nederland wordt GRI breed toegepast en we zien daarin nog steeds een stijgende lijn. Vorig jaar was het de top 50 die geheel volgens deze vrijwillige standaard rapporteerde.

De bedrijven uit de sectoren transport (159 punten), banken en verzekeraars (123 punten) en energie, olie en gas (119 punten) hebben gemiddeld relatief goed gescoord. Farmaceutische industrie (25 punten), universitair medische centra (54 punten) en handelsmaatschappijen (68 punten) doen het relatief minder goed. De Transparantiebenchmark kent zestien verschillende sectoren. De sectoren farmaceutische industrie en universitair medische centra zijn dit jaar nieuw toegevoegd

3 Bevindingen

3.1 Aanpak

3.1.1 Doel

De Transparantiebenchmark heeft ten doel een beoordeling te geven van de inhoud en kwaliteit van externe verslaggeving ten aanzien van maatschappelijke aspecten van ondernemen. Hiertoe wordt de verantwoordingsinformatie van de grootste Nederlandse organisaties beoordeeld op vijftig criteria die betrekking hebben op maatschappelijk relevante aspecten van organisaties en hun bedrijfsvoering. De Transparantiebenchmark geeft nadrukkelijk geen oordeel over de maatschappelijke prestaties.

3.1.2 Verschillen met vorig jaar

Ten opzichte van het vorige jaar is het deelnameprotocol en de onderzoeksgroep herzien. In het deelnameprotocol is expliciet aangegeven welke verantwoordingsinformatie wel en niet kan worden meegenomen voor beoordeling in de Transparantiebenchmark. De regels die gesteld worden aan verantwoordingsinformatie zoals publiek beschikbaar zijn, betrekking hebbend op Nederlandse activiteiten, etc. kan eventueel leiden tot het toekennen van een nulscore, bijlage B gaat verder in op de nulscores en de verantwoordingsinformatie die wel of niet wordt beoordeeld. Het deelnameprotocol is integraal te raadplegen op www.transparantiebenchmark.nl.

Tevens is in het deelnameprotocol expliciet aangegeven welke ondernemingen deel uitmaken van de onderzoeksgroep, deze onderzoeksgroep is dit jaar herzien en er ligt een sterkere nadruk op ondernemingen met Nederlandse bedrijfsactiviteiten met een substantiele omzet en/of aantal medewerkers. Ten opzichte van de Transparantiebenchmark 2012 zijn 80 ondernemingen niet teruggekomen in de onderzoeksgroep. Van deze 80 ondernemingen hadden 72 een nulscore. De overige 8 ondernemingen laten zich verklaren door fusies (bijv. Haskoning en DHV), overnames (bijv. Eriks overgenomen door SHV) en 'anomalieën' die om onduidelijke redenen in het verleden tot de onderzoeksgroep zijn gerekend, zoals bijvoorbeeld het Amphia ziekenhuis. Zie ook 3.1.4 voor verdere toelichting op de samenstelling van de onderzoeksgroep.

3.1.3 Afbakening publiek toegankelijke verantwoordingsinformatie

Basis voor de scores zijn de publiekelijk beschikbare verslagen waarin organisaties verantwoording afleggen over het verslagjaar 2012. Diverse typen verslagen komen in aanmerking bij de Transparantiebenchmark: o.a. jaarverslagen, financiële verslagen, maatschappelijke verslagen en sociale verslagen. Voorwaarde is dat de verslaggeving publiekelijk beschikbaar is. Dit impliceert dat het verslag ofwel kosteloos en algemeen verkrijgbaar is bij de

deelnemers, ofwel kan worden gedownload vanaf de ondernemingswebsite. Verslagen die alleen verkrijgbaar zijn door ze op te vragen bij de Kamer van Koophandel komen niet in aanmerking voor puntentoekenning. Daarnaast is het belangrijk dat het verslag periodiek wordt uitgegeven en de status heeft van verantwoordingsinformatie, dit jaar over het verslagjaar dat is geëindigd in 2012.

Eventuele informatie op websites komt in aanmerking voor beantwoording van de criteria mits in de periodieke verantwoordingsinformatie hier expliciet en gedetailleerd naar verwezen wordt. Met een expliciete en gedetailleerde verwijzing wordt bedoeld: een specifieke weblink die de lezer direct navigeert naar de juiste, afgebakende, informatie op de website. Een willekeurige webpagina over MVO, waar op geen enkele wijze aan wordt gerefereerd in de periodieke verantwoordingsinformatie, komt niet in aanmerking voor beantwoording van de criteria.

Indien de verantwoordingsinformatie in zijn geheel digitaal wordt aangeboden (web-based reporting), dient de informatie duidelijk afgebakend van de overige informatie op de website te worden gepresenteerd. Informatie op webpagina's waarvan niet kan worden aangetoond dat het periodieke verantwoordingsinformatie betreft is ongeldig.

Transparantie is dus niet in brede zin beoordeeld, maar uitsluitend aan de hand van periodieke verslaggeving. Toespraken, verslagen van bijeenkomsten met stakeholders, persberichten, brochures, interne tijdschriften of specifieke rapporten over de steun aan bijvoorbeeld goede doelen zijn daarom niet meegenomen in de beoordeling. Deze stukken hebben doorgaans onvoldoende de status van periodieke verslaggeving. In totaal hebben 260 organisaties een score ontvangen op basis van hun publiek toegankelijke verslaggeving. De resterende 200 organisaties hebben een nulscore ontvangen, omdat niet aan de bovenstaande criteria is voldaan. In bijlage B is een andere analyse van de nulscores opgenomen.

3.1.4 Deelnemende organisaties

In totaal zijn 460 organisaties opgenomen in de Transparantiebenchmark. De Transparantiebenchmark is in eerste instantie gericht op het grootbedrijf in Nederland. Bij het samenstellen van de onderzoeksgroep is gekeken naar omzetcijfers en het aantal werknemers in vaste dienst. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de meest recente informatie in de database 'company.info'. Deze database bevat gegevens van meer dan 2,3 miljoen organisaties die staan ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.
Het aantal ondernemingen in de onderzoeksgroep is gemaximeerd op 500. Vooralsnog zijn echter minder ondernemingen geselecteerd waardoor er ruimte is voor uitbreiding. Op deze manier is rekening gehouden met mogelijke vrijwillige toetreders in de komende jaren.
De onderzoeksgroep is opgebouwd aan de hand van vijf te onderscheiden categorieën:

- Ondernemingen met een beursnotering in Amsterdam
- Ondernemingen met Nederlandse ondernemingsactiviteiten met substantiële omzet en/of aantal medewerkers

- Staatsdeelnemingen
- Ondernemingen die in het verleden vrijwillig zijn toegetreden tot de onderzoeksgroep
- Universiteiten en universitaire medische centra

Dit jaar zijn er opnieuw een aantal (tien) bedrijven vrijwillig toegetreden. Verder zijn dit jaar de 8 universitaire medische centra toegevoegd aan de onderzoeksgroep en de ondernemingen die genoteerd staan aan de AScX-index. Tot vorig jaar werden enkel de ondernemingen genoteerd aan de AEX- en AMX-index opgenomen. Bij beursgenoteerde ondernemingen is er echter sprake van hogere verwachtingen qua transparantie en corporate governance. Om die reden worden ondernemingen met een beursnotering aan de AScX-index vanaf dit jaar ook meegenomen in de onderzoeksgroep.

3.1.5 Methode

Alle processtappen in het beoordelingsproces zijn ingebouwd in een webapplicatie die het voor de deelnemende organisaties mogelijk maakt om zichzelf te beoordelen (*self-assessment*) en commentaar terug te koppelen. Er zijn vier processtappen te onderscheiden:

- *Self-assessment*: tussen 1 mei en 1 juli 2013 hebben organisaties de gelegenheid gehad om de eigen verantwoordingsinformatie te beoordelen tegen de criteria van de Transparantiebenchmark met gebruikmaking van de webapplicatie. Zij konden daartoe zichzelf gemotiveerd punten toekennen op de 50 criteria, wat leidde tot een **vastgestelde score**.

- *Beoordeling self-assessment en/of integrale beoordeling*: om de kwaliteit van de voorlopige scores te borgen en interpretatieverschillen tussen deelnemers te herstellen, zijn alle self-assessments beoordeeld door een team van beoordelaars en reviewers. De verantwoordingsinformatie van deelnemers die geen self-assessment hadden uitgevoerd, is alsnog aan een integrale beoordeling onderworpen. Dat geldt ook voor self-assessments die onvolledig of onvoldoende zorgvuldig waren uitgevoerd en voor de bedrijven die in 2012 in de top-40 waren geëindigd. De aldus vastgestelde score is op 15 juli 2013 (een halve maand eerder dan vorig jaar) aan deelnemers gecommuniceerd, waarbij de verschillen met de eventuele vastgestelde score werden toegelicht.

- *Commentaarronde*: deelnemers die commentaar hadden op de vastgestelde score, konden dit per criterium tot 31 augustus doorgeven via de webapplicatie. Op 16 september 2013 hebben zij een reactie ontvangen op hun commentaren, waarna de **definitieve scores** zijn vastgesteld en gecommuniceerd.

- *Bezwaarronde*: het kan voorkomen, dat deelnemers het oneens zijn met hun definitieve score. Vaak ligt daaraan een interpretatieverschil van verantwoordingsinformatie of criterium tussen deelnemer en beoordelaar ten grondslag. Daarom konden bedrijven tot 1 oktober bezwaar indienen bij het ministerie, waarna een onafhankelijk Panel van Deskundigen deze heeft beoordeeld. In totaal hebben 6 ondernemingen 13 bezwaren ingediend. Het Panel van Deskundigen beoordeelde deze bezwaren en heeft 4 van de 13

bezwaren gegrond verklaard. Bij het sluiten van de bezwaarperiode zijn de scores vastgesteld.

- *Panelbeoordeling*: de 23 hoogst scorende deelnemers zijn voorgelegd aan het Panel van Deskundigen. Het Panel heeft deze verslagen beoordeeld aan de hand van de 'panelcriteria' (zie onderaan bijlage C). De scores van deze deelnemers op elke kwaliteitsgerichte categorie criteria is zodoende met maximaal 15% naar boven of beneden bijgesteld.

- *Winnaar prijs 'De Kristal'*: De jury heeft vervolgens, aan de hand van vastgestelde beoordelingscriteria, besloten welke onderneming uit de top 3 de uiteindelijke prijswinnaar van "De Kristal" is geworden.

3.1.6 Criteria

De Transparantiebenchmark is gebaseerd op vijftig criteria. De criteria zijn onderverdeeld in inhoudsgerichte criteria en kwaliteitsgerichte criteria, die op hun beurt zijn geclusterd naar elk vijf thema's of categorieën. In totaal kunnen 200 punten behaald worden, 100 punten voor de inhoudelijke en 100 punten voor de kwaliteitsgerichte criteria. De totaalscore komt tot stand door het optellen van de totale inhoudsgerichte score en de score op de kwaliteitsgerichte criteria. Het maximaal aantal te behalen punten per thema varieert (zie hiervoor figuur 1).

Figuur 1

Inhoudsgerichte criteria (100 pt)	Kwaliteitsgerichte criteria (100 pt)
• **Profiel (15 pt):** de categorie 'Profiel' heeft betrekking op de verslaggeving van kerngegevens van organisaties. Daarbij kan worden gedacht aan personeelsomvang, producten en diensten, kernprocessen, eigendomsverhoudingen en de positie in de keten. • **Strategie en beleid (20 pt):** in de categorie 'Strategie en beleid' wordt gevraagd naar de visie van organisaties ten aanzien van MVO en de wijze waarop deze wordt gedragen door het hoogste bestuurslichaam. Onderdeel is ook ketenverantwoordelijkheid, waarbij organisaties onder meer voorbeelden van interventies/beleid dienen te geven. • **Bestuurstructuur en managementbenadering (25 pt):** in de categorie 'Bestuurstructuur en managementbenadering' wordt gevraagd of de verslaggeving inzicht geeft in de bestuurstructuur en het proces van sturing en beheersing ten aanzien van MVO. Er is onder meer aandacht voor de distributie en aard van taken en verantwoordelijkheden en de opbouw van beloningssystemen in relatie tot MVO-prestaties. • **Resultaten (30 pt):** in de categorie 'Resultaten' wordt gekeken naar de mate waarin organisaties transparant zijn over hun beleid, prestaties en doelstellingen op het gebied van economie, milieu en maatschappij. Naast inzicht in de traditioneel financiële indicatoren, dient bijvoorbeeld te worden gedacht aan inzicht in niet-financiële indicatoren als voorkoming van fraude en corruptie, milieu indicatoren als emissie / uitstoot, waterverbruik en recycling en sociale indicatoren als diversiteit, opleiding, veiligheid en gezondheid van werknemers. • **Maatschappelijk verslaggevingsbeleid (10 pt):** in de categorie 'Maatschappelijk verslaggevingbeleid" wordt gekeken naar de mate waarin organisaties transparant zijn over het verslaggevingsbeleid, het verslaggevingsproces en de reikwijdte en afbakening welke ten grondslag liggen aan de verslaggeving zelf.	• **Relevantie (20 pt):** De categorie 'Relevantie' gaat in op de vraag in hoeverre de verslaggeving ingaat op MVO-aspecten en dilemma's, die daadwerkelijk als relevant worden beschouwd door stakeholders. Ofwel sluit het verslag aan bij de informatiebehoefte van de beoogde gebruikers? • **Duidelijkheid (20 pt):** In de categorie 'Duidelijkheid' wordt onder meer gevraagd naar de begrijpelijkheid, inzichtelijkheid en toegankelijkheid van het (maatschappelijk) verslag. De informatie in het verslag moet begrijpelijk zijn voor de lezer om onjuiste interpretatie te voorkomen. Dit betekent dat de wijze van presentatie moet zijn afgestemd op de kennis en ervaring van de gebruikers. Een goede vormgeving, een systematische rubricering van onderwerpen, een helder taalgebruik en het uitleggen van onbekende termen verhogen de begrijpelijkheid. • **Betrouwbaarheid (20 pt):** Verslaggeving heeft het kenmerk van 'Betrouwbaarheid' wanneer het een juist, volledig en evenwichtig beeld geeft van de werkelijke situatie. In deze categorie wordt ingegaan op de wijze waarop het verslag en de inhoud ervan is geverifieerd door een externe onafhankelijke partij. • **Betrokkenheid van stakeholders (20 pt):** In de categorie 'Betrokkenheid van stakeholders' wordt gekeken naar de mate waarin organisaties transparant zijn over het beleid ten aanzien van stakeholder betrokkenheid. Criteria hebben onder meer betrekking op de wijze waarop stakeholders zijn geselecteerd, de wijze waarop de dialoog is aangegaan en de wijze waarop uitkomsten van de dialoog zijn verwerkt. • **Contextuele samenhang (20 pt):** In de categorie 'Contextuele samenhang' wordt gevraagd naar in hoeverre prestaties van de organisatie op het gebied van MVO in breder perspectief worden geplaatst. Vragen hebben onder meer betrekking op de bedrijfsstrategische context, trends en ontwikkelingen in de sector, geografische context et cetera.

3.2 Transparantieladder

3.2.1 Inleiding

De Transparantieladder geeft een overzicht van totaalscores van ondernemingen. De ondernemingen die deel uitmaken van de Transparantiebenchmark zijn gerangschikt in verschillende groepen, te weten de kopgroep, de achtervolgers, het peloton, de achterblijvers en de bezemwagen. De indeling in groepen is vastgesteld op basis van de posities op de ranglijst. De bezemwagen betreft ondernemingen zonder publiekelijk toegankelijke verantwoordingsinformatie. Aan deze ondernemingen is een nulscore toegekend.

Binnen de bezemwagen is de categorisering aangebracht zoals aangegeven in de tabel in paragraaf 3.2.4.

Categorie Transparantieladder	Plaatsen
Kopgroep	1-20
Achtervolgers	21-70
Peloton	71-210
Achterblijvers	211-260
Bezemwagen	261-460

3.2.2 Juryrapport

Het juryrapport

Wat hebben we dit jaar geconstateerd en wat verheugt ons?

- De kwaliteit van de drie door ons beoordeelde verslagen is van een hoog niveau.
- Naast de bekende financiële informatie is de aandacht voor niet-financiële informatie nog steeds groeiende, dat verheugt ons zeer.
- Met name wordt meer aandacht besteed aan zaken als stakeholderdialoog en de aandacht voor de impact op de samenleving in brede zin. Dus ook hoe de samenleving verder gediend kan worden door de activiteiten van de ondernemingen. De bijbehorende ambitieniveaus zijn meer dan bemoedigend; soms zelfs misschien iets te pretentieus.
- Sommige ondernemingen besteden ook meer aandacht aan de problematiek van corruptie, antitrustzaken en het niet naleven van bestaande regelgeving, dan in het verleden gebruikelijk was. Ondernemingen lijken zich iets kwetsbaarder op te durven stellen. Dat waarderen wij als jury zeer.
- Ook de ketenverantwoordelijkheid komt steeds nadrukkelijker aan de orde. Het gaat niet meer alleen om de eigen organisatie sec, maar ook om de hele productieketen.

De onderlinge verschillen in de top van de scoretabel waren klein en het maken van een keuze viel dan ook niet mee.

De jury is in dit keuzeproces inhoudelijk ondersteund door het panel van deskundigen van de Transparantiebenchmark. Voorzitter Nancy Kamp en Teresa Fogelberg hebben met name een grote rol gespeeld. De jury is hen veel dank verschuldigd.

Wat kan nog beter?
De jury wil toch ook enkele zaken meegeven die opvielen, als tip voor volgend jaar. Een enkeling heeft voor het eerst een positief geformuleerd assurancerapport opgenomen in haar jaarverslag. Dat vinden we een voorbeeld dat navolging verdient. Maar het blijft in de praktijk zo dat verificatie van de niet-financiële informatie (MVO dus) ver achterblijft bij hetgeen wordt gedaan voor de financiële informatie.
Dat is nog een ingewikkeld punt, omdat cijfers uiteraard makkelijker te verifiëren zijn dan een narratief MVO-verhaal. Maar volstaan met de verklaring "dat niet gebleken is, dat het niet klopt" getuigt op dit vlak niet van ambitie. Dat kan beter. De accountant speelt hierin een rol. In de toekomst zal een goed samenspel nodig zijn tussen accountant en bedrijf.
Verder is het op zijn minst bijzonder te noemen dat de Nederlandse samenvattingen van bedrijven, zelfs onder de genomineerden, soms erg summier zijn over MVO. Bovendien komt in een enkel verslag MVO in het geheel niet meer aan de orde en dat is geen goed signaal. Is dat omdat nog steeds meer waarde gehecht wordt aan het financiële deel van de jaarverslaggeving?

De jury zou hierin meer ontwikkeling willen zien. In het gewone jaarverslag is MVO namelijk wel heel goed geformuleerd, dus het is opvallend te noemen dat dat minder het geval is in de samenvattingen van de Top 3. We steunen de ontwikkeling naar geïntegreerde verslaggeving, maar als dat er toe leidt dat het begrip duurzaamheid in zijn geheel niet meer genoemd wordt schiet het zijn doel voorbij.

De winnaars
Na deze woorden is het tijd voor de prijswinnaars. Ik begin met de prijs voor snelste stijger, die tevens de beste MKB'er is. Een gecombineerde prijs dus, daarom zeg ik er hier wat meer over.

Snelste stijger/beste MKB-onderneming: Meurs & Molijn
Meurs & Molijn is de hoogst genoteerde MKB-onderneming én is dit jaar het snelst gestegen op de ranglijst, van positie 155 naar positie 27. Een stijging van maar liefst 128 posities; in punten een stijging van 74 naar 182. Een verrassende en lovenswaardige prestatie!

Meurs & Molijn is een HRM-detacheringsbedrijf in flexibele arbeidskrachten, met 213 mensen in dienst. Het bedrijf wil dat mensen duurzaam inzetbaar zijn op de arbeidsmarkt. Op hun homepage is te lezen: "Duurzame inzetbaarheid betekent waarde toevoegen aan jezelf (people), de maatschappij (planet) en de organisatie (profit). Succesvolle bedrijven blijven succesvol wanneer ze kunnen meebewegen met de economie. Dit betekent dat ze ook in staat moeten zijn hun personeelsbehoefte flexibel in te kunnen vullen."

Het verslag van Meurs & Molijn gaat in op alle zaken die gevraagd worden in de TB, maar ook op zaken waar de externe ontwikkelingen in verslaggeving om vragen. Denk aan G4,

het IR raamwerk, etc. Informatie over zaken als een materialiteitsanalyse, de stakeholderdialoog, sociale data en milieudata. Voor een MKB'er zeer indrukwekkend. Het verslag leest prettig, is logisch weergegeven en de meeste stakeholders zullen makkelijk hun informatie uit dit verslag halen.

Andere sterke punten uit het verslag zijn:
- De duidelijke strategische agenda 2013-2016;
- Een duidelijke overzichtstabel van alle indicatoren, ingedeeld naar onderwerp, inclusief targets;
- Beschrijving van de stakeholderdialoog en inzicht in indeling thema's naar belangen van de stakeholders;

Verder bevat het verslag veel van de zaken waar de criteria naar vragen, zoals een begrippenlijst, quotes van stakeholders, de GRI-tabel etc. Heel compleet en waarschijnlijk zijn de criteria gebruikt bij het opstellen van het verslag.
Het bedrijf heeft Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen "in de ziel zitten van wat ze doen", aldus de website: maatschappelijke meerwaarde creëren. Kern van de strategie is dat het duurzaam inzetbaar houden van mensen werkt. Daar zit hun toegevoegde waarde: voor de medewerker, voor de opdrachtgever én voor henzelf!

Ze minimaliseren de milieu-impact waar dat kan. Zo werken ze sinds 2011 in een energiezuinig kantoorpand, versturen ze alle documenten (zoals loonstroken) digitaal en scheiden ze hun afval. Ook hecht het bedrijf aan goed werkgeverschap. Dit doen ze door de medewerkers de zekerheid van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd en fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden te bieden. Daarnaast krijgen de werknemers actieve loopbaanbegeleiding, een royaal, naar eigen inzicht besteedbaar persoonlijk opleidingsbudget, een ePortfolio en toegang tot een zeer uitgebreid E-Learning systeem.

Dat werpt vruchten af: medewerkers zijn minder vaak ziek, zijn productiever, gemotiveerder én breder inzetbaar; een voordeel voor de opdrachtgever en voor de gedetacheerde medewerker. Het is allemaal te lezen op hun website.

Tegelijk is het een MKB-onderneming in beweging. En dat blijkt: het winnende verslag is het resultaat van de samenwerking tussen de heren Molijn en Meurs. De heer Molijn is sinds kort weg bij Meurs & Molijn en het bedrijf heet nu MeursWerkt.
Dit winnende verslag gaat echter over jaar 2012, toen het nog Meurs & Molijn heette.

Meest innovatieve jaarverslag: Koninklijke DSM
Dit jaar heeft de jury een nieuwe prijs geïntroduceerd: een prijs voor het meest innovatieve jaarverslag. Het gaat de jury er hierbij vooral om dat het jaarverslag niet alleen functioneert als verslag over het verstreken verslagjaar, maar ook op een creatieve en innovatieve manier een bijdrage levert aan de maatschappelijke discussie om MVO meer op de kaart van haar stakeholders te krijgen.

Uit een aantal opvallende en innovatieve verslagen heeft de jury uiteindelijk het verslag van DSM gekozen als meest innovatieve jaarverslag.
DSM toont innovatie door duurzaamheid in zijn kernprocessen te verankeren en daar zodanig over te rapporten.

De jury keek naar innovatie en ook naar wat dit doet ten aanzien van de omzet, om op deze manier duurzame groei te stimuleren. Dit doet DSM uiterst sterk. Het bedrijf heeft als eerste aandacht voor het meetbaar maken van zowel ECO+ als People+. Dit zijn productinnovaties waarbij een toegevoegde waarde wordt geleverd voor mens en milieu.
Milieu-innovaties zijn er al langer, maar het is goed dat dit gekoppeld wordt aan omzet in deze productcategorie, om te zien hoe relatief sneller deze omzet ten opzichte van mainstreamproducten stijgt.
Nieuw zijn de People+ innovaties waarbij DSM de dimensies van toegevoegde waarde op het gebied van gezondheid, comfort, welzijn, werkomstandigheden en ontwikkeling van de locale gemeenschap meetbaar maakt. DSM gaat dit de komende jaren nog verder uitbouwen, maar in het verslag wordt al inzicht gegeven in de opbouw van deze People + innovaties en de toegevoegde waarde van enkele People+ innovaties voor de eindgebruiker en voor de supply chain van het product.
Wat ook sterk is, is dat DSM dit onderwerp strategisch meeneemt in de stakeholderdialoog en in haar managementbeslissingen. Ook de RvC wordt hierbij betrokken.

De Kristalprijs, hoofdprijs van de Transparantiebenchmark
De drie genomineerde bedrijven zijn in alfabetische volgorde: AkzoNobel, KPN en Philips. Reeds gezegd is dat deze bedrijven alle drie fantastische jaarverslagen uitbrengen. Het was voor de jury dan ook een lastige taak om uit drie goede verslagen de beste te kiezen. Maar we hebben het gedaan, met veel plezier. Ik zal u eerst zeggen welke bedrijf op de derde plaats is geëindigd.

Op de derde plaats is geëindigd: KPN.
De jury waardeerde het verslag van KPN vanwege de wijze waarop het bedrijf macro-economische ontwikkelingen identificeert en hoe een visie wordt neergelegd rondom hoe dit KPN raakt. In het verslag vonden we een duidelijke visie op zorg, op het nieuwe werken en op energie.

Ook het overzicht van prestaties vond de jury sterk. Nadeel is echter wel dat relevante en wat minder relevante informatie in één overzicht staan en de lezer daardoor de essentie mist van wat nu echt belangrijk is voor KPN.

Tenslotte vond de jury het positief om te zien dat KPN ingaat op conflictmineralen en recycling van telefoons. Heikele onderwerpen, zoals een ieder weet.

Op de tweede plaats is geëindigd: ...AkzoNobel.
De jury vond het verslag van AkzoNobel positief opvallen, omdat het bedrijf vanuit de eindconsument onderwerpen identificeert waarop het zich richt. AkzoNobel legt hiermee

duidelijk een link met maatschappelijke uitdagingen, zoals verstedelijking en wat dit voor kansen biedt voor AkzoNobel.

In het verslag staan duidelijke overzichten met toelichtingen. De jury vroeg zich wel af waarom sustainability informatie afzonderlijk gegroepeerd is. Akzo geeft voorts niet alleen informatie over eigen operationele activiteiten, maar ook steeds meer vanuit de gehele keten. Het bedrijf is ook bezig met het meten van impact vanuit de gehele keten, wat bijzonder is. De uitwerking van de stakeholderdialoog zou wat sterker hebben gekund. En het was jammer te constateren dat er geen beschrijving van dilemma's in het verslag opgenomen was. Wellicht iets voor volgend jaar.

En daarmee komen we uit bij de:

Winnaar Kristalprijs 2013: Koninklijke Philips
Philips heeft als enige van de Top 3 een positief geformuleerd assurance statement voor de niet-financiële informatie opgenomen. Dit is echt opvallend te noemen, hulde daarvoor.

Verder is er is een uitgebreid verhaal over antitrust zaken. Zo noemt Philips een list of identified major non-compliances sinds 2010. De stakeholder engagement wordt goed uitgewerkt in het verslag.

Philips heeft ook veel aandacht voor de ketenverantwoordelijkheid en de audits die in de keten plaatsvinden zijn goed beschreven. De global thema's zijn mooi omschreven, hoewel men zou kunnen zeggen dat het getal van 1,7 miljard levens die verbeterd worden niet echt wordt onderbouwd en wel erg ambitieus overkomt…

Kritieke Performance Indicatoren zijn goed uitgewerkt en geïntegreerd in het verslag. Het jaarverslag van Philips is een geïntegreerd verslag, waarin MVO een duidelijke inbedding heeft in de organisatie, in strategie en in innovatie.

Philips heeft veel aandacht voor de keten en de overgang, via supply chain audits toezicht, nu geleidelijk naar meer strategische partnerships. Ook het heikele punt van conflict minerals wordt besproken in het jaarverslag. Meetbaar maken van supply chain impacts blijft nog enigszins achter..
Het verslag bevat relevante informatie, met een verwijzing naar een materialiteitsmatrix. Er is een helder KPI overzicht in het begin. Er wordt ook duidelijk aangegeven wat de reikwijdte van het verslag is.
Philips maakt veel gebruik van product- en projectvoorbeelden en hoewel dit teksten kan verduidelijken leidt het ook soms de aandacht af van de flow in het verslag.

Ook (zelfs) een topper als Philips kan echter nog wat verbeteren: in de Nederlandse samenvatting kom je niets tegen over MVO. Dat vond de jury toch enigszins teleurstellend. Evengoed een zeer verdiende winnaar, een felicitatie waard.
Dames en heren, het was opnieuw een eer en een genoegen om als jury een winnaar van de

Kristalprijs te mogen kiezen. Wij hopen voor volgend jaar op nog betere verslagen. Maak het ons vooral moeilijk!

Dank voor uw aandacht.

3.2.3 Transparantieladder

Op de binnenkant van de voorkaft is het overzicht gegeven van de scores van de ondernemingen. Per onderneming is een onderverdeling gemaakt in scores op de respectievelijke thema's. Dit betreft profiel, strategie en beleid, bestuursstructuur en managementbenadering, resultaten, maatschappelijk verslaggevingsbeleid, relevantie, duidelijkheid, betrouwbaarheid, betrokkenheid van stakeholders en contextuele samenhang. Het aantal punten op de verschillende thema's kan sterk uiteenlopen. Het hoofdstuk themavergelijking gaat hier dieper op in.

3.2.4 Bezemwagen

In de bezemwagen bevinden zich 200 ondernemingen die onderdeel uitmaken van de onderzoeksgroep, maar die geen verslaggeving beschikbaar hadden die kon worden meegenomen voor de beoordeling. In bijlage B is dit nader toegelicht. De oorzaken van het niet voldaan aan de criteria zijn divers. Te denken valt aan:

- het niet kosteloos en publiek beschikbaar stellen van het verslag;
- het niet uitbrengen van een verslag omdat is volstaan met een instemmingsverklaring, waarmee zij aangeeft dat een moedermaatschappij zich aansprakelijk stelt voor schulden van het dochteronderneming;
- een verslag op moederniveau zonder dat daarnaar vanuit een verslag van de Nederlandse entiteit verwezen wordt;
- het niet tijdig uitbrengen van een verslag, waarbij het meest recente verslag dat al wel is uitgebracht al een keer is meegenomen in de Transparantiebenchmark.

Het streven van het ministerie is erop gericht om de groep nulscores elk jaar te verkleinen. Daartoe is dit jaar onder meer specifieke communicatie en een MVO-klas aangeboden aan de groep bedrijven die vorig jaar een nulscore hebben behaald. Dit jaar zijn er 200 ondernemingen met een nulscore, tegen 242 ondernemingen vorig jaar, een daling van 42 ondernemingen. Bijlage B gaat verder in op de nulscores en het verloop daarvan in de afgelopen jaren.

4 Trends

4.1 Themavergelijking

De criteria van de Transparantiebenchmark zijn ingedeeld in tien categorieën. In de grafiek hieronder is een overzicht te vinden van de scores per categorie. De grafiek laat ook zien dat deelnemende organisaties over het algemeen hoger scoren op de inhoudsgerichte criteria (63%) dan op de kwaliteitsgerichte criteria (41%).

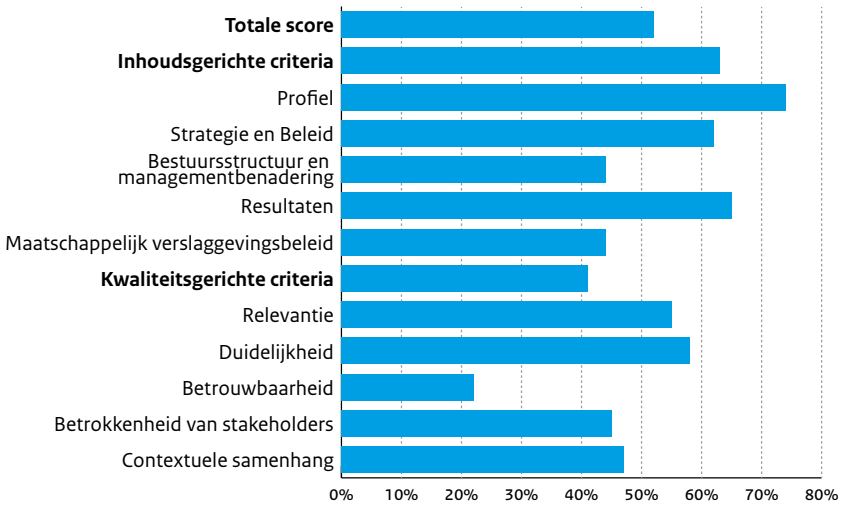

4.1.1 Hoger scorende categorieën

Op de categorieën 'profiel', 'resultaten', 'strategie en beleid' en 'duidelijkheid' zijn net zoals de afgelopen twee jaar gemiddeld de hoogste scores behaald.

Profiel

Deze inhoudsgerichte categorie gaat over de vraag of de verslaggeving inzicht geeft in onderwerpen zoals personeelsomvang, belangrijkste producten en diensten, de kernprocessen van de organisatie en de invloed op mens, milieu en samenleving, de eigendomsverhoudingen en de positie in de keten. Het gaat hier veelal om standaardonderdelen in een jaarverslag. Het is dan ook geen verrassing dat de scores op deze categorie het hoogst zijn. Dit jaar behaalde 38% van de deelnemers het maximale aantal punten voor dit thema terwijl dit vorig jaar 35% was (het jaar daarvoor slechts 25%).

Strategie en beleid
Deze inhoudsgerichte categorie behandelt de visie van de onderneming ten aanzien van MVO en de wijze waarop deze wordt ondersteund door het hoogste bestuurslichaam. Een grote meerderheid van de organisaties geeft een toelichting op zowel de algehele ondernemingsstrategie als de MVO strategie. Bij de groep achterblijvers zit er ten opzichte van dit jaar een kleiner verschil tussen het aantal toelichtingen op de algehele en de MVO strategie; 83% (2012: 56) van de organisaties geeft een toelichting op de MVO strategie, terwijl 93% (2012: 88) over de algehele strategie rapporteert. Hoewel veel bedrijven aan de MVO strategie raken, ligt de uitdaging in het verbinden van de algehele strategie en de MVO strategie. Relatief weinig bedrijven zijn er in geslaagd de link te leggen tussen hun MVO strategie, de kernactiviteiten en de algehele strategie. Deze vertaalslag is vanzelfsprekender voor koplopers, hoewel ook daar ruis zichtbaar is. Daarbij dient ook gerefereerd te worden aan de koppeling van de strategie met de doelstellingen. Te vaak zijn beiden afzonderlijk van elkaar geformuleerd en ontbreekt een duidelijke inbedding.

Resultaten
In de Transparantiebenchmark wordt gekeken naar de vraag of de verslaggeving transparant is over de economische, milieu- en sociale resultaten van de bedrijfsvoering. Bij deze inhoudsgerichte categorie is gevraagd naar prestatie- indicatoren op milieu-, sociaal en economisch gebied, die weergeven hoe een onderneming zijn prestaties meet en wat die prestaties inhouden. Bijna alle organisaties hebben economische prestatie-indicatoren opgenomen in hun verslag. Op milieuprestatie-indicatoren wordt door alle groepen het laagst gescoord. Net zoals vorig jaar heeft 68% van de ondernemingen gerapporteerd over milieuprestatie-indicatoren. Van de gehele groep ondernemingen rapporteert 73%over sociale prestatie-indicatoren, ten opzichte van 70% vorig jaar. Het aantal ondernemingen dat haar milieu en sociale resultaten inzichtelijk maakt neemt toe, al is er nog voldoende ruimte voor verbetering.

Duidelijkheid
In de categorie 'duidelijkheid' wordt beoordeeld of de verslaggeving begrijpelijk, inzichtelijk en toegankelijk is. De informatie in het verslag moet begrijpelijk zijn voor de lezer om onjuiste interpretatie is voorkomen. Dit betekent dat de wijze van presentatie moet zijn afgestemd op de kennis en ervaring van de gebruikers. Goede vormgeving, een systematische rubricering van onderwerpen, helder taalgebruik en uitleg van onbekende termen vergroten de duidelijkheid. Van de deelnemende organisaties scoort 21% (2012: 17) maximaal op deze categorie.

4.1.2 Lager scorende categorieën
Op de categorieën 'betrouwbaarheid', 'bestuursstructuur en managementbenadering' en 'maatschappelijk verslaggevingsbeleid' en 'betrokkenheid' wordt gemiddeld het laagst gescoord. Dit zijn zowel kwaliteitsgerichte als inhoudsgerichte criteria, vorig jaar werd alleen op kwaliteitsgerichte criteria het slechts gescoord.

Betrouwbaarheid
Bij deze categorie gaat het over de beoordeling door externe partijen van de toereikendheid en de betrouwbaarheid van de gerapporteerde informatie. Een onderdeel van de categorie 'betrouwbaarheid' is de vraag of de inhoud van het verslag is geverifieerd door een onafhankelijke, deskundige partij. In totaal heeft net zoals vorig jaar 27% van de organisaties de verslaggeving extern laten verifiëren.

Aantal verslagen met een assurance verklaring bij de maatschappelijke verantwoordingsinformatie

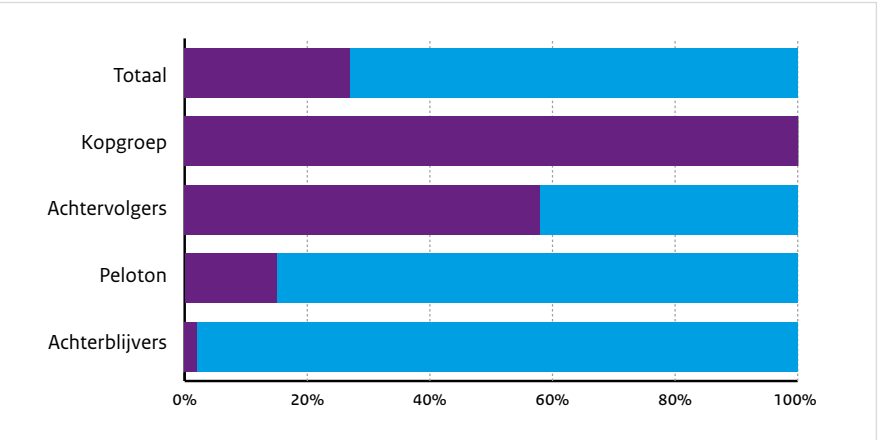

Bestuursstructuur en managementbenadering
In deze categorie wordt gevraagd of de verslaggeving inzicht geeft in de bestuursstructuur en het managementsysteem voor MVO. Er ligt vooral een focus op onder andere de distributie en aard van taken en verantwoordelijkheden en de opbouw van beloningssystemen in relatie tot MVO prestaties. Ook wordt er aandacht besteed aan de mate van samenwerking binnen de keten en of deze samenwerkingen gelinkt worden met MVO. Dit jaar heeft 84% van de ondernemingen op deze categorie een positieve score behaald, dit is een zelfde percentage als vorig jaar. Slechts 8% heeft de maximale score behaalt op deze categorie. Als we verder kijken naar de verantwoordelijkheden en taken binnen de organisatie ten aanzien van MVO, scoort 61% van de ondernemingen hier maximaal op. De verantwoordelijkheden en managementbenadering ten aanzien van MVO wordt over het algemeen meer transparant naar de stakeholders gecommuniceerd. MVO wordt weinig expliciet in verband gebracht met de beloning van bestuurders, slechts 37% van de ondernemingen rapporteert over de verstelling van de beloning van bestuurders en de afweging van MVO hierin.

Maatschappelijk verslaggevingsbeleid
In deze inhoudsgerichte categorie wordt gevraagd of de verslaggeving inzicht geeft in verslaggevingsbeleid, verslaggevingsproces, reikwijdte en afbakening die ten grondslag ligt aan de verslaggeving zelf. Maar hier gaat het dus wel om het maatschappelijk verslag en niet (alleen) het financiële verslag. Zo is uit de categorie betrouwbaarheid al gebleken dat slechts

27% van de ondernemingen de verslaggeving extern heeft laten verifiëren. En slechts 42% geeft aan waarom ze al dan niet gekozen hebben voor een verificatie van de maatschappelijke verslaggeving door een onafhankelijke, deskundige partij.

Betrokkenheid van stakeholders

Deze categorie komt door de hele criterialijst terug en blijft een belangrijk thema voor MVO. De criteria binnen deze categorie spitsen zich toe op het beleid van de onderneming ten aanzien van stakeholderbetrokkenheid en de wijze waarop deze is toegelicht in het verslag. In algemene zin zijn drie zaken leidend bij dit thema:

- Geschiktheid van informatie: Bij het inrichten van de maatschappelijke verslaggeving heeft de onderneming zich laten leiden door de informatiebehoefte van belanghebbenden. De betrokkenheid van belanghebbenden blijkt uit de manier waarop belanghebbenden zijn geïdentificeerd, hoe en wanneer hun betrokkenheid tot stand is gekomen en hoe deze betrokkenheid van invloed is geweest op de inhoud van het verslag en op het beleid en de activiteiten van de onderneming.
- Durf: De onderneming is bereid zich kwetsbaar op te stellen door in haar maatschappelijke verslaggeving gevoelige onderwerpen niet te vermijden en daarbij op een open en eerlijke manier inzichtelijk te maken welke tegenstrijdige belangen mogelijk bij die onderwerpen spelen.
- Gerichtheid op belanghebbenden: Met haar maatschappelijke verslaggeving levert de onderneming een bijdrage aan het maatschappelijk debat over relevante thema's door een visie uit te dragen en/of belanghebbenden bewust te maken van bepaalde maatschappelijke effecten.

Met name ten aanzien van durf is er veel verbeterpotentieel. Het beeld van verhullende verslaggeving is niet ongebruikelijk. Daarnaast hebben veel bedrijven nog moeite bij het vertalen van de resultaten van de stakeholderdialoog naar het beleid in de eerste plaats en de verslaggeving in de tweede plaats. Stakeholderbetrokkenheid wordt vaak geïsoleerd besproken. Opvallend is dat de koplopers en de achtervolgers beide 100% procent scoren en dat het peloton en in het bijzonder de achterblijvers zeer laag scoren. Het zijn de ondernemingen met een hogere score die de dialoog beter hebben ingebed.

Aantal verslagen met toelichting op de betrokkenheid van stakeholders bij MVO

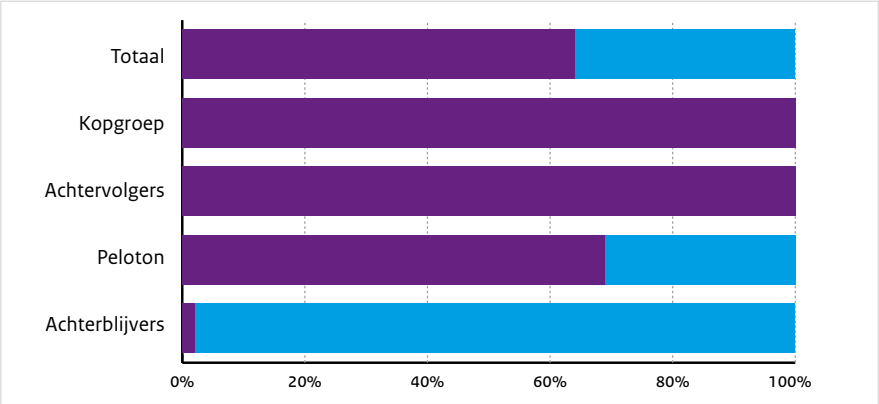

4.2 Sectorvergelijking

De Transparantiebenchmark kent zestien verschillende sectoren. Ten opzichte van vorig jaar zijn de sectoren farmaceutische industrie en universitair medische centra toegevoegd. Ook zijn de samenstellingen van deze sectoren veranderd ten opzichte van vorig jaar, zo zijn er nieuwe toetreders en een aantal die niet meer deelnemen aan de Transparantiebenchmark. Dit komt mede door de herziening van het deelnemersbestand.
De uitdagingen en dilemma's verschillen per sector, wat een analyse van de score per sector noodzakelijk maakt. De sectoren vertonen verschillen in de gemiddelde score. Een lage gemiddelde score zegt iets over de transparantie en daarmee niet noodzakelijkerwijs iets over de prestaties op het gebied van MVO. De navolgende paragrafen zijn naar sector ingedeeld. Let op dat laag scorende ondernemingen nog altijd beter scoren dan hun sectorgenoten met een nulscore. De lijst met nulscores vindt u in bijlage B.

Om een verband te kunnen leggen met betrekking tot ontwikkelingen binnen de sectoren, is het van belang om te weten dat de gemiddelde totale score gelijk is gebleven ten opzichte van het gemiddelde in 2012 met een score van 104. Een aantal bedrijven is net als voorgaande jaren niet eenduidig in te delen in een van de zestien sectoren. De sector 'overig' kent daardoor 21 deelnemers, waarvan acht met een score. Dit jaar zijn vier nieuwe deelnemers met een score toegetreden die tot de sector 'overig' behoren, namelijk Horeda/Rensa (27), Louis Dreyfus (71), Waterweg Wonen (97) en European Aeronautic Defence Company (109).

Met de sector transport (159) aan de leiding hebben de sectoren banken en verzekeraars (123) en energie, olie en gas (119) relatief het beste gescoord. De sectoren farmaceutische industrie (25), universitair medisch centra (54) en handelsmaatschappijen (68) doen het relatief gezien minder goed.

4.2.1 Banken en verzekeraars

Deze sector bevat in totaal 29 ondernemingen, waarvan zes nieuwe deelnemers en één deelnemer met een nulscore. De dit jaar nieuw toegetreden deelnemers zijn Credit Europe Bank N.V., The Royal Bank of Schotland, O.W.M. DSW Zorgverzekeraar UA, PGGM, Kasbank en Zorg en Zekerheid Groep. De 28 deelnemende ondernemingen met een score, scoren bovengemiddeld met 123 punten. De sector laat daarme een kleine daling zien vergeleken met afgelopen jaar (2012: 133). 'Strategie en Beleid' en 'Duidelijkheid' zijn onderdelen van transparantie waar deze sector voornamelijk hoog op scoort.
In deze groep is een sterke stijger te vinden, zoals CZ Groep (+54) en twee andere stijgers zoals ABN AMRO (+23) en Coöperatie UVIT Groep(+22). Deze ondernemingen scoren voornamelijk beter op de criteria rondom 'profiel', 'bestuurstructuur' en 'strategie en beleid'.

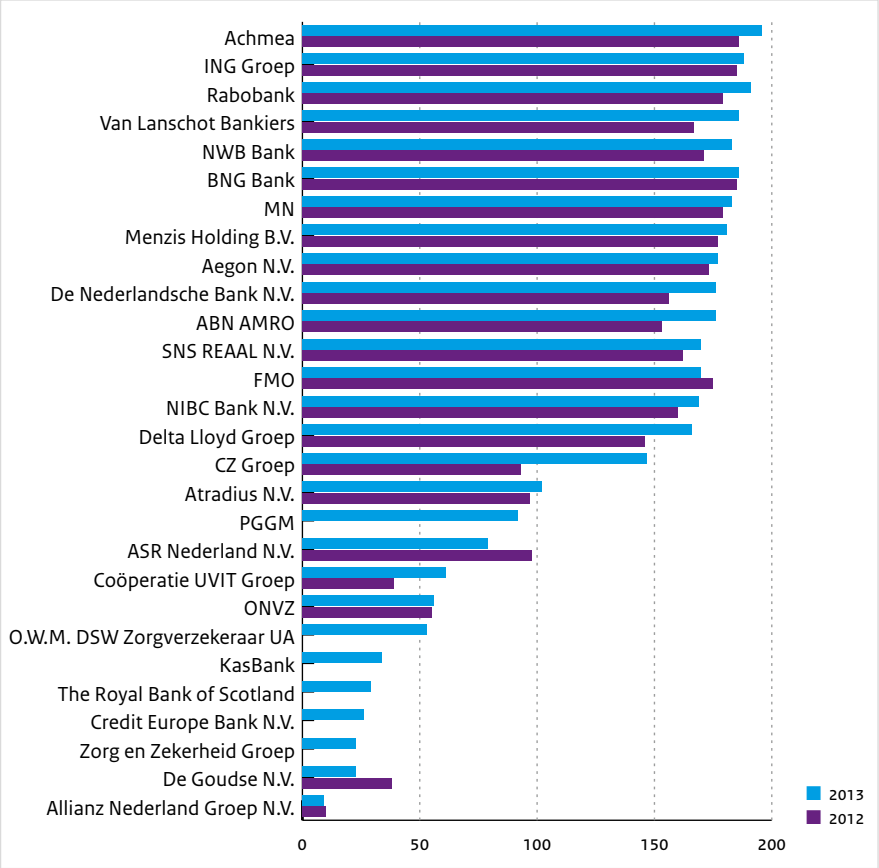

4.2.2 Bouw en maritiem

Met een gemiddelde score van 116 punten (2012: 117) scoort de sector bouw en maritiem met 25 ondernemingen (18 met een score) bovengemiddeld en één punt lager ten opzichte van vorig jaar. De sector rapporteert over de gehele linie van criteria net boven het gemiddelde. Het thema waar deze sector beter dan afgelopen jaar op scoort is 'relevantie'. 'Betrouwbaarheid' en 'betrokkenheid' zijn onderdelen waar de meeste punten blijven liggen.

De top vijf is ten opzichte van vorig jaar veranderd, uitgesloten van de eerste plaats die nog steeds tot Royal BAM Groep behoort (195). Beelen Groep B.V. is met 39 punten omhoog gegaan en is nu tweede met een score van 194, Koninklijke Boskalis Westminster N.V.(+20) volgt en op de vierde en vijfde plaats staan respectievelijk VolkerWessels (182) en Ballast Nedam N.V. (178). Unica Groep B.V. (+57) is samen met IHC Merwede Holding B.V. (+42) de grootste stijger binnen de sector.

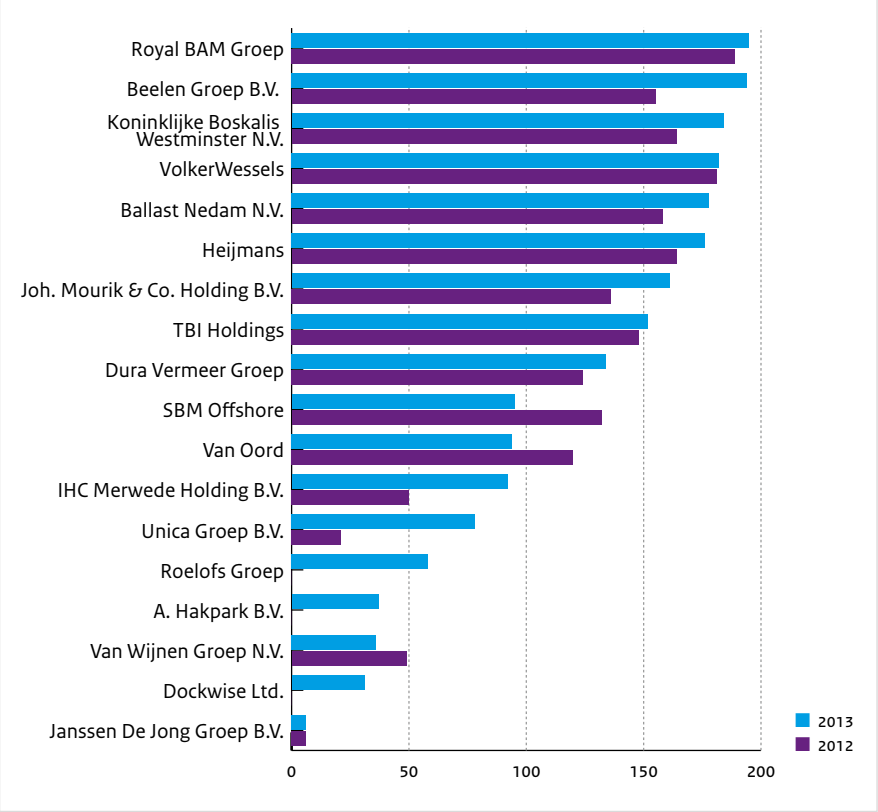

4.2.3 Consumentenproducten

Deze sector bevat 29 deelnemende ondernemingen, waarvan 22 met een nulscore. De zeven ondernemingen met een score, scoren gemiddeld 114 punten en daarmee een verhoging ten op zichtte van 2012 (92), wat deze sector na de sector vastgoed de grootste stijger van 2013 maakt (+22). De 9 ondernemingen binnen de sector consumentenproducten scoren gemiddeld 92 punten (vorig jaar 83). Onderling zijn er grote verschillen. Dit jaar is Koninklijke Philips Electronics N.V. wederom leider in de sector met een score van 198, ook de verdere samenstelling van de sector is niet veranderd vergeleken met 2012. Ondanks de hoge scores van de top vier namelijk; Koninklijke Philips Electronics N.V., Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V. (177), Stichting Exploitatie Nederlandse Staatsloterij (157) en Accell Group(143), zijn de overall scores binnen de sector onder het gemiddelde van 104. Wel hebben de zeven deelnemers met een score een vooruitgang geboekt vergeleken met vorig jaar, waarbij Accell Group de grootste stijger is met een toename van 25 punten. Accell Group heeft met name op de criteria 'resultaten', 'betrouwbaarheid' en 'contextuele samenhang'.

De sector consumentenproducten is een van de grootste sectoren binnen de Transparantiebenchmark, echter een ruime meerderheid van 22 ondernemingen heeft dit jaar een nulscore behaald. Ook buiten de top vier in deze sector kan er beter gescoord worden en dan met name op de criteria 'contextuele samenhang', 'betrouwbaarheid' en 'duidelijkheid'.

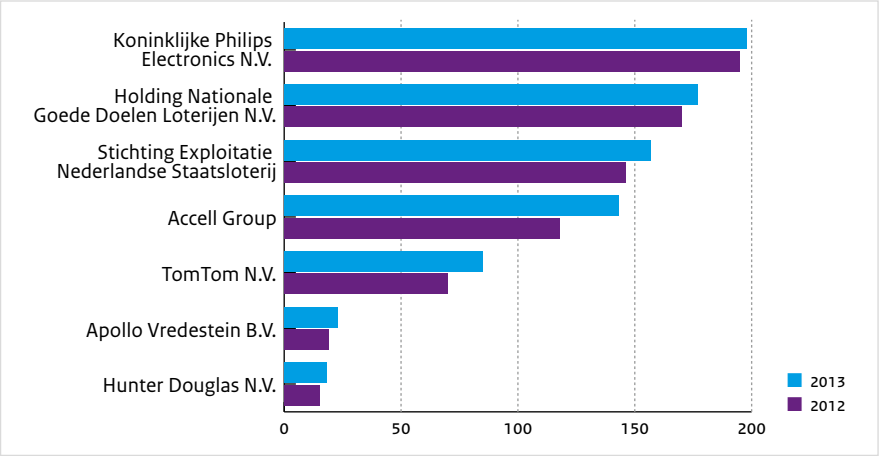

4.2.4 Dienstverlening

De sector dienstverlening is met 62 ondernemingen, waarvan 16 nulscores, de grootste onderzoeksgroep binnen de Transparantiebenchmark. De sector is divers met financiële en zakelijke dienstverleners, personeelsdiensten. Dit is ook terug te zien in de top 10. Het gemiddelde ligt met 109 punten net boven het gemiddelde van 104 punten en daarmee wel een stijging van één punt ten opzichte van 2012 (108). De meeste punten blijven liggen op het thema 'betrouwbaarheid', 'bestuurstructuur', en 'relevantie', al presteert deze sector hiermee niet beneden het gemiddelde. De top 10 scoort ten opzichte van de overige ondernemingen in deze sector vooral bovengemiddeld op de criteria 'bestuurstructuur' en

‘maatschappelijk verslaggevingsbeleid’ en ‘contextuele samenhang’.
Dit jaar hebben zich ook een aantal vrijwilligers aangemeld binnen de sector dienstverlening namelijk; AFAS, Women on Wings en Hemel-Bed. Ondanks dat deze ondernemingen voor het eerst deelnemen aan de Transparantiebenchmark scoren Hemel-Bed (116) en Women on Wings (107) bovengemiddeld, wat een uitstekende prestatie is. Naast de vrijwillige toetreders zijn er door de herziening van de onderzoeksgroep een aantal nieuwe toetreders. Bijgaande grafiek geeft hiervan een goed overzicht.

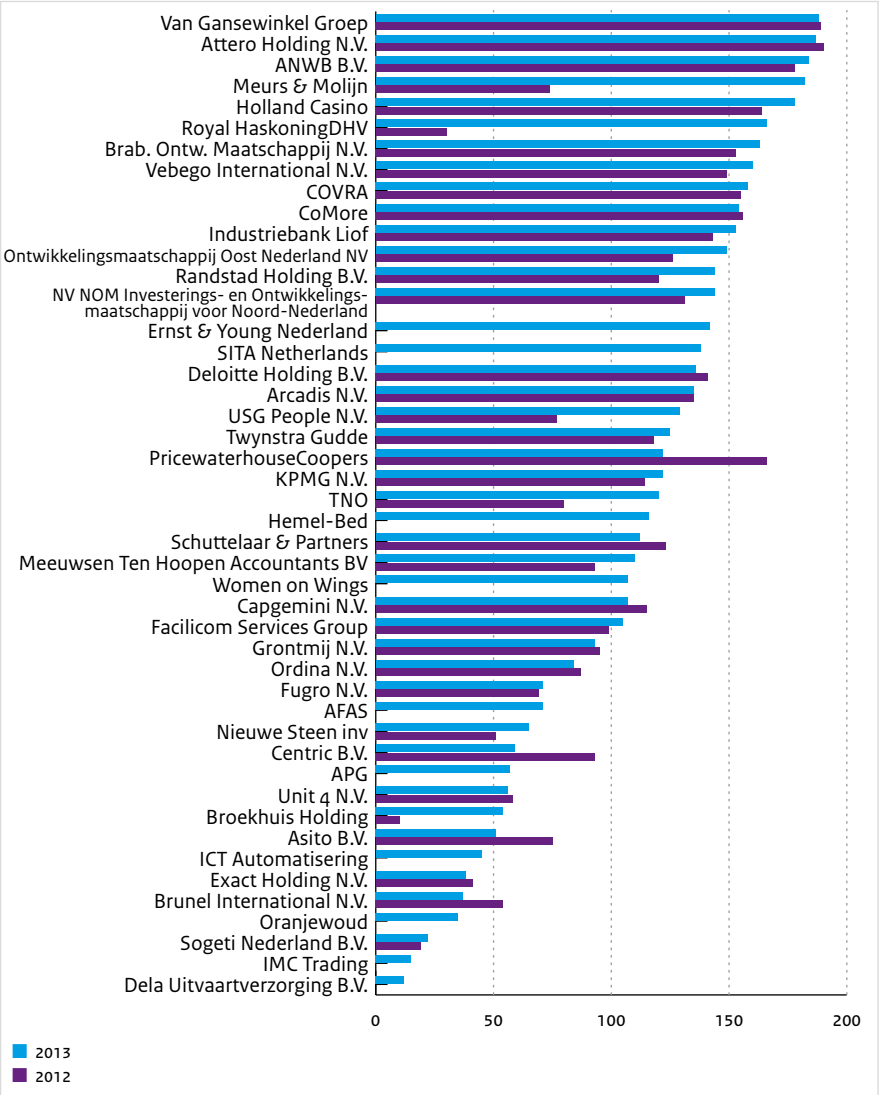

4.2.5 Energie, olie en gas

Met een gemiddelde van 119 punten (vorig jaar 110) komt de sector energie, olie en gas dichterbij de top-sectoren. Thema's waarop de 16 ondernemingen bovengemiddeld scoren zijn 'resultaten' en 'betrokkenheid'. De top drie behaalt daarnaast relatief veel punten voor 'maatschappelijk verslaggevingsbeleid' en 'contextuele samenhang'. Naast 'bestuurstructuur' blijven er voor de criteria 'betrouwbaarheid' de meeste punten liggen. Royal Dutch Shell is dit jaar de grootste stijger binnen deze sector met ruim 60 punten stijging en bereikt daarmee ook de eerste plaats, naast deze uitstekende prestatie zijn er geen extreme uitschieters. Dit jaar zijn ook twee nieuwe deelnemers toegetreden binnen de sector energie, olie en gas namelijk; New World Resources (113) en Westland Infra (32). Daarnaast heeft E.ON Benelux N.V. dit jaar wel een score behaald (69), vorig jaar was er alleen een moederverslag beschikbaar en kon daarom niet meegenomen worden in de beoordeling. Daarnaast heeft deze sector nog acht nulscores.

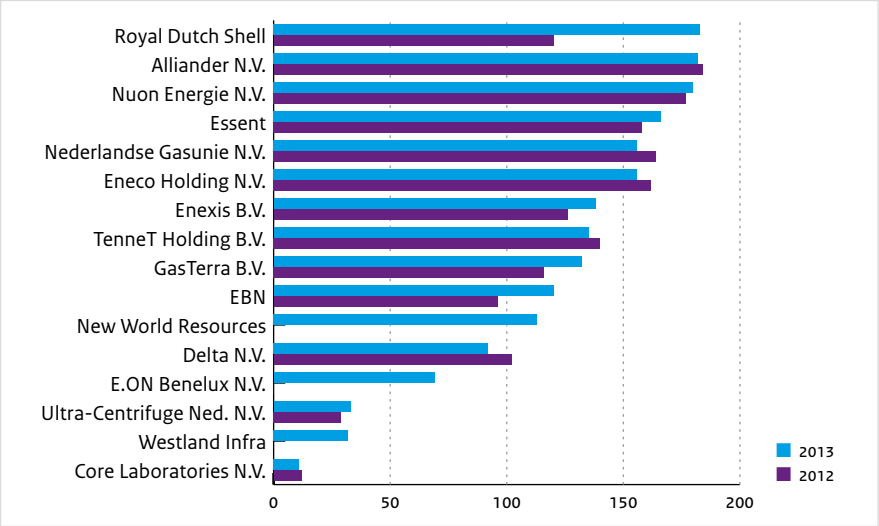

4.2.6 Handelsmaatschappijen

De sector handelsmaatschappijen met 13 ondernemingen, waarvan 8 met een nulscore, heeft dit jaar gemiddeld 68 punten behaald hoewel de top drie wel bovengemiddeld scoort. Met

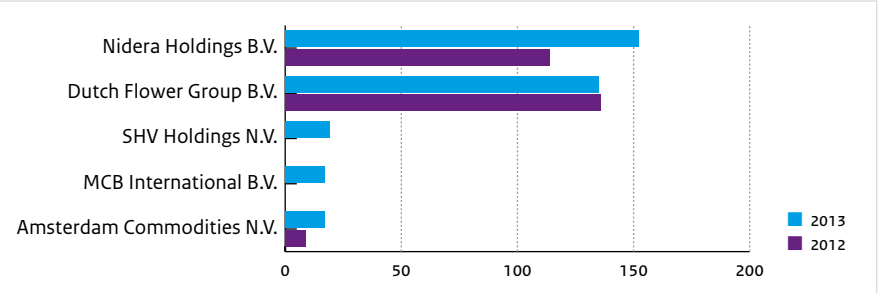

deze daling laat deze sector een regelmatige daling door de jaren heen zien (2012: 85, 2011: 92). Op met name de categorieën 'betrouwbaarheid' en 'contextuele samenhang' werd beneden de middenmaat gepresteerd. Nidera Holding laat wederom een sterke stijging zien (+38) en komt daarmee op de eerste plaats in de sector. Nidera Holding is vooral transparanter geworden op de criteria 'relevantie', 'duidelijkheid' en 'contextuele samenhang. Daarnaast zien we dat Dutch Flower Group B.V. met één punt achteruit is gegaan ten opzichte van vorig jaar. SHV Holdings N.V. (19) en MCB International B.V. (17) hebben dit jaar wel een score behaald, vorig jaar hadden beide ondernemingen een nulscore. Daarnaast zijn er dit jaar geen nieuwe toetreders in de Transparantiebenchmark binnen deze sector.

4.2.7 Industriële goederen

De industriële goederensector behaalt met 21 ondernemingen een ondergemiddelde score van 92 punten (2012: 81, 2011: 69), wel is er een stijging te zien in de gemiddelde score van deze sector. De meeste punten blijven liggen op de categorie 'betrouwbaarheid'.

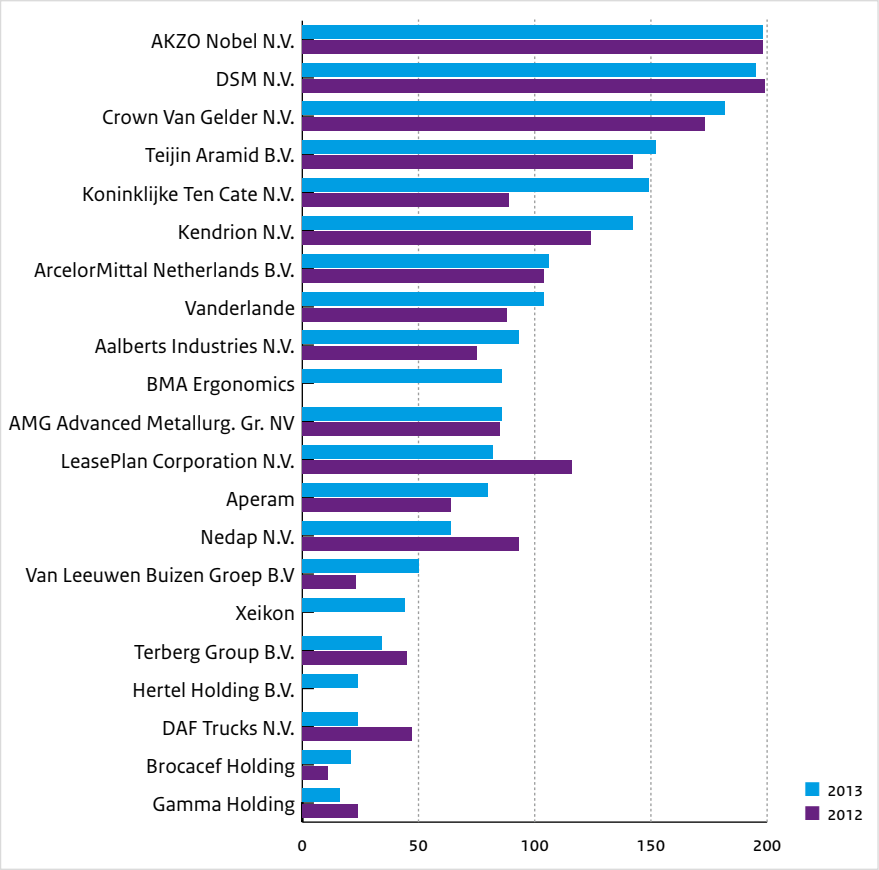

Dit jaar zijn er twee nieuwkomers in deze sector namelijk; Xeikon en BMA Ergonomics, waarbij BMA Ergonomics vrijwillig is toegetreden tot de Transparantiebenchmark en heeft een score van 86 behaalt. Verder is Koninklijke Ten Cate dit jaar de grootste stijger in deze sector met een toename van 60 punten. Daarnaast hebben 37 ondernemingen een nulscore en daarmee heeft deze sector de meeste nulscoren binnen de Transparantiebenchmark.

4.2.8 Media

De sector media, waarin tien ondernemingen binnen de onderzoeksgroep van de Transparantiebenchmark actief zijn, behoort met gemiddeld 89 punten tot de laag scorende sectoren. Ondernemingen in deze sector hebben gemiddeld 11 punten minder behaald dan vorig jaar (2012: 100) en is ook de sector die vergeleken met vorig jaar het meest achteruit is gegaan. Gemiddeld scoren de ondernemingen binnen deze sector conform vorig jaar het beste op inhoudsgerichte categorieën zoals 'strategie en beleid, 'bestuursstructuur' en 'resultaten'. Criteria die samenhangen met maatschappelijk verslaggevingsbeleid en - net als vorig jaar – 'betrouwbaarheid' en 'contextuele samenhang', zijn over het algemeen criteria waarop de minste punten zijn behaald.

De eerste plaats in deze sector wordt conform vorig jaar ingenomen door Roto Smeets. De grootste stijger van dit jaar is UPC met een toename van 38 punten en behaalt daarmee de tweede binnen deze sector. Dit jaar zijn Koninklijke Brill N.V. (13) en Vistaprint (3) de nieuwkomers binnen de sector Media een eindigen ook onderaan binnen de sector, waarbij Vistaprint zicht tevens ook op de laatste plaats bevindt op Transparantiebenchmark totaal. Daarnaast hebben 6 ondernemingen binnen deze sector een nulscore.

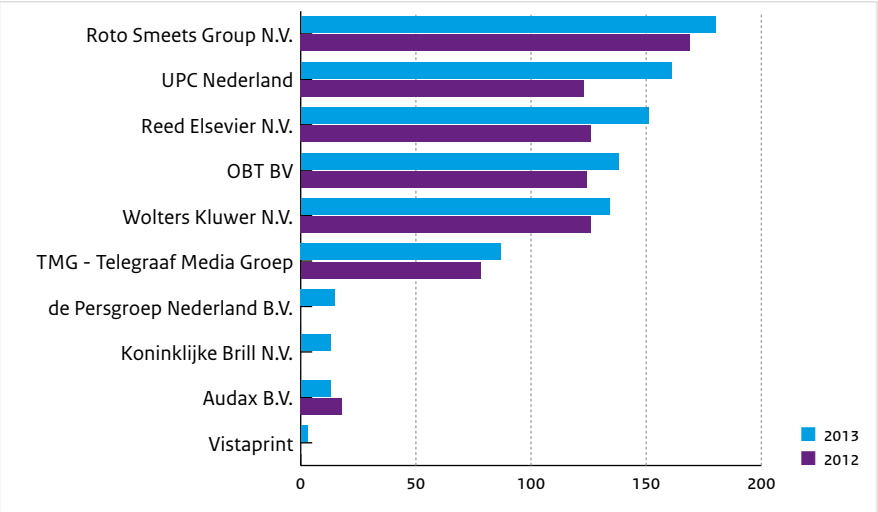

4.2.9 Retail

De 17 retail ondernemingen op de Transparantieladder hebben een gemiddelde score van 86 punten (2012:67) behaald en daarmee een kleine stijging meegemaakt. Thema's waar de retailsector ten opzichte van de andere segmenten niet hoog scoort zijn 'betrouwbaarheid', 'relevantie' en 'duidelijkheid'.

Ahold gaat voor het derde jaar aan kop in deze sector en met een kleine toename van 12 punten. De grootste stijger in deze sector is Stern Groep B.V. met een toename van maar liefst 86 punten (van 5 naar 91). De sector retail kent in totaal 44 ondernemingen, waarvan er 27 met een nulscore behalen. Tevens is een van de twee nieuwe toetreders een vrijwillige toetreder, Boerhof Projectinrichters is dit jaar vrijwillig toegetreden tot de Transparantiebenchmark en heeft een score van 53 behaald. Daarnaast is V&D Groep een nieuwe toetreder een heeft een score van 30 behaald.

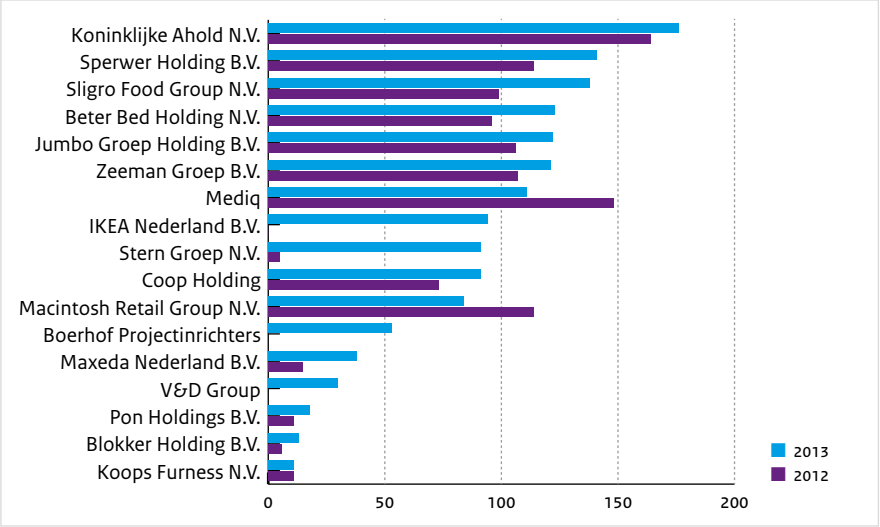

4.2.10 Technologie

De technologiesector bestaat uit 26 ondernemingen, waarvan 10 met een nulscore. Ook zijn er dit jaar twee nieuwe toetreders namelijk; VimpelCom en RoodMicroTec. Deze sector scoort met 14 ondernemingen gemiddeld 91 punten en bevind zich in de middenmoot, wel is er een kleine afname van punten vergeleken met vorig jaar(103). Deze sector scoort dan ook het laagst op de criteria 'betrouwbaarheid', 'betrokkenheid' en 'contextuele samenhang'. En het hoogst gescoord op 'resultaten' en 'profiel'.
Dit jaar bevinden KPN en Vodafone zich wederom op respectievelijk de eerste en tweede plaats en Siemens Nederland op de derde plaats, daarmee is de top-drie onveranderd gebleven. Daarmee zijn deze ondernemingen nog steeds een goed voorbeeld van buitenlandse ondernemingen die specifiek transparant zijn naar Nederlandse stakeholders. TKH Group N.V. is de grootste stijger binnen de sector met een toename van 34 punten. Daarnaast is er dit jaar ook een nieuwe toetreder tot deze sector, te weten DOCdata N.V. (25).

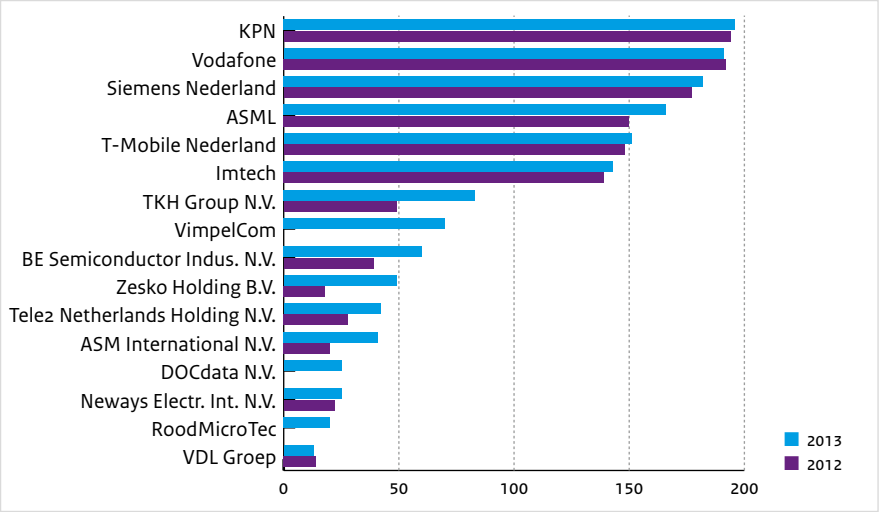

4.2.11 Transport

De transportsector (12 ondernemingen op de ladder) scoort gemiddeld het hoogst op de Transparantiebenchmark, met een gemiddelde van 159 punten en is vergeleken met vorig jaar (149) met 10 punten in score gestegen. De categorieën waarin de transportsector naar verhouding de meeste transparantie biedt zijn 'maatschappelijke verslaggevingsbeleid', 'resultaten' en 'strategie en beleid', ook met betrekking tot de kwaliteitsgerichte criteria scoort deze sector bovengemiddeld. Over het algemeen wordt er binnen deze sector ook ver boven het gemiddelde gescoord. Dit jaar is NS de grootste stijger binnen deze sector met 21 punten en komt daarmee met een kleine voorsprong (2 punten) op Havenbedrijf Rotterdam N.V., op de eerste plaats in de sector. Tevens heeft de NS zich met deze stijging ook weten te plaatsen in de top-20 van de Transparantiebenchmark. Naast de 14 ondernemingen met een score, zijn er ook 15 ondernemingen met een nulscore opgenomen in deze categorie.

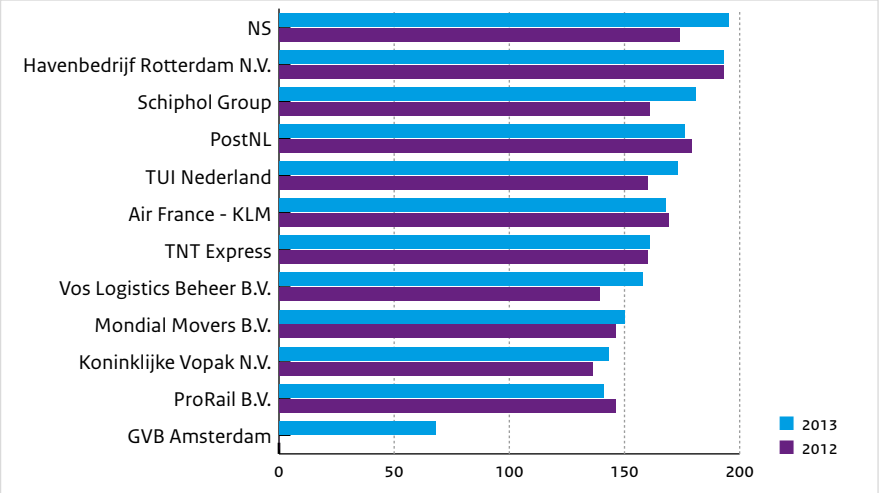

4.2.12 Universiteiten

De sector universiteiten is een van de gemiddeld scorende sectoren in de Transparantiebenchmark. Van de 15 universiteiten, heeft alleen de Vrije Universiteit een nulscore behaald doordat de verantwoordingsinformatie niet tijdig naar buiten is gebracht. De 14 universiteiten hebben een gemiddelde score behaald van 86 punten (2012: 73, 2011:53). Ook al is dit nog steeds behoorlijk beneden het totaalgemiddelde, maakt deze sector al twee jaar op een rij een stijging mee. De Wageningen UR laat zien dat transparantie wel degelijk relevant is voor deze sector met een stijging van 45 punten (2012: +46) en behoud daarmee ook haar eerste plaats in deze sector. Ondanks deze prestatie is nog genoeg ruimte voor verbetering, met name op de thema's 'betrouwbaarheid', 'maatschappelijke verslaggevingsbeleid' en 'relevantie'. Tevens is op te merken dat Nyenrode (met een score van 79) een nieuwe deelnemer is van de Transparantiebenchmark en daarmee zijn alle universiteiten van Nederland opgenomen in de Transparantiebenchmark.

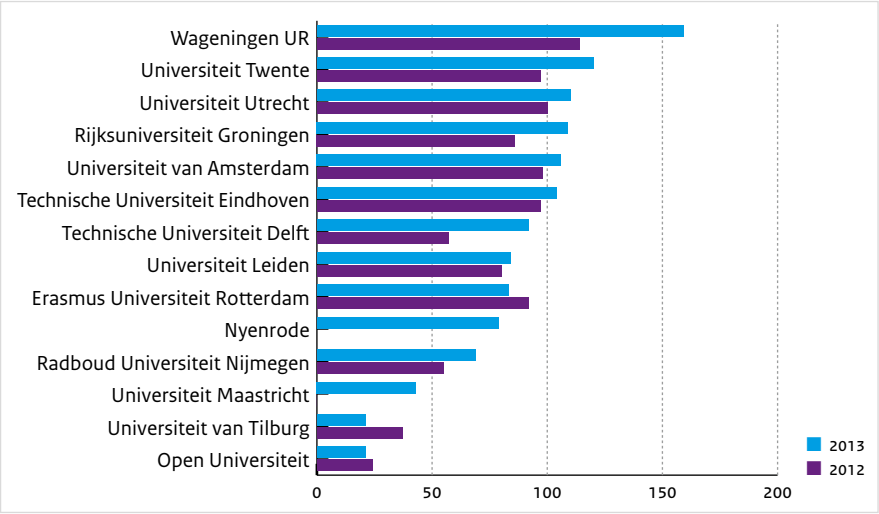

4.2.13 Vastgoed

De vastgoed sector is met in totaal zes deelnemers samen met de sector farmaceutische industrie de kleinste sector binnen de Transparantiebenchmark. Deze is vergeleken met vorig jaar dan ook een stuk kleiner geworden, dit omdat de onderzoeksgroep dit jaar is herzien. De zes ondernemingen hebben een gemiddelde behaald van 103 punten (2012: 31) en tevens zijn er geen nulscores binnen deze sector. Deze sector heeft wel de grootste groei in gemiddeldes gemaakt vergeleken met andere sectoren, een toename van 72 punten. Wel moeten we in het achterhoofd houden dat het een van de kleinste sectoren is.
Relatief gezien wordt er op de thema's 'betrouwbaarheid' en 'betrokkenheid' de minste transparantie betracht. Q-Park N.V. staat dit jaar met 172 punten op de eerste plaats binnen deze sector. Corio N.V. volgt met 168 punten ook Unibail Rodamco scoort sterk binnen deze sector met 127 punten, maar wel een daling van vier punten ten opzichte van vorig jaar. De grootste daler is Wereldhave Management Holding B.V. met 10 punten.

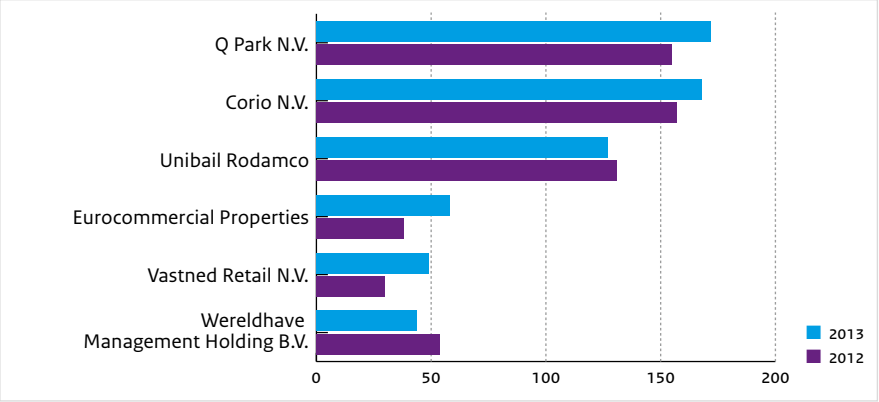

4.2.14 Voedsel en drank

De voedsel en dranksector bestaat uit 49 ondernemingen waarvan 24 met een nulscore. De 24 ondernemingen met een score hebben een gemiddelde score van 118 punten (2012: 129) en daarmee daalt deze sector licht vergeleken met vorig jaar. Net zoals vorig jaar zijn de scores op 'strategie en beleid' van de sector voedsel en drank bovengemiddeld, evenals 'resultaten' en 'contextuele samenhang'. 'Betrouwbaarheid' is een thema waarop geen van de ondernemingen een maximale score halen en is tevens een thema waarop binnen de sector het slechtst wordt gescoord. Dit jaar is Koninklijke Grolsch N.V. de grootste stijger met 28 punten, daarnaast zijn er geen aanzienlijke stijgingen binnen de sector. Wel heeft Coca-Cola Enterprise Nederland B.V. een forse daling van 55 punten doorgemaakt en komt daarmee op de laatste plaats binnen de sector. Tevens zijn er dit jaar vier nieuwe toetreders vanuit de voedsel en dranksector namelijk; Albron Nederland B.V. (68), CZAV (54), Vreugdenhil Groep B.V. (73) en Arla Foods B.V. (101), waarin Arla Foods B.V. een vrijwillige toetreder is. Ondanks dat Arla Foods B.V. voor het eerst deelneemt aan de Transparantiebenchmark, scoort zij even hoog als gemiddeld met een score van 104, wat voor een eerste keer een zeer goede prestatie is. Arla Foods B.V. laat de meeste punten liggen op de thema's 'maatschappelijke verslaggevingsbeleid', 'duidelijkheid' en 'betrouwbaarheid'.

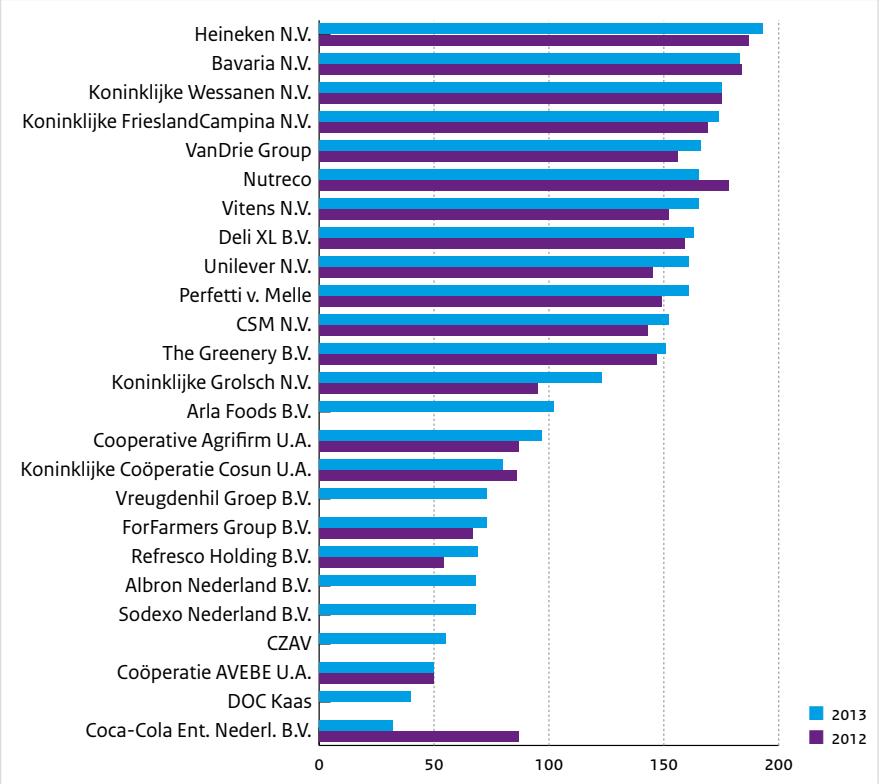

4.2.15 Farmaceutische industrie

Dit jaar is farmaceutische industrie één van de twee nieuwe sectoren binnen de Transparantiebenchmark en is één van de twee kleinste sectoren binnen de Transparantiebenchmark. Met in totaal zes ondernemingen en drie op de transparantieladder scoort deze sector een gemiddelde van 25 punten en is daarmee de slechtst scorende sector. Er is zodoende veel ruimte voor verbeteringen, zo worden er op de thema's 'maatschappelijke verslaggevingsbeleid' en 'betrouwbaarheid' en 'betrokkenheid' helemaal geen punten gescoord. De ondernemingen Abbott Healthcare Products B.V. , Astellas B.V. en Intervet International/MSD zijn de drie ondernemingen met een nulscore binnen deze sector.

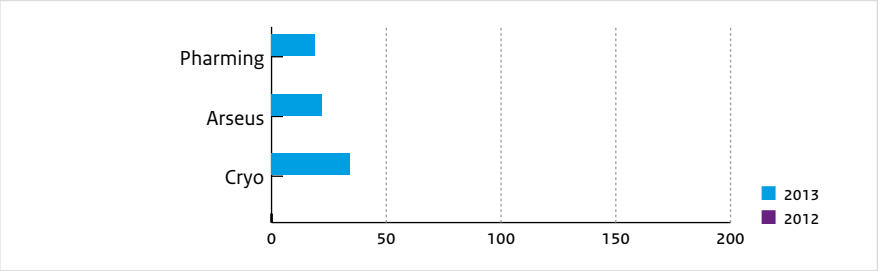

4.2.16 Universitair Medisch Centra

Deze sector is ook nieuw dit jaar binnen de Transparantiebenchmark. Met in totaal acht medische centra scoort deze sector een gemiddelde van 54 punten en is daarmee de op één na slechtst scorende sector. Deze sector heeft geen nulscores.
De uitschieter is het Leids Universitair Medisch Centrum met een score van 90 punten, de rest van de universitair medische centra liggen ongeveer gelijk qua punten. Op de inhoudsgerichte criteria wordt aanzienlijk beter gescoord dan de kwaliteitsgerichte criteria. Alle acht de centra hebben geen punten gescoord voor de thema 'betrouwbaarheid' en op 'maatschappelijke verslaggevingsbeleid' worden veel minpunten behaald.

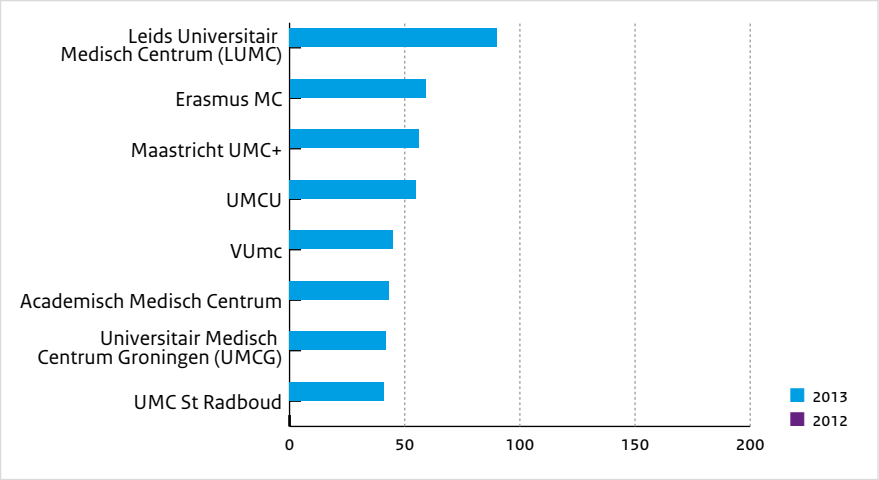

4.3 Internationale Trends

Internationaal zijn er net als de voorgaande jaren op institutioneel verslaggevinggebied twee belangrijke trends waar te nemen. Het betreft ten eerste de groeiende invloed van het International Integrated Reporting Committee. In april 2013 is het nieuwste consultatiestuk van het zogeheten IR raamwerk uitgebracht. De tweede ontwikkeling is de voortdurende verbetering van de richtlijnen van het Global Reporting Initiative (GRI) en de navolging die deze richtlijnen vinden. In mei 2013 zijn de nieuwste generatie richtlijnen (G4) gepubliceerd. Bedrijven zullen in het nieuwe verslagjaar meer en meer gaan reageren op deze ontwikkelingen op institutioneel verslaggevinggebied.

4.3.1 Uitgelicht thema: Geïntegreerde verslaggeving

Het aantal organisaties dat financiële en niet-financiële informatie integreert in één en hetzelfde verslag neemt toe. Geïntegreerde verslaggeving wordt beschouwd als de vervolgstap op separate verslaggeving. Het vormt een krachtige indicatie dat maatschappelijke verantwoordingsinformatie wordt opgevat als een van de prioritaire gebieden en als onderdeel van de strategie is verankerd in de bedrijfsvoering.

Met de toename van het aantal organisaties dat zich, naast financiële verslaggeving, bezighoudt met verslaggeving over maatschappelijke verantwoordingsinformatie, groeit de behoefte naar een transparante en eenduidige vorm van verslaggeving. In reactie hierop zijn initiatieven ontstaan die een uniforme wijze van geïntegreerde verslaggeving bij alle belanghebbenden over de bühne trachten te krijgen. Het International Integrated Reporting Committee (IIRC) is hier een goed voorbeeld van.

De voornaamste doelstelling van het IIRC is het begeleiden van organisaties bij het aansluiten van verschillende informatiestromen en het overbrengen van informatie op een heldere, vergelijkbare en bondige wijze.

Het IIRC heeft een zestal zogenaamde "Guiding Principles" omschreven. Deze principes kunnen organisaties in de toekomst gebruiken bij het opstellen van een geïntegreerd verslag. De principes zijn als volgt omschreven in het consultatiestuk van het IIRC dat in april 2013 is gepubliceerd.

Guiding Principles:

A *Strategic focus and future orientation:* An integrated report should provide insight into the organization's strategy, and how that relates to its ability to create value in the short, medium and long term and its use of and effects on the capitals.

B *Connectivity of information:* An integrated report should show, as a comprehensive value creation story, the combination, inter-relatedness and dependencies between the components that are material to the organization's ability to create value over time.

C *Stakeholder responsiveness:* An integrated report should provide insight into the quality of the organization's relationships with its key stakeholders and how and to what extent the organization understands, takes into account and responds to their legitimate needs, interests and expectations.

D *Materiality and conciseness:* An integrated report should provide concise information that is material to assessing the organization's ability to create value in the short, medium and long term.

E *Reliability and completeness:* An integrated report should include all material matters, both positive and negative, in a balanced way and without material error.

F *Consistency and comparability:* The information in an integrated report should be presented on a basis that is consistent over time and in a way that enables comparison with other organizations to the extent it is material to the organization's own value creation story.

In het kader van de ontwikkelingen op het gebied van geïntegreerde verslaggeving is het interessant om te zien of de ondernemingen die de afgelopen drie jaar deelnamen aan de Transparantiebenchmark zich ontwikkeld hebben op dit gebied. Dit is gedaan door de gemiddelde scores van alle deelnemers binnen een aantal categorieën en/of individuele vragen te relateren aan vier onderwerpen die terugkomen in de "Guiding Principles" van het IIRC en deze te scoren op een 10-puntsschaal. In de onderstaande tabel zijn de resultaten terug te vinden.

Principe van geïntegreerde verslaggeving	2011	2012	2013	% stijging 2013 t.o.v. 2012
Strategische Focus	5,7	6,3	6,2	-1 %
Toekomstgerichtheid	4,4	5,3	5,0	-6 %
Betrokkenheid van Stakeholders	3,7	4,7	4,5	-5 %
Materialiteit, Betrouwbaarheid en Bondigheid	4,0	4,5	4,5	0 %

Scores (10-puntsschaal) van deelnemers aan de Transparantiebenchmark op vier onderwerpen die terugkomen in de "Guiding Principles" van het IIRC.
Onderbouwing methode:

- Strategische focus:
  Verloop van de score in de categorie Strategie en Beleid
- Toekomstgerichtheid:
  Verloop van de score op criteria 18, 21 en 24 (economische, milieutechnische en sociale doelstellingen + tijdspad)
- Betrokkenheid van Stakeholders:
  Verloop van de score in de categorie 'stakeholderbetrokkenheid'
- Materialiteit, betrouwbaarheid en bondigheid:
  Verloop van de score in de categorieën 'relevantie', 'duidelijkheid' en 'betrouwbaarheid'.

Op basis van de resultaten in voorgaande tabel zou men kunnen concluderen dat organisaties die deelnamen aan de Transparantiebenchmark zich het laatste jaar niet verder hebben ontwikkeld in een richting die het voor hen in de toekomst gemakkelijker zal maken om door te groeien naar geïntegreerde verslaggeving. De verwachting is echter dat door ontwikkelingen als het IR raamwerk, de G4 richtlijnen en de nieuwe criteria van de TB verslaggeving zich sneller zal gaan ontwikkelen. Het principe dat er het beste voor staat is "Strategische Focus".

4.3.2 Global Reporting Initiative

Het Global Reporting Initiative (een van de oprichters van de IIRC) heeft als missie om duurzaamheidsverslaggeving de standaard praktijk te maken voor alle organisaties. Hierop is hun kernproduct ook gericht, namelijk het Sustainability Reporting Framework, dat u kunt downloaden www.globalreporting.org. Het GRI is een netwerkorganisatie, wat betekent dat ongeveer 30.000 mensen wereldwijd, velen van hen duurzaamheidsdeskundigen, bijdragen aan de werkzaamheden. Het GRI-secretariaat is gevestigd in Amsterdam en coördineert de activiteiten van zijn netwerkpartners. Het eerste GRI-raamwerk dateert uit 2000, terwijl momenteel de vierde generatie raamwerk (G4) van kracht is.

Van bijna 5000 organisaties wereldwijd is bekend dat zij rapporteren volgens de GRI-richtlijnen. In Nederland, de thuisbasis van het GRI-secretariaat en van vele multinationals, wordt het GRI steeds breder nagevolgd. Uit onderstaande tabel blijkt dat de (vrijwillige) GRI standaard inmiddels door 69 van de 70 bedrijven uit de kopgroep en achtervolgers gehanteerd wordt. Vorig jaar was het nog de top-50 die volledig op de GRI standaard koerste.

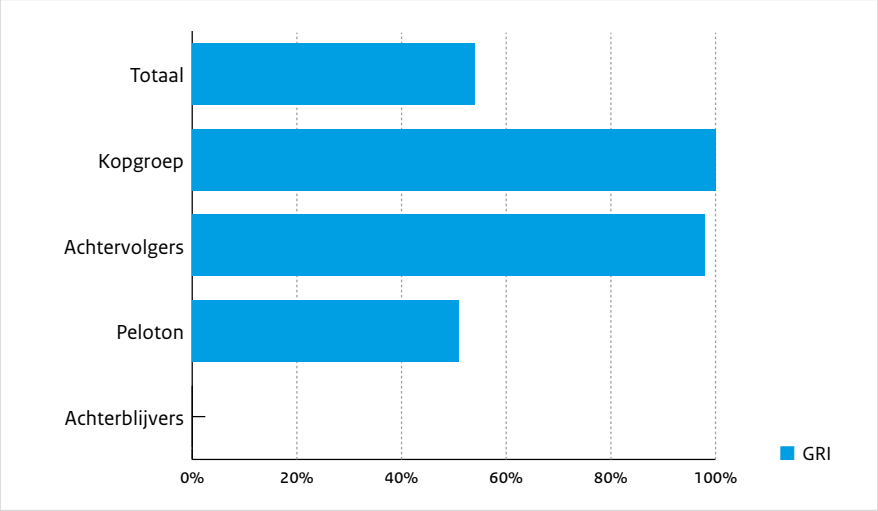

Om up-to-date te blijven met ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsmanagement, verslaggeving en duurzaamheid, heeft het GRI in mei 2013 een nieuwe generatie richtlijnen uit (G4) gepubliceerd. Deze nieuwe richtlijnen bevatten de volgende doelstellingen voor deze herziening:

- een leidraad te bieden over hoe het proces van duurzaamheidsverslaggeving te koppelen aan de voorbereiding van een geïntegreerd verslag in lijn met de richtlijnen die worden ontwikkeld door het IIRC;
- een leidraad te bieden op een gebruiksvriendelijke manier, zodat nieuwe verslaggevers de richtlijnen gemakkelijk kunnen begrijpen en gebruiken;
- om de technische kwaliteit van de richtlijnen inhoudelijk te verbeteren en om onduidelijkheden en verschillende interpretaties te elimineren;
- om zo veel mogelijk te harmoniseren met andere internationaal aanvaarde normen;
- een leidraad te bieden voor het identificeren van 'materiële' aspecten - vanuit het perspectief van verschillende belanghebbenden bezien – die moeten opgenomen in de duurzaamheidsverslagen.

De gepubliceerde richtlijnen bevatten vier significante wijzigingen ten opzichte van de huidige richtlijnen:

1. De Application Levels om organisaties te helpen bij het communiceren van de mate van transparantie van hun maatschappelijke verslagen zijn geschrapt. Reden voor deze wijziging is dat Application Levels soms verkeerd begrepen worden door de lezers van

rapporten. Zij menen ten onrechte dat de Levels een oordeel inhouden over de kwaliteit van het verslag, of zelfs een weerspiegeling van de duurzaamheidsprestaties van de organisatie.

2. Boundaries: Het proces is herzien om organisaties te sturen in het bepalen van de inhoud en de grenzen van het maatschappelijk verslag, via een reeks van processtappen (wat te vermelden en wat niet). Het proces begint met het in kaart brengen van een waardeketen (s) en de identificatie van relevante onderwerpen en grenzen, gevolgd door de prioritering van relevante onderwerpen als materiële GRI aspecten, om te worden gevalideerd. De uitkomst van dit proces bestaat uit (1) een kaart de waardeketen van de organisatie, (2) een lijst van de materiële aspecten (en waar de impact plaatsvindt binnen de waardeketen (s)) en (3) gerelateerde standaardonderdelen van de informatievoorziening die moeten worden opgenomen in het duurzaamheidsverslag.
3. Managementaanpak: De voorgeschreven informatieverschaffing over managementbenadering is bedoeld om organisaties te voorzien van de mogelijkheid om uit te leggen hoe ze materiële economische, milieu-en sociale impacts beheersen. G4 schetst een generieke aanpak voor alle onderwerpen en stelt dat de informatieverschaffing over managementbenadering moet worden verstrekt op het niveau van elk materieel onderwerp.
4. G4 bevat een aantal wijzigingen in het rapporteren over bestuur en beloning, om het verband tussen governance en duurzaamheidsprestaties te versterken, rekening houdend met de consistentie binnen de bestaande bestuurlijke kaders en ontwikkelingen op dit gebied. De wijzigingen omvatten nieuwe toelichtingen in het profielgedeelte van het verslag over de verhouding van de beloning van bestuurders tot de mediaan van de beloningen, de verhouding van de beloning van bestuurders tot de laagste vergoeding en de verhouding van de verhoging van de beloning van bestuurders tot de beloning van de mediaan.

De herziene criteria van de Transparantiebenchmark zijn mede geïnspireerd door de wijzigingen in het GRI-kader en door de ontwikkelingen in geïntegreerde verslaggeving. Verschillende elementen van de nieuwe richtlijnen, zoals de boundaries-benadering, lijken sterk op geïntegreerde rapportage-principes, en zijn al te vinden in de verslagen van een aantal van de koplopers in de Transparantiebenchmark.

4.3.3 Trends onder de oppervlakte

Uit individuele verslagen van de sector leaders in de Dow Jones Sustainability Index (DJSI) valt ook veel te leren over wereldwijde trends die gaande zijn. Voor de Transparantiebenchmark 2013 konden deelnemers die een self-assessment uitvoerden ervoor kiezen om te worden vergeleken met 5 van de 114 beste bedrijven uit de DJSI, als zouden die hebben deelgenomen aan de Transparantiebenchmark. Daardoor hebben de uitvoerders van de TB inzicht gekregen in de *state of the art* van maatschappelijke verslaggeving wereldwijd. Hieruit is een aantal lessen te trekken:

- In de internationale verslagen wordt verhoudingsgewijs meer aandacht besteed aan de selectie van relevante onderwerpen om over te rapporteren. In meer dan enkele gevallen

worden onderwerpen geplot op een 'materialiteitsmatrix' op relevantie en impact. Op basis hiervan wordt de strategie van de onderneming en de relevante onderwerpen die aan bod komen in het verslag bepaald.

- Bij buitenlandse verslagen worden zaken als supply chain en value chain vaak grafisch weergegeven. De toegankelijkheid van informatie wordt daardoor vergroot, wat essentieel is in een tijd waarin soms informatie-overload dreigt.

- Externe verificatie van duurzaamheidsverslagen (door een externe accountant) komt minder vaak voor dan bij de kopgroep van de Nederlandse deelnemers. Er wordt wel vaker voor gekozen om stakeholders aan het woord te laten die hun mening uiten over het verslag.

- Ook aan het onderwerp stakeholderdialoog wordt relatief veel aandacht besteed. In de regel zijn de stakeholderdialogen verder uitgewerkt dan in Nederlandse verslagen gebruikelijk is. Daarbij wordt niet alleen verslag gedaan van de wijze waarop met een bepaalde groep stakeholders gesproken is, maar ook in detail welke onderwerpen daaruit naar voren komen en welke impact dat heeft op het verslag of het beleid van de onderneming.

- Tot slot: Net als in de toepassing van de richtlijnen van GRI lijkt Nederland een voortrekker te zijn op het gebied van integrated reporting. Internationaal hebben de meeste bedrijven nog een apart CSR verslag waarin 'integrated thinking' slechts beperkt herkend wordt.

5 Evaluatie

Het is de filosofie achter de Transparantiebenchmark dat een organisatie die transparant aan de omgeving laat zien hoe zij in de maatschappij staat en hoe ze omgaat met het thema duurzaamheid, als gevolg van die transparantie vaak geprikkeld wordt om de prestaties op dit gebied nog verder te verbeteren. De informatie die met de buitenwereld wordt gedeeld is immers een prima basis om de dialoog aan te gaan met de stakeholders en deze dialoog leidt in de regel tot verbeteringen. Bij ondernemingen die nog minder ver zijn op het gebied van duurzaamheid leidt transparantie tot kritische zelfreflectie op dit terrein en daarmee ook tot verbeteringen.

5.1 Dialoog met deelnemers

Bij een dergelijke filosofie past ook een projectaanpak voor de Transparantiebenchmark die recht doet aan deze doelstelling. Een aanpak die evolueert op basis van ervaringen en waarin ruimte is voor dialoog met de deelnemers. In dat kader is geïnvesteerd in een dialoog met de deelnemende organisaties, bijvoorbeeld door het organiseren van een MVO-klas voor huidige en potentiële deelnemers en aan de Transparantiebenchmark. Daarnaast wordt er voorafgaand aan de prijsuitreiking een koplopersbijeenkomst worden gehouden.

De webapplicatie bood deelnemers de mogelijkheid om hun algemene commentaar te delen met de uitvoerder. Veel bedrijven hebben hiervan gebruik gemaakt. De opmerkingen ten aanzien van specifieke criteria en het al dan niet relevant zijn daarvan, hebben wij betrokken bij de herziening van de criteria. Er waren ook verschillende complimenten én suggesties over de webapplicatie. Deze worden besproken met de software-ontwikkelaar en krijgen waar mogelijk een plaats in het permanente ontwikkelprogramma van de website. Relevante opmerkingen ten aanzien van de Transparantiebenchmark in het algemeen, zijn hieronder weergegeven en voorzien van een reactie.

Naast de dialoog met de deelnemers is de Transparantiebenchmark formeel geëvalueerd door een onderzoeksbureau zoals dat gebruikelijk is bij het ministerie. Periodiek worden beleidsinstrumenten geëvalueerd, dus ook de TB. In 2013 heeft deze externe evaluatie weer plaatsgevonden. Een aantal deelnemers heeft hieraan een bijdrage geleverd, waarvoor wij hen hartelijk bedanken. Het ministerie betrekt de conclusie en aanbevelingen bij de verdere ontwikkeling van zijn beleid. De resultaten van deze evaluatie zijn integraal terug te vinden op www.transparantiebenchmark.nl.

Feedback	Respons
Beoordeling gezien en akkoord.	Goed om te horen.
Dit is de eerste keer geweest dat wij meedoen met deze benchmark. Dit kan betekenen dat wij her en der de vraagstelling verkeerd hebben geïnterpreteerd. Indien u ons daar opmerkzaam wil maken, dan horen wij dat graag.	Alle ingevulde self-assessments worden met zorg beoordeeld. Indien wij een andere mening zijn toegedaan op de score die ondernemingen insturen geven wij duidelijk aan waar de verschillen in interpretatie op gestoeld zijn.
Hartstikke fijn dat we twee weken uitstel hebben gekregen om de vragenlijst in te vullen. Dank daarvoor!	Goed om te horen, graag gedaan.
Further to our responses, we have found their analysis to highlight unfounded issues and would be unlikely to complete the benchmark again unless a more realistic approach to substantive, material issues was possible. The head of corporate responsibility would welcome an opportunity to discuss this further.	De criteria in de Transparantiebenchmark zijn geïnspireerd op de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, het GRI en de opvattingen van de Sociaal-Economische Raad over ketenverantwoordelijkheid. In het voorstel voor nieuwe criteria is rekening gehouden met de nieuwe ontwikkelingen door aan de materialiteitanalyse en het rapporteren over materiële onderwerpen meer betekenis toe te kennen.
De TB neemt de verslaggeving van onze moedermaatschappij niet mee. Wij begrijpen deze keuze niet.	De TB richt zich op transparantie ten behoeve van de Nederlandse stakeholder. Een verslag van een moeder is daarom alleen relevant voor zover dit vindbaar is voor die stakeholder, bijvoorbeeld een lokale belangenorganisatie, en voor zover de Nederlandse activiteiten in dat verslag voldoende herkenbaar zijn. Bedrijven als Vodafone en T-Mobile bieden daarom ook een goed scorend Nederlands verslag aan, hoewel de buitenlandse moeder ook al uitgebreid rapporteert.

Verder is er dit jaar gekozen voor continuïteit, in de wetenschap dat volgend jaar de criteria worden geactualiseerd. Het Ministerie van EZ is dankbaar voor de ontvangen reacties en zal deze gebruiken om het instrument Transparantiebenchmark verder te verbeteren. Alle deelnemers en belangstellenden worden via de website www.transparantiebenchmark.nl op de hoogte worden gehouden van relevante ontwikkelingen. Heeft u nog reacties of feedback? Deze kunt u toesturen aan transparantiebenchmark@minez.nl.

Bijlagen

A. Grafieken themavergelijkingen

Wijze waarop over economische doelstellingen wordt gecommuniceerd (aantal verslagen), gebaseerd op score op criterium 18

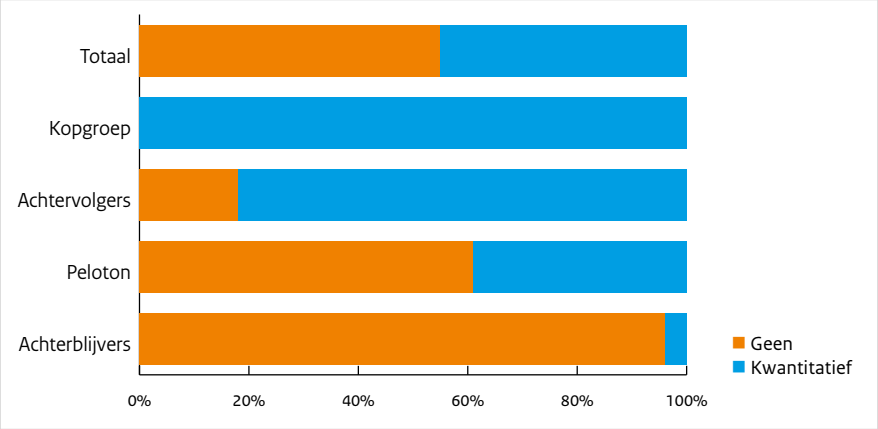

Wijze waarop over milieu doelstellingen wordt gecommuniceerd (aantal verslagen), gebaseerd op score op criterium 21

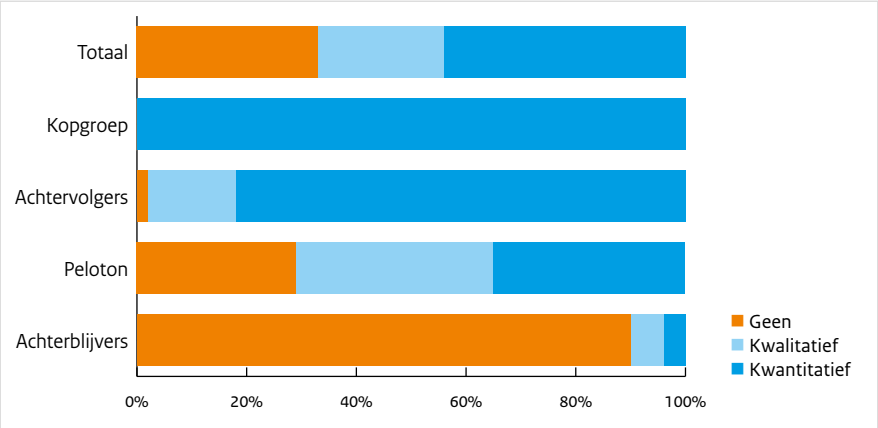

Wijze waarop over sociale doelstellingen wordt gecommuniceerd (aantal verslagen), gebaseerd op score op criterium 24

Communicatie over betrokkenheid RvB en/of RvC bij MVO (Strategie en/of Beloning), gebaseerd op score op de

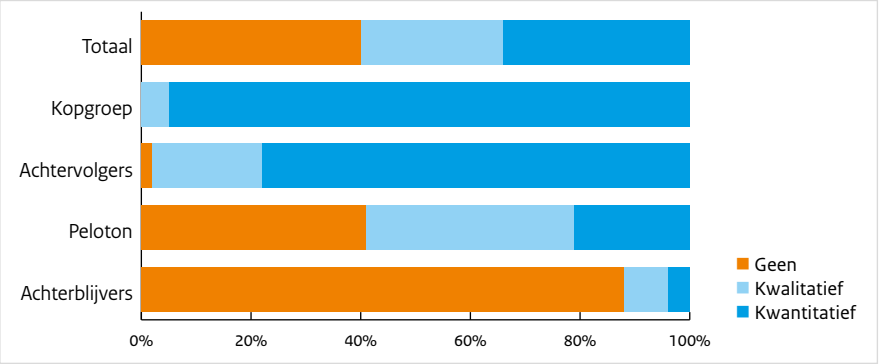

criteria 11.2 en 12.1

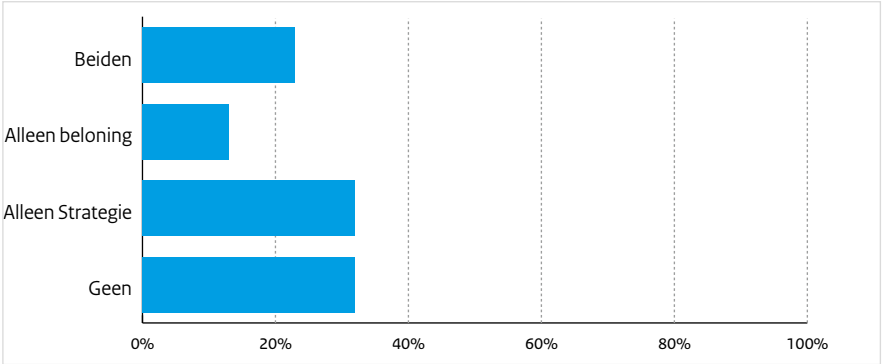

Aantal verslagen met kwantitatieve indicatoren met betrekking tot de niet-financiële economische aspecten van de bedrijfsvoering, gebaseerd op criterium 17.3

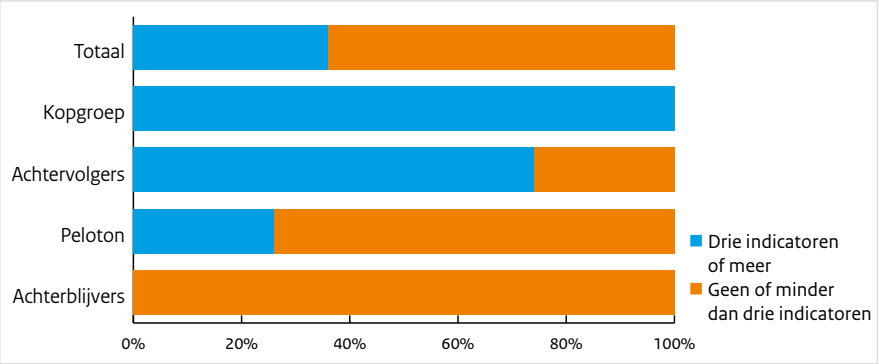

Aantal verslagen met milieu prestatie indicatoren, gebaseerd op criterium 19

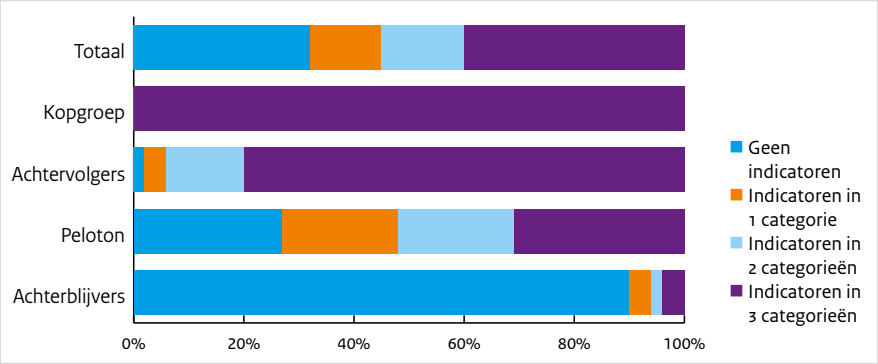

Aantal verslagen met sociale prestatie indicatoren, gebaseerd op criterium 22

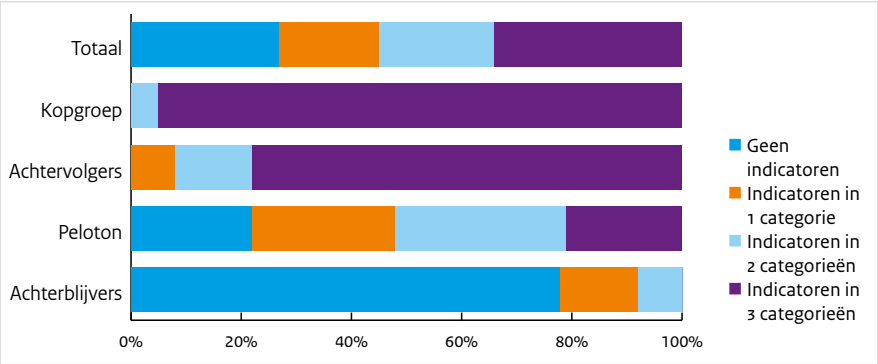

Aantal verslagen met toelichting op algehele ondernemingsstrategie, gebaseerd op criterium 5.1

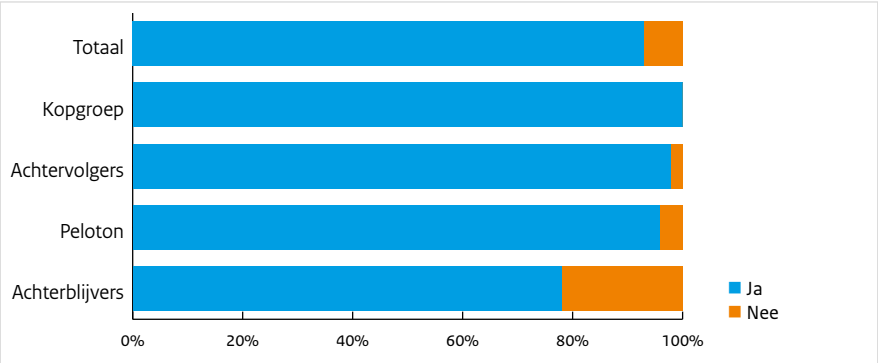

Aantal verslagen met toelichting op MVO strategie, gebaseerd op criterium 6.1

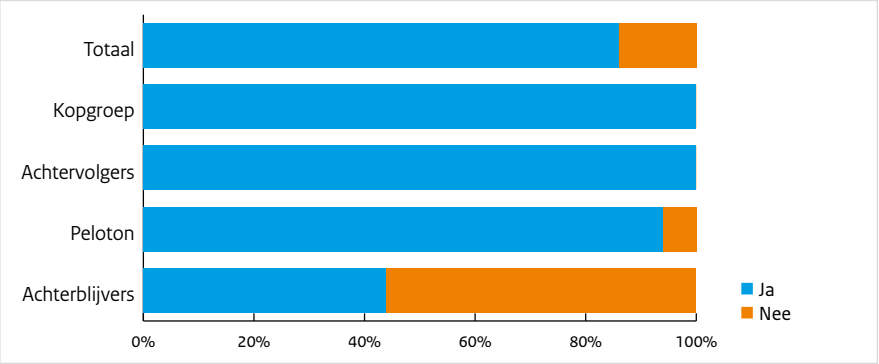

Aantal verslagen met (materiële) maatschappelijke aspecten, gebaseerd op criterium 31

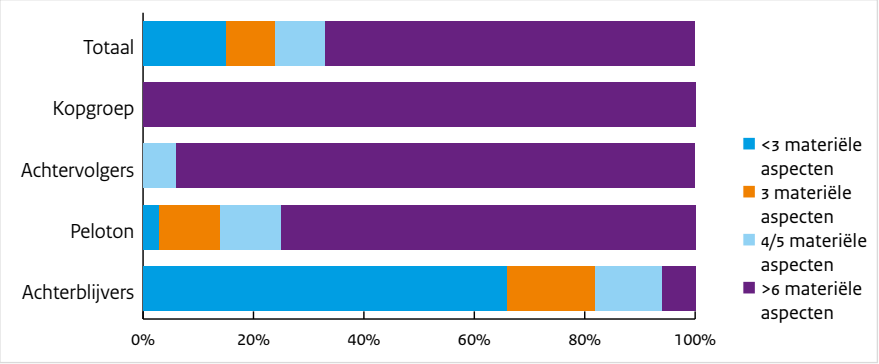

B. Ondernemingen met een nulscore

Analyse nulscore

In de Transparantiebenchmark van dit jaar hebben in totaal 200 bedrijven een nulscore gekregen. Dit is een forse daling ten opzichte van de afgelopen twee jaar. Door de herziening van de onderzoeksgroep maar ook door een grotere belangstelling in de Transparantiebenchmark is het aantal nulscores in de loop der jaren gereduceerd. Gesteld kan worden dat steeds meer ondernemingen het belangrijk vinden om transparant te zijn tegenover hun stakeholders.

	2011	2012	2013
Totaal aantal deelnemers	469	473	460
Aantal nulscores	236	242	200
Percentage nulscores	**50%**	**51%**	**43%**

Er zijn verschillende redenen (zie deelnameprotocol einde bijlage) voor de nulscores. Zo is van een aantal van deze ondernemingen bekend dat er een moederbedrijf is dat een financieel en/of maatschappelijk verslag publiceert, maar conform het deelnameprotocol komen deze verslagen niet in aanmerking voor de Transparantiebenchmark en zodoende is er een nulscore toegekend voor deze ondernemingen. Deze 54 ondernemingen zijn gemarkeerd met een asterisk (*).

Relatief veel familiebedrijven, 60 in totaal, hebben de neiging geen publiekelijke verslaggeving te rapporteren, wellicht dat het ontbreken van externe aandeelhouders als stakeholdergroep hier een rol in speelt. De verhouding tussen B2B en B2C is bij de familiebedrijven bijna half om half, 37 ondernemingen hebben B2B als focusgebied.
Van de in totaal 200 ondernemingen met een nulscore is de overgrote deel van de ondernemingen, 118 ondernemingen, actief als Busines-to-Business onderneming. Tachtig ondernemingen zijn te kenmerken als Business-to-Consumer onderneming tevens zijn er nog 2 ondernemingen die op beide een focus leggen.

Verder is er op sectorgebied niet een specifieke uitschieter, de nulscores zijn relatief gezien gelijkmatig verdeeld. Wel zijn er sectoren zonder nulscores, namelijk de sector ‘vastgoed’ en ook de sector ‘universitaire medische centra’ heeft geen nulscore.

Onderneming	Focus-gebied	Onderneming	Focus-gebied
A-Ware Food Group B.V.	B2B	ISS Holding Nederland B.V.	B2B
ABB B.V.*	B2B	Koninklijke De Heus B.V.	B2B
Abbott Healthcare Products B.V.*	B2B	Koninklijke Distill. Dirkzwager B.V.	B2B
Accenture B.V.*	B2B	Koninklijke Zeelandia Groep B.V.	B2B
Acer Europe B.V.*	B2B	Koop Holding	B2B
Amega Holding B.V.	B2B	Kramp Groep B.V.	B2B
Amlin Europe	B2B	Kuehne + Nagel N.V.*	B2B
Amtrada Holding B.V.	B2B	Kyocera Mita Europe B.V.	B2B
Ardagh Group Netherlands B.V.*	B2B	Leaf International B.V.*	B2B
Argos - North Sea Group Holding B.V.	B2B	LEDlicht Nederland B.V	B2B
Astellas B.V.	B2B	Lekkerland Beheer	B2B
AutoBinck Beheer N.V.	B2B	Loders Croklaan Group B.V.*	B2B
BASF Nederland B.V.*	B2B	Markeur	B2B
Beleggingsmij. Braverassa B.V.	B2B	Meatpoint B.V.	B2B
Bluewater Holding B.V.	B2B	MHI Equipment Europe B.V.*	B2B
Bosal Nederland B.V.	B2B	Mijwo Beheer B.V.	B2B
Boston Scientific Int. B.V.*	B2B	Mitsubishi Motors Europe B.V.	B2B
British American Tobacco International B.V.*	B2B	Momentive Specialty Chemicals BV*	B2B
Burg Industries B.V.	B2B	N.V. Deli Maatschappij	B2B
C. den Braven Beheer B.V.	B2B	Nedschroef	B2B
Caldic B.V.	B2B	NXP Semiconductors Neth. B.V.*	B2B
Cargill B.V.*	B2B	OCI Nitrogen	B2B
Catom Enterprises B.V.	B2B	Optiver Holding B.V.	B2B
Cefetra B.V.	B2B	Oracle Nederland B.V.	B2B
Citadel Enterprises B.V.	B2B	Otra N.V.	B2B
Copaco Nederland B.V.	B2B	Oxbow Coal B.V.	B2B
CRH Nederland B.V.	B2B	P.L. v. Merksteijn Hold. B.V.	B2B
Damen Shipyards Group N.V.	B2B	Pouw Beheer B.V.	B2B
De Hoop Terneuzen B.V.	B2B	Raben Group B.V.	B2B
De Rijke Continental B.V.	B2B	Roba	B2B
De Stiho Groep B.V.	B2B	Rockwell Automation B.V.*	B2B
Delek Nederland B.V.	B2B	SCH Nederland	B2B
Denkavit Internationaal B.V.	B2B	Scheuten Glass Holding B.V.	B2B
Denso Int. Europe B.V.	B2B	Sensata Technol. Holding N.V.*	B2B

Onderneming	Focus-gebied	Onderneming	Focus-gebied
DOW Benelux B.V.	B2B	SIHI Group B.V.	B2B
EEA Helicopter Operations B.V.*	B2B	Stage Entertainment B.V.	B2B
Elopak B.V.*	B2B	Stolt Tankers*	B2B
Enviem Holding B.V.	B2B	Stork	B2B
Epson Europe B.V.	B2B	Storteboom Group B.V.	B2B
Equens SE	B2B	Swets & Zeitlinger Hold. N.V.	B2B
Eur. Container Terminals B.V.	B2B	Synbra Holding B.V.	B2B
Euretco B.V.	B2B	Tata Steel*	B2B
Ewals Holdings B.V.	B2B	Thales Nederland	B2B
Flowserve*	B2B	Theobroma B.V.	B2B
Fondel	B2B	Toshiba Medical Systems Europe B.V.*	B2B
Forbo Flooring B.V.	B2B	Transm. and Engineer. Services Netherl.	B2B
GCI Nederland B.V.*	B2B	TRIADE Holding B.V.	B2B
Glencore Grain Rotterdam B.V.	B2B	Twinning Holding	B2B
Handelsveem Beheer	B2B	Universal Cargo Logistics	B2B
Hanos	B2B	Van den Ban Autobanden B.V.	B2B
Heerema Marine Contractors	B2B	Van Mossel	B2B
Heiploeg Group	B2B	VION Holding N.V.	B2B
Hitachi Machinery N.V.	B2B	Vitol Holding B.V.	B2B
Hoogwegt Groep B.V.	B2B	Vroegop Ruhe & Co. B.V.	B2B
IBM Nederland BV*	B2B	Vroon Group B.V.	B2B
IMCD Holding B.V.	B2B	Wavin N.V.	B2B
Inalfa Roof Systems Group B.V.*	B2B	Xerox Investments Europe*	B2B
Inter-Sprint Banden	B2B	Yanmar Europe*	B2B
Interfood Holding	B2B	Yara Sluiskil B.V.*	B2B

Onderneming	Focus-gebied	Onderneming	Focus-gebied
A.S. Watson B.V.*	B2C	Lohomij B.V.	B2C
Action Service & Distributie	B2C	Loyens & Loeff N.V.	B2C
Adecco Nederland Holding B.V.*	B2C	Luchthaven Maastricht	B2C
Advanced Travel Partners Nederland B.V.	B2C	Manpower Nederland B.V.	B2C
Archer Daniels Midland Nederland B.V.*	B2C	Mars Nederland B.V.*	B2C
Atos Origin Nederland B.V.*	B2C	Metro Distributie Nederland/Mediamarkt*	B2C

Bakkersland Groep B.V.	B2C	Mexx Europe Holding B.V.	B2C
BCD Travel Holding*	B2C	Miss Etam B.V.	B2C
Booking.com B.V.	B2C	Mosadex	B2C
BP Nederland Holdings B.V.*	B2C	Nestlé Nederland B.V.*	B2C
Canon Europa N.V.*	B2C	NetApp & Manufacturing*	B2C
Center Parcs Europe N.V.*	B2C	Nike Eur. Operat. Neth. B.V.*	B2C
Cisco Systems International B.V.*	B2C	Nikon Europe	B2C
Connexxion	B2C	Norit International B.V.	B2C
Da Holding B.V.	B2C	OAD Groep	B2C
Danone Baby & Med. Nutr. B.V.*	B2C	Office Depot International*	B2C
De MandemakersGroep Holding B.V.	B2C	Omron Europe B.V.	B2C
Dirk van den Broek/Dekamarkt	B2C	PGA Nederland N.V.	B2C
Ecurion*	B2C	Philip Morris Int. Hold. B.V.*	B2C
Endemol Group N.V.	B2C	Plukon Food Group	B2C
Ericsson Holding Int. B.V.	B2C	Poiesz Beheer B.V.	B2C
Esso Benelux B.V.*	B2C	Post-Kogeko Logistics B.V.	B2C
Event Station	B2C	Remeha Group B.V.	B2C
Farm Frites Beheer B.V.	B2C	RFS Holland Holding B.V.	B2C
Foot Locker Europe B.V.	B2C	Rockwool Benelux Holding	B2C
Free Record Shop Holding B.V.	B2C	RTL Nederland B.V.	B2C
FUJIFILM Europe B.V.*	B2C	Samskip	B2C
HEMA	B2C	Sanoma Magazines B.V.	B2C
Honeywell Netherl. Hold. B.V.*	B2C	Sara Lee International B.V.	B2C
Hoogvliet B.V.	B2C	Scania Europe*	B2C
Ingram Micro	B2C	SPAR Holding B.V.*	B2C
Intergamma B.V.	B2C	St. Clair/ De Bijenkorf	B2C
Intervet International / MSD	B2C	Sulzer Netherlands Holding*	B2C
Intres B.V.	B2C	Sundio Group B.V.	B2C
JobAccept	B2C	Thomas Cook Nederland B.V.	B2C
Koepon	B2C	Tommy Hilfiger Europe*	B2C
Koninklijke Wagenborg	B2C	Ton Adam / ACI	B2C
Koninklijke Wegener N.V.	B2C	Uniconsult Groep / Dirk van de Broek	B2C
Kruidenier Groep B.V.	B2C	Vrije Universiteit	B2C
Kuwait Petroleum B.V.	B2C	We International	B2C

Onderneming	Focus-gebied	Onderneming	Focus-gebied
Aan de Stegge Holding B.V.	B2B & B2C	Bose Products	B2B & B2C

Criteria voor in aanmerking komende verantwoordingsinformatie

De Transparantiebenchmark wordt uitgevoerd aan de hand van publieke, periodieke verantwoordingsinformatie die door de betreffende onderneming in de onderzoeksgroep wordt gepubliceerd. De benchmark is gericht op externe verslaggeving ten aanzien van maatschappelijke aspecten van ondernemen en dat betekent dat niet alleen (financiële) jaarverslagen, maar ook duurzaamheidsverslagen, maatschappelijke verslagen en sociale verslagen als object van onderzoek worden meegenomen in de benchmark.

1. Onder periodieke verantwoordingsinformatie wordt alle extern gepubliceerde informatie verstaan waarin een onderneming rekenschap geeft van haar beleid, resultaten en activiteiten in een bepaalde periode. Dit houdt in dat algemene brochures, magazines, persberichten enz. in de regel niet in aanmerking komen voor de toekenning van punten op de benchmark. Wanneer het niet duidelijk is over welke periode wordt gerapporteerd, wordt de informatie niet aangemerkt als verantwoordingsinformatie. Wanneer het niet duidelijk is dat de onderneming dergelijke informatie periodiek publiceert (jaarlijks of in een andere frequentie), of voornemens is dat te doen, komt de informatie ook niet in aanmerking voor de benchmark. Alleen de meest recente periodieke verantwoordingsinformatie wordt meegenomen, voor zover die informatie niet al in aanmerking is genomen bij de samenstelling van een eerdere Transparantiebenchmark. Voor de Transparantiebenchmark 2013 wordt alle periodieke verantwoordingsinformatie meegenomen die is gepubliceerd voor 1 juli 2013.

2. Alleen periodieke verantwoordingsinformatie die publiekelijk beschikbaar is, wordt meegenomen in de Transparantiebenchmark. De benchmark heeft onder meer als doel het stimuleren van de dialoog tussen de onderneming en haar stakeholders en om die reden wordt alleen informatie gebruikt die vrij toegankelijk is voor het brede publiek. Dit houdt in dat de informatie beschikbaar is op een website of althans kosteloos en eenvoudig is op te vragen bij de onderneming. Informatie zoals (statutaire) jaarverslagen die alleen tegen betaling kunnen worden ingezien bij de Kamer van Koophandel, voldoet niet aan dit criterium.

3. In beginsel wordt alleen verantwoordingsinformatie gebruikt in de benchmark die betrekking heeft op de onderneming zoals die in de onderzoeksgroep is opgenomen. Dit betekent dat verslagen van een 'hogere' vennootschap binnen de internationale structuur waarvan de Nederlandse onderneming deel uitmaakt, niet als vanzelf worden betrokken in de benchmark. In sommige gevallen wordt ervoor gekozen om externe verantwoordingsinformatie te publiceren onder de handelsnaam van de onderneming, bijvoorbeeld wanneer de onderneming een complexe juridische structuur kent. In andere gevallen geven dochterondernemingen aparte verslagen uit. Om in aanmerking

te worden genomen in de Transparantiebenchmark, dient duidelijk te worden gemaakt in de verantwoordingsinformatie dat deze betrekking heeft op ten minste 50% van de activiteiten van de onderneming zoals opgenomen in de onderzoeksgroep (gemeten aan de hand van omzet en/of het aantal medewerkers in vaste dienst).

4. Naast periodieke verantwoordingsinformatie kan bij de Transparantiebenchmark ook andere informatie worden meegewogen als deze voldoet aan bepaalde voorwaarden. Ondernemingen kunnen ervoor kiezen om bepaalde relevante informatie niet op te nemen in de verantwoordingsinformatie maar elders te plaatsen, bijvoorbeeld op een website. Dit is doorgaans het geval bij informatie die niet van jaar tot jaar verandert (bijvoorbeeld ten aanzien van corporate governance) of bij informatie met een hoge mate van detail die alleen voor specifieke groepen van stakeholders interessant is. Dergelijke informatie wordt alleen meegewogen in de puntentoekenning, indien ook deze informatie publiekelijk beschikbaar is. Tevens dient er een specifieke referentie in de verantwoordingsinformatie te zijn opgenomen die rechtstreeks naar deze informatie verwijst. Dit betekent dat een algemene verwijzing naar een website of een rapport onvoldoende is. Om in aanmerking te worden genomen dient een paginanummer te zijn aangegeven of een specifieke weblink te zijn opgenomen waarmee de lezer direct navigeert naar de relevante informatie. Dit impliceert ook dat wanneer een onderneming alleen via de website rapporteert, de verantwoordingsinformatie op een duidelijke manier dient te zijn afgebakend van overige informatie.

C. Criteria Transparantie-benchmark 2013

Inhoudsgerichte criteria (maximaal 100 punten)

De inhoudsgerichte vragen hebben betrekking op de inhoud van de informatievoorziening. Aan de hand van deze criteria wordt beoordeeld in hoeverre de verslaggeving op transparante wijze ingaat op relevante aspecten zoals het profiel, de strategie, bestuursstructuur, MVO-resultaten van de organisatie en het maatschappelijke verslaggevingbeleid.

Profiel (15 punten)

In de categorie 'Profiel' wordt gevraagd of de verslaggeving inzicht geeft in onderwerpen zoals personeelsomvang, belangrijkste producten en diensten, de kernprocessen van de organisatie en de invloed op mens, milieu en samenleving, de eigendomsverhoudingen en de positie in de keten.

Vraag 1

Bevat de verantwoordingsinformatie een beschrijving van de aard en omvang van de organisatie, inclusief beschrijving van eventuele dochterorganisaties en deelnemingen?

☐ Nee (één minpunt)
☐ Ja, in de verantwoordingsinformatie is een beschrijving opgenomen met een toelichting van alle vijf van onderstaande punten. (geen punten)

Vink de desbetreffende punten aan en geef aan waar in de verantwoordingsinformatie deze punten terug te vinden zijn.

☐ De juridische structuur van de organisatie, inclusief eventuele groepsstructuur.
☐ De landen waarin de organisatie actief is.
☐ De organisatieactiviteiten per land of regio, per divisie of per productieproces.
☐ Categorieën afnemers en leveranciers.
☐ De producten en/of diensten die de organisatie levert, evenals indien van toepassing de merken die de organisatie voert.

Vraag 2.1

Bevat de verantwoordingsinformatie een toelichting op de kernprocessen en -activiteiten van de organisatie?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (waaronder een toelichting op grondstoffen wanneer van toepassing) (2 punten)

Vraag 2.2

Bevat de verantwoordingsinformatie een toelichting op de impact van de eigen bedrijfsvoering op mens, milieu en samenleving?
Toelichting: met impact wordt bedoeld, een toelichting op de voornaamste gevolgen (effecten op o.a. stakeholders) van de kernprocessen en -activiteiten van de organisatie voor duurzame ontwikkeling (bijvoorbeeld CO_2 emissies, bedrijfsongevallen, afval lozing, et cetera).

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (2 punten)

Vraag 2.3

Wordt in de beschrijving van de impact van de eigen activiteiten op mens, milieu en samenleving ingegaan op ten minste twee aspecten die relevant zijn voor de sector waarin de onderneming opereert?
Let op: U dient in de comment box onder aan de vraag te benoemen welke sectorspecifieke aspecten in de verantwoordingsinformatie zijn toegelicht.

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (+3 punten)

Vraag 3

Bevat de verantwoordingsinformatie een samenvatting van het organisatieprofiel met kwantitatieve informatie over de omvang van de organisatieactiviteiten?
Toelichting: met een samenvatting wordt bedoeld, een beknopt, afgebakend, overzicht waarbij de lezer in één oogopslag inzicht heeft in een bepaald onderwerp. Verwijzingen naar diverse zinsneden als onderdeel van de tekst op diverse plaatsen in de verslaggeving voldoen niet.

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja, de verantwoordingsinformatie bevat een samenvatting met kwantitatieve informatie over ten minste vier van de onderstaande punten. (2 punten)

Vink de desbetreffende punten aan en geef aan waar in de verantwoordingsinformatie deze punten terug te vinden zijn.
☐ Aantal medewerkers
☐ Hoeveelheid geleverde producten en/of diensten

☐ Omzet- of opbrengstgegevens
☐ Omvang van de activa van de organisatie
☐ Operationele kostenontwikkeling

Vraag 4.1

Bevat de verantwoordingsinformatie een overzicht van de (internationale) keten waarin de organisatie opereert?
Toelichting: het kan hierbij zowel gaan om informatie over activiteiten die 'stroomopwaarts' (leveranciers) of 'stroomafwaarts' (afnemers) plaats vinden.

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja, de verantwoordingsinformatie bevat een beschrijving van de keten aan de hand van ten minste drie van de onderstaande punten. (2 punten)

Vink de desbetreffende punten aan en geef aan waar in de verantwoordingsinformatie deze punten terug te vinden zijn.
☐ Herkomst van grondstoffen en (half-) fabricaten, gespecificeerd naar land of regio.
☐ Belangrijkste categorieën toeleveranciers.
☐ Belangrijkste afzetmarkten en categorieën afnemers.
☐ Belangrijkste onderaannemers.
☐ De (internationale) handels-, financierings- en eigendomsrelaties van de organisatie.

Vraag 4.2

Welke van de onderstaande punten over ketenverantwoordelijkheid staan beschreven in de verantwoordingsinformatie?

☐ De impact van de keten op mens, milieu en samenleving. (+2 punten)
☐ De mate waarin de maatschappelijke aspecten die spelen in de keten waarin de onderneming actief is, beïnvloedbaar zijn door de onderneming. (+1 punt)
☐ De mate van (internationale) samenwerking binnen de keten waarin de onderneming actief is. (+1 punt)
☐ Geen van de bovenstaande punten. (0 punten)

Strategie en beleid (20 punten)

In de categorie 'Strategie en beleid' wordt gevraagd naar de visie van de onderneming ten aanzien van MVO en de wijze waarop deze wordt ondersteund door het hoogste bestuurslichaam. Onderdeel is ook ketenverantwoordelijkheid, waarbij de onderneming ondermeer voorbeelden van interventies/beleid dient te geven.

Vraag 5.1

Bevat de verantwoordingsinformatie een toelichting op de algehele strategie van de organisatie?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (1 punt)

Vraag 5.2

Gaat de beschrijving van de strategie in op de strategische prioriteiten van de organisatie, inclusief tijdsaanduiding van de betreffende prioriteiten voor bijvoorbeeld de komende 3 tot 5 jaar?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (+1 punt)

Vraag 6.1

Bevat de verantwoordingsinformatie een toelichting op de visie en strategie van de organisatie met betrekking tot MVO?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (2 punten)

Vraag 6.2

Is in de toelichting op de MVO visie en strategie aangegeven welke specifieke gedragscodes worden gevolgd en/of aan welke (internationale) conventies en richtlijnen de onderneming zich conformeert?
Let op: het gaat bij deze vraag enkel om externe gedragscodes.

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (+2 punten)

Vraag 6.3

Zijn in de toelichting op de MVO visie en strategie de strategische prioriteiten benoemd?
☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (+3 punten)

Vraag 6.4

Bevat de verantwoordingsinformatie een verklaring van het bestuur of de directie (mogelijk in de vorm van een voorwoord of apart hoofdstuk) waarin ten minste vier van onderstaande elementen expliciet zijn beschreven?

Toelichting: enkel een separaat hoofdstuk/paragraaf waarvan evident is dat de inhoud afkomstig is van het bestuur of de directie komt in aanmerking voor beantwoording van deze vraag. Het gehele verslag (indien de jaarrekening is ondertekend door het bestuur of de directie) komt niet in aanmerking voor beantwoording van deze vraag.

Vink de desbetreffende punten aan en geef aan waar in de verantwoordingsinformatie deze punten terug te vinden zijn.

- ☐ De relevantie van maatschappelijk verantwoord ondernemen voor de onderneming.
- ☐ De meest relevante ontwikkelingen in de afgelopen verslaggevingsperiode.
- ☐ De belangrijkste maatregelen en doelstellingen van de onderneming ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen voor bijvoorbeeld de komende 3 tot 5 jaar.
- ☐ Vooruitzichten met betrekking tot de belangrijkste doelstellingen en prioriteiten ten aanzien van de financieel-economische, milieugerelateerde en sociale resultaten van de onderneming.
- ☐ Samenwerking met de stakeholders ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

- ☐ Nee (0 punten)
- ☐ Ja (+3 punten)

Vraag 7.1

Bevat de verantwoordingsinformatie een toelichting op de risico's en/of mogelijkheden van MVO voor de uitwerking van de ondernemingsstrategie?

- ☐ Nee (0 punten)
- ☐ Ja (2 punten)

Vraag 7.2

Wordt in de verantwoordingsinformatie concreet aangegeven op welke manier de organisatie van plan is met de risico's en/of mogelijkheden met betrekking tot MVO om te gaan?

- ☐ Nee (0 punten)
- ☐ Ja (+1 punt)

Vraag 8.1

Bevat de verantwoordingsinformatie een toelichting op het gevoerde beleid van de organisatie ten aanzien van ketenverantwoordelijkheid?

- ☐ Nee (0 punten)
- ☐ Ja, een algemene toelichting, inclusief een toelichting op het beleid ten aanzien van toeleveranciers (en/of afnemers en klanten). (1 punt)
- ☐ Ja, een specifieke toelichting, waarbij zowel op milieugerelateerde als sociale uitdagingen bij verantwoord ketenbeheer wordt ingegaan. (2 punten)

Vraag 8.2

Op welke van de onderstaande punten gaat de toelichting op het beleid ten aanzien van ketenverantwoordelijkheid in?

Vink de desbetreffende punten aan en geef aan waar in de verantwoordingsinformatie deze punten terug te vinden zijn:

- ☐ Mensenrechten en de beleidsmatige uitgangspunten en doelstellingen die de onderneming hierbij hanteert. (+1 punt)
- ☐ Omkoping en corruptie en de beleidsmatige uitgangspunten en doelstellingen die de onderneming hierbij hanteert. (+1 punt)
- ☐ Het bereik van het beleid ten aanzien van toeleveranciers, door duidelijk te maken in hoeverre eisen worden gesteld aan indirecte toeleveranciers. (+1 punt)
- ☐ De toelichting gaat niet in op bovenstaande aspecten. (0 punten)

Bestuurstructuur en managementbenadering (25 punten)

In de categorie 'Bestuursstructuur en management benadering' wordt gevraagd of de verslaggeving inzicht geeft in de bestuursstructuur en het managementsysteem voor MVO. Er is ondermeer aandacht voor de distributie en aard van taken en verantwoordelijkheden en de opbouw van beloningssystemen in relatie tot MVO prestaties.

Vraag 9

Bevat de verantwoordingsinformatie een beschrijving van de Raad van Bestuur (en van de Raad van Commissarissen indien van toepassing), inclusief een toelichting op de achtergronden en bestuurstaken van bestuurders?

- ☐ Nee (één minpunt)
- ☐ Ja, de namen van de leden van de RvB (en RvC indien van toepassing) zijn benoemd, zonder verdere toelichting. (één minpunt)
- ☐ Ja, de namen van de leden van de RvB (en RvC indien van toepassing) zijn benoemd, met een toelichting op alle vier van onderstaande punten. (0 punten)

Vink de desbetreffende punten aan en geef aan waar in de verantwoordingsinformatie deze punten terug te vinden zijn.

☐ Taken en verantwoordelijkheden van de bestuurders
☐ Bestuurstermijnen
☐ Achtergrond van de bestuurders
☐ Overige bestuursfuncties van bestuurders

Vraag 10.1

Bevat de verantwoordingsinformatie een beschrijving van de organisatiestructuur op het niveau van de belangrijkste decentrale organisatie-eenheden (divisies, business units of landen)?

☐ Nee (één minpunt)
☐ Ja (0 punten)

Vraag 10.2

Bevat de verantwoordingsinformatie een schematische weergave van de organisatie-structuur (organogram)?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (+1 punt)

Vraag 11.1

Bevat de verantwoordingsinformatie een toelichting op de taken en verantwoordelijkheden binnen de organisatie ten aanzien van MVO?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (1 punt)

Vraag 11.2

Op welke van de onderstaande punten gaat de toelichting op de managementstructuur ten aanzien van MVO in?

☐ De verantwoordelijkheid en betrokkenheid van het hoogste bestuurslichaam bij de strategie en de resultaten van de organisatie op het gebied van MVO. (+1 punt)
☐ De verantwoordelijkheid en betrokkenheid van toezichthouders (bijvoorbeeld de Raad van Commissarissen of een speciaal daartoe ingestelde commissie) bij de strategie en de resultaten van de organisatie op het gebied van MVO. (+1 punt)
☐ De toelichting gaat niet in op bovenstaande punten. (0 punten)

Vraag 12.1

Geeft de verantwoordingsinformatie inzicht in hoe maatschappelijke resultaten worden meegewogen bij de vaststelling van de beloning van bestuurders?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (2 punten)

Vraag 12.2

Maakt de toelichting in kwantitatieve termen duidelijk welk deel van de totale beloning afhankelijk is van maatschappelijke resultaten?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (+2 punten)

Vraag 13.1

Bevat de verantwoordingsinformatie een toelichting van de wijze waarop de dialoog met stakeholders structureel is ingericht?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (2 punten)

Vraag 13.2

Bevat de verantwoordingsinformatie eveneens commentaar van stakeholders zelf?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (+2 punten)

Vraag 14.1

Bevat de verantwoordingsinformatie een beschrijving van het managementsysteem met betrekking tot MVO?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (1 punt)

Vraag 14.2

Op welke van de onderstaande aspecten gaat de toelichting op het managementsysteem met betrekking tot MVO in?

Vink de desbetreffende aspecten aan en geef aan waar in de verantwoordingsinformatie deze aspecten terug te vinden zijn (vanaf vier aspecten worden punten toegekend). (+2 punten)

☐ Proces van strategiebepaling
☐ Informatie over risicomanagement

- ☐ Informatie over de analyse van economische, milieu, -en sociale aspecten van de bedrijfsvoering
- ☐ Naleving van wet -en regelgeving
- ☐ Inrichting van het managementsysteem
- ☐ Uitvoering van (interne) audits en andere monitoringactiviteiten (waaronder bijvoorbeeld certificatie van management systemen)
- ☐ Beoordelings- en beloningsystemen
- ☐ Feedback en evaluatiesystemen (inclusief beleidsevaluaties)
- ☐ Geen van de bovenstaande aspecten (0 punten)

Vraag 14.3

Wordt in de verantwoordingsinformatie expliciet toegelicht hoe externe stakeholders eventuele klachten kenbaar kunnen maken en de wijze waarop de organisatie klachten behandeld?

- ☐ Nee (0 punten)
- ☐ Ja (+2 punten)

Vraag 15.1

Bevat de verantwoordingsinformatie een beschrijving van de activiteiten van de organisatie op het gebied van ketenverantwoordelijkheid, evenals het managementsysteem met betrekking tot de keten?

- ☐ Nee (0 punten)
- ☐ Ja. Inclusief een toelichting op de verankering van maatschappelijke overwegingen in het inkoopproces en/of klantacceptatieproces. (1 punt)

Vraag 15.2

Op welke van de onderstaande aspecten gaat de toelichting op de activiteiten van de organisatie ten aanzien van ketenverantwoordelijkheid in?

Vink de desbetreffende aspecten aan en geef aan waar in de verantwoordingsinformatie deze aspecten terug te vinden zijn (vanaf 3 aspecten worden punten toegekend). (+3 punten)

- ☐ Informatie over het proces om individuele toeleveranciers met een verhoogd risicoprofiel te kunnen identificeren
- ☐ Informatie over de analyse van economische, milieu- en sociale aspecten in de keten
- ☐ Bewaken en naleven van interne en externe regelgeving
- ☐ Stimuleren van standaarden voor managementsystemen in de keten
- ☐ Uitvoering van audits en andere monitoringsactiviteiten in de keten
- ☐ Klachtenafhandeling

- ☐ Geen van de bovenstaande aspecten (0 punten)

Vraag 15.3

Bevat de verantwoordingsinformatie een expliciete beschrijving hoe de organisatie omgaat met toeleveranciers die zich niet houden aan interne of externe codes, en de omstandigheden waaronder de organisatie de relatie met de toeleverancier zou verbreken?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (+2 punten)

Vraag 15.4

Bevat de verantwoordingsinformatie een toelichting van de wijze waarop de organisatie participeert in samenwerkingsverbanden binnen de sector gericht op verantwoord ketenbeheer?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (+1 punt)

Vraag 15.5

Bevat de verantwoordingsinformatie een toelichting van de wijze waarop de organisatie betrokken is bij vormen van externe controle op verantwoord ketenbeheer (bijvoorbeeld deelname aan initiatieven gericht op keurmerken)?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (+1 punt)

Resultaten (30 punten)

In de categorie 'resultaten' wordt gevraagd in hoeverre de verslaggeving transparant is over de economische, milieu en sociale resultaten van de bedrijfsvoering.

Vraag 16.1

Bevat de verantwoordingsinformatie een toelichting op de behaalde maatschappelijke resultaten?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (1 punt)

Vraag 16.2

Hoeveel maatschappelijke resultaten relevant voor de organisatie en/of de sector waarin de organisatie opereert worden in de verantwoordingsinformatie toegelicht?

☐ Minder dan 2 maatschappelijke resultaten (0 punten)
☐ Ten minste 2 maatschappelijke resultaten (+2 punten)
☐ Ten minste 4 maatschappelijke resultaten (+4 punten)

☐ Ten minste 4 maatschappelijke resultaten. Daarbij worden deze resultaten toegelicht in het kader van eerder gestelde doelstellingen en daaruit voortvloeiende maatregelen van het management. (+5 punten)

Vraag 17.1

Geeft de verantwoordingsinformatie inzicht in (de financieel en niet-financieel) economische resultaten van de organisatie?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (1 punt)

Vraag 17.2

Bevat de verantwoordingsinformatie een toelichting op onderstaande niet-financiële economische aspecten van de bedrijfsvoering?

Vink de desbetreffende aspecten aan en geef aan waar in de verantwoordingsinformatie deze aspecten terug te vinden zijn (vanaf 3 aspecten wordt een punt toegekend). (+1 punt)

☐ Innovatie (waaronder partnerships)
☐ Huisvestingsbeleid (inclusief de impact op werkgelegenheid)
☐ Invloed op de arbeidsmarkt (local sourcing)
☐ De preventie van omkoping en corruptie
☐ Eerlijke concurrentie en prijsvorming
☐ Verspreiding van kennis via onderzoek en ontwikkeling
☐ Socio-economische aspecten van investeringen, producten en diensten
☐ De effecten van investeringen en desinvesteringen, waaronder acquisities en het afstoten van ondernemingsonderdelen

☐ Geen van de bovenstaande aspecten (0 punten)

Vraag 17.3

Bevat de verantwoordingsinformatie kwantitatieve indicatoren met betrekking tot de onderstaande niet- financiële economische aspecten van de bedrijfsvoering?

Vink de desbetreffende aspecten aan en geef aan waar in de verantwoordingsinformatie deze aspecten terug te vinden zijn (vanaf 3 aspecten worden punten toegekend). (+2 punten)

☐ Innovatie (waaronder partnerships)
☐ Huisvestingsbeleid (inclusief de impact op werkgelegenheid)
☐ Invloed op de arbeidsmarkt (local sourcing)
☐ De preventie van omkoping en corruptie
☐ Eerlijke concurrentie en prijsvorming
☐ Verspreiding van kennis via onderzoek en ontwikkeling

☐ Socio-economische aspecten van investeringen, producten en diensten
☐ De effecten van investeringen en desinvesteringen, waaronder acquisities en het afstoten van ondernemingsonderdelen

☐ Geen van de bovenstaande aspecten (0 punten)

Vraag 18

Bevat de verantwoordingsinformatie economische doelstellingen van de bedrijfsvoering voor de komende periode?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja, ten minste één financiële en één niet-financiële kwantitatieve prestatiedoelstelling, inclusief een concreet tijdspad. (1 punt)

Vraag 19

Bevat de verantwoordingsinformatie kwantitatieve prestatie-indicatoren met betrekking tot milieugerelateerde aspecten van de bedrijfsvoering?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja, ten minste 2 kwantitatieve milieu-indicatoren van ten minste 1 van de onderstaande categorieën. (2 punten)
☐ Ja, ten minste 4 kwantitatieve milieu-indicatoren van ten minste 2 van de onderstaande categorieën. (3 punten)
☐ Ja, ten minste 6 kwantitatieve milieu-indicatoren van ten minste 3 van de onderstaande categorieën. (4 punten)

Vink de desbetreffende categorie(ën) aan en geef aan waar in de verantwoordingsinformatie deze categorieën terug te vinden zijn:

☐ Energie-, materiaal- en waterverbruik
☐ Lozingen, waaronder ook ongelukken en incidentele lozingen
☐ Emissies, in het bijzonder met betrekking tot broeikasgassen en ozonafbrekende gassen
☐ Afval, evenals informatie over hergebruik en recycling

Vraag 20

Bevat de verantwoordingsinformatie een toelichting op het gevoerde milieubeleid van de organisatie?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (2 punten)

Vraag 21

Geeft de verantwoordingsinformatie inzicht in de milieudoelstellingen van de organisatie?

- ☐ Nee (0 punten)
- ☐ Ja, ten minste 2 milieu doelstellingen. (1 punt)
- ☐ Ja, ten minste 2 kwantitatieve milieu doelstellingen, inclusief een concreet tijdspad. (2 punten)

Vraag 22

Bevat de verantwoordingsinformatie kwantitatieve prestatie-indicatoren met betrekking tot sociale aspecten van de bedrijfsvoering?

- ☐ Nee (0 punten)
- ☐ Ja, ten minste 2 kwantitatieve sociale indicatoren van ten minste 1 van de onderstaande categorieën. (2 punten)
- ☐ Ja, ten minste 4 kwantitatieve sociale indicatoren van ten minste 2 van de onderstaande categorieën. (3 punten)
- ☐ Ja, ten minste 6 kwantitatieve sociale indicatoren van ten minste 3 van de onderstaande categorieën. (4 punten)

Vink de desbetreffende categorie(ën) aan en geef aan waar in de verantwoordingsinformatie deze categorieën terug te vinden zijn:

- ☐ Arbeidsvoorwaarden, waaronder werkgelegenheid, sociale zekerheid, beloning, en emolumenten
- ☐ Arbeidsomstandigheden, waaronder aspecten als veiligheid en gezondheid, letsel- en beroepsziektes, opleiding en training, diversiteit en ontplooiingsmogelijkheden
- ☐ Het waarborgen van mensenrechten, fundamentele beginselen en rechten op het werk, respect voor lokale gemeenschappen en inheemse volkeren
- ☐ Productverantwoordelijkheid, waaronder aspecten als veiligheid, eerlijke handel, dierwelzijn, voedselveiligheid en genetische modificatie

Vraag 23

Bevat de verantwoordingsinformatie een toelichting op het gevoerde sociale beleid van de organisatie?

- ☐ Nee (0 punten)
- ☐ Ja (2 punten)

Vraag 24

Geeft de verantwoordingsinformatie inzicht in de sociale doelstellingen van de organisatie?

- ☐ Nee (0 punten)
- ☐ Ja, ten minste 2 sociale doelstellingen. (1 punt)
- ☐ Ja, ten minste 2 kwantitatieve sociale doelstellingen, inclusief een concreet tijdspad. (2 punten)

Vraag 25

Geeft de verantwoordingsinformatie inzicht in de activiteiten van de organisatie met betrekking tot maatschappelijke betrokkenheid?

- ☐ Nee (0 punten)
- ☐ Ja, met behulp van concrete voorbeelden/casus. (1 punt)
- ☐ Ja, met behulp van een kwantitatieve onderbouwing. (2 punten)

Vraag 26

Welke van de onderstaande aspecten met betrekking tot het beleid ten aanzien van maatschappelijke betrokkenheid worden in de verantwoordingsinformatie toegelicht?

Vink de desbetreffende aspecten aan en geef aan waar in de verantwoordingsinformatie deze aspecten terug te vinden zijn (vanaf 2 aspecten wordt een punt toegekend). (1 punt)

- ☐ Vrijwilligerswerk
- ☐ Pro bono dienstverlening of het gratis beschikbaar stellen van producten
- ☐ Specifieke maatschappelijke projecten, gericht op educatie, cultuur, techniek, welvaart, gezondheid of een ander thema, waaraan de organisatie zich voor langere tijd heeft verbonden
- ☐ Maatschappelijke sponsoring
- ☐ Geen van de bovenstaande aspecten (0 punten)

Maatschappelijk verslaggevingsbeleid (10 punten)

In de categorie 'Maatschappelijk verslaggevingsbeleid' wordt gevraagd of de verslaggeving inzicht geeft in verslaggevingsbeleid, verslaggevingsproces, reikwijdte en afbakening die ten grondslag ligt aan de verslaggeving zelf.

Vraag 27

Welke van de onderstaande aspecten ten aanzien van het onderliggende verslaggevingsbeleid en –proces voor maatschappelijke verslaggeving worden in de verantwoordingsinformatie toegelicht?

Vink de desbetreffende aspecten aan en geef aan waar in de verantwoordingsinformatie deze aspecten terug te vinden zijn (vanaf 3 aspecten worden punten toegekend). (3-5 aspecten = 2 punten; 6-9 aspecten = 3 punten)

☐ De doelgroep van het verslag
☐ Gevolgde verslaggevingstandaarden of –richtlijnen (zoals GRI en RJ 400)
☐ De selectie van de meest belangrijke prestatie-indicatoren
☐ Gehanteerde definities
☐ Methoden van meten, schatten en berekenen
☐ Inherente beperkingen als gevolg van de methoden van meten, schatten en berekenen
☐ De invloed van wijzigingen in definities en meetmethodes
☐ Het verslaggevingsproces, inclusief de methode van consolideren van gegevens
☐ De aan de gegevens ten grondslag liggende veronderstellingen
☐ Geen van de bovenstaande aspecten (0 punten)

Vraag 28.1

Bevat de toelichting op het verslaggevingsbeleid een beschrijving van de reikwijdte van de verslaggeving, waarbij wordt aangeven over welke delen van de organisatie verslag wordt gedaan?
Toelichting: Een verwijzing naar het financiële verslaggevingsbeleid volstaat niet. Ook een verwijzing naar een voetnoot bij een specifiek onderdeel (bijvoorbeeld een figuur of indicator) ter verduidelijking van de reikwijdte is onvoldoende.

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (2 punten)

Vraag 28.2

Wordt in de toelichting op de reikwijdte specifiek aangegeven welke keuzes de organisatie heeft gemaakt in haar verslaggevingsbeleid ten aanzien van haar dochterondernemingen, deelnemingen, fusies, acquisities, het afstoten van ondernemingsonderdelen, outsourcing et cetera?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (+1 punt)

Vraag 29.1

Wordt uit de toelichting op het verslaggevingsbeleid duidelijk over welke periode de verantwoordingsinformatie betrekking heeft?
Toelichting: Een verwijzing naar het financiële verslaggevingsbeleid volstaat niet. Ook een verwijzing naar een voetnoot bij een specifiek onderdeel (bijvoorbeeld een figuur of indicator) ter verduidelijking van de reikwijdte is onvoldoende.

☐ Nee (één minpunt)
☐ Ja (0 punten)

Vraag 29.2

Wordt uit de toelichting op het verslaggevingsbeleid duidelijk welke keuzes zijn gemaakt ten aanzien van keteninformatie?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (2 punten)

Vraag 29.3

Wordt in de toelichting expliciet duidelijk gemaakt welke keuzes de organisatie heeft gemaakt in haar verslaggevingsbeleid ten aanzien van verslaggeving over onderaannemers, toeleveranciers en/of andere indirecte effecten?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (+1 punt)

Vraag 30

Is in de toelichting op het verslaggevingsbeleid informatie opgenomen over het al dan niet verifiëren van de maatschappelijke verslaggeving door een onafhankelijke, deskundige partij?
Toelichting: deze vraag heeft betrekking op de toelichting op het verslaggevingsbeleid van de organisatie zelf, een verwijzing naar de verklaring van een onafhankelijke, deskundige partij over de betrouwbaarheid van de gepresenteerde verantwoordingsinformatie komt derhalve niet in aanmerking voor beantwoording van deze vraag.

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja, de toelichting op het verslaggevingsbeleid bevat informatie over ten minste 1 van de onderstaande punten. (1 punt)

Vink de desbetreffende punten aan en geef aan waar in de verantwoordingsinformatie deze punten terug te vinden zijn.

☐ Redenen voor het al dan niet kiezen voor onafhankelijke verificatie.
☐ De keuze voor een onafhankelijke, deskundige partij.
☐ De reikwijdte en diepgang van het onafhankelijke verificatieproces.
☐ Kwaliteitsgerichte criteria (maximaal 100 punten)
☐ In dit onderdeel 'kwaliteitsgerichte criteria' wordt de verslaggeving beoordeeld op relevantie, duidelijkheid, betrokkenheid van stakeholders en de contextuele samenhang.

Relevantie (20 punten)

De categorie 'Relevantie' gaat in op de vraag in hoeverre de verslaggeving ingaat op MVO-aspecten en dilemma's, die daadwerkelijk als relevant worden beschouwd door stakeholders. Ofwel sluit het verslag aan bij de informatiebehoefte van de beoogde gebruikers?

Vraag 31

Hoeveel organisatiespecifieke en/of sectorspecifieke aspecten met betrekking tot MVO worden in de verantwoordingsinformatie toegelicht?

Let op: U dient in de comment box onder aan de vraag te benoemen welke sectorspecifieke aspecten in de verantwoordingsinformatie zijn toegelicht.

- ☐ Minder dan 3 aspecten (0 punten)
- ☐ Ten minste 3 aspecten (4 punten)
- ☐ Ten minste 4 aspecten (5 punten)
- ☐ Ten minste 6 aspecten (6 punten)

Vraag 32.1

In hoeverre wordt de maatschappelijke verantwoordingsinformatie tijdig naar buiten gebracht?

- ☐ De maatschappelijke verantwoordingsinformatie is niet eerder publiekelijk beschikbaar dan zes maanden na het einde van de verslaggevingsperiode. (-2 punten)
- ☐ De maatschappelijke verantwoordingsinformatie is publiekelijk beschikbaar tussen de drie en zes maanden na het einde van de verslaggevingsperiode. (0 punten)
- ☐ De maatschappelijke verantwoordingsinformatie is uiterlijk drie maanden na het einde van de verslaggevingsperiode publiekelijk beschikbaar. (+2 punten)

Vraag 32.2

De maatschappelijke verantwoordingsinformatie wordt gelijktijdig (of geïntegreerd) gepubliceerd met de financiële verslaggeving.

Toelichting: Er is sprake van geïntegreerde verslaggeving wanneer in het jaarverslag, naast financiële verantwoordingsinformatie, maatschappelijke verantwoordingsinformatie wordt opgenomen (in plaats van het publiceren van een afzonderlijk maatschappelijk verslag). Het opnemen van slechts een enkele alinea of paragraaf waarin in algemene termen de visie van de organisatie ten aanzien van MVO wordt toegelicht voldoet niet voor de kwalificatie 'geïntegreerde verslaggeving'.

- ☐ Nee (0 punten)
- ☐ Ja (+2 punten)

Vraag 33

Bevat de maatschappelijke verantwoordingsinformatie cijfers uit voorgaande verslaggevingsperiodes zodat gebruikers in staat zijn de positie, ontwikkeling en de resultaten van de organisatie te vergelijken in de tijd?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja, vergelijkende cijfers uit één of meerdere verslaggevingsperiodes ten aanzien van ten minste 4 indicatoren. (3 punten)

Vraag 34.1

Bevat de verantwoordingsinformatie praktijkbeschrijvingen (casussen) van maatschappelijke dilemma's waarmee de organisatie wordt geconfronteerd, waarin wordt aangegeven wat de visie van de organisatie is met betrekking tot deze maatschappelijke dilemma's?
Toelichting: bij maatschappelijke dilemma's kan worden gedacht aan nadelige effecten van de bedrijfsvoering op mens of milieu (externaliteiten), welke de organisatie beoogt te bestrijden.

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (3 punten)

Vraag 34.2

Blijkt uit de praktijkbeschrijvingen welke tegenstrijdige stakeholderbelangen meespelen bij deze maatschappelijke dilemma's?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (+2 punten)

Vraag 34.3

Blijkt uit de praktijkbeschrijvingen dat de organisatie stakeholders heeft betrokken om te bepalen hoe de organisatie met deze maatschappelijke dilemma's zou moeten omgaan?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (+2 punten)

Duidelijkheid (20 punten)

In de categorie 'Duidelijkheid' wordt ondermeer gevraagd naar de begrijpelijkheid, inzichtelijkheid en toegankelijkheid van het (maatschappelijk) verslag. De informatie in het verslag moet begrijpelijk zijn voor de lezer om onjuiste interpretatie te voorkomen. Dit betekent dat de wijze van presentatie moet zijn afgestemd op de kennis en ervaring van de gebruikers. Een goede vormgeving, een systematische rubricering van onderwerpen, een helder taalgebruik en het uitleggen van onbekende termen verhogen de begrijpelijkheid.

Vraag 35

Zijn in de verantwoordingsinformatie verwijzingen opgenomen om de onderlinge relatie tussen verschillende verslagen of elementen van externe verslaggeving duidelijk te maken?

Let op: indien er sprake is van geïntegreerde verslaggeving, dient de vraag met "Ja" beantwoord te worden. Er is sprake van geïntegreerde verslaggeving wanneer in het jaarverslag, naast financiële verantwoordingsinformatie, maatschappelijke verantwoordingsinformatie wordt opgenomen (in plaats van het publiceren van een afzonderlijk maatschappelijk verslag). Het opnemen van slechts een enkele alinea of paragraaf waarin in algemene termen de visie van de organisatie ten aanzien van MVO wordt toegelicht, voldoet niet voor de kwalificatie 'geïntegreerde verslaggeving'.

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (4 punten)

Vraag 36.1

Bevat de verantwoordingsinformatie een samenvatting van de belangrijkste resultaten op economisch, milieu en sociaal gebied in de verslaggevingsperiode?

Toelichting: met een samenvatting wordt bedoeld, een beknopt, afgebakend, overzicht waarbij de lezer in één oogopslag inzicht heeft in een bepaald onderwerp. Verwijzingen naar diverse zinsneden als onderdeel van de tekst op diverse plaatsen in de verslaggeving voldoen niet.

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (4 punten)

Vraag 36.2

Bevat de samenvatting een overzicht met kerncijfers van zowel economische, als milieu en sociale aspecten van de bedrijfsvoering?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (+2 punten)

Vraag 37.1

Bevat het verslag (de verslagen) een verklarende begrippenlijst en/of index (bijvoorbeeld GRI-index) met betrekking tot de maatschappelijke verantwoordingsinformatie?

☐ Nee (0 punten)

Meerdere antwoorden zijn mogelijk:

☐ Ja, een verklarende begrippenlijst (+1 punt)
☐ Ja, een index (bijvoorbeeld GRI) (+1 punt)

Vraag 37.2

Zijn in de begrippenlijst de definities van de belangrijkste maatschappelijke indicatoren opgenomen?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (+2 punten)

Vraag 37.3

Zijn in de index pagina- of hoofdstukverwijzingen opgenomen per relevant maatschappelijk onderwerp of indicator?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (+2 punten)

Vraag 38

Hoeveel muisclicks is de maatschappelijke verantwoordingsinformatie van de homepage verwijderd?

☐ De maatschappelijke verantwoordingsinformatie is niet online opvraagbaar. (0 punten)
☐ Meer dan 3 muisclicks (0 punten)
☐ Minder dan 3 muisclicks (4 punten)

Betrouwbaarheid (20 punten)

Deze categorie heeft betrekking op 'Betrouwbaarheid'. Verslaggeving heeft het kenmerk van betrouwbaarheid wanneer het een juist, volledig en evenwichtig beeld geeft van de werkelijke situatie. In deze categorie wordt ingegaan op de wijze waarop het verslag en de inhoud ervan is geverifieerd door een externe onafhankelijke partij. Verificaties kunnen worden uitgevoerd door materiedeskundigen zoals accountants, maatschappelijke organisaties, sectorspecialisten en stakeholder panels.

Vraag 39

Bevat het verslag een mening van experts of stakeholders over de inhoud van het beleid en/of de prestaties van de organisatie op het gebied van mens, milieu en samenleving?
Let op: een assurance rapport komt niet in aanmerking voor beantwoording van deze vraag (zie vraag 40).

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (4 punten)

Vraag 40.1

Bevat het verslag een verklaring van een onafhankelijke, deskundige partij (bijvoorbeeld een accountant) die de maatschappelijke verantwoordingsinformatie heeft geverifieerd?
Let op: een verklaring van een accountant over enkel de financiële verantwoordingsinformatie voldoet niet.

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (4 punten)

Vraag 40.2

Geeft de verklaring van de onafhankelijke, deskundige partij inzicht in alle onderstaande punten?

☐ Onderwerp van de onafhankelijke verificatie
☐ De reikwijdte van het verificatieproces
☐ Doelstelling van de onafhankelijke verificatie
☐ De gebruikte toetsingscriteria (zoals GRI, RJ400)
☐ De gehanteerde standaard(en) (zoals COS3410N, AA1000AS, ISAE3000)
☐ De aard van de uitgevoerde werkzaamheden
☐ De belangrijkste conclusies

☐ Nee (+0 punten)
☐ Ja (+2 punten)

Vraag 40.3

Heeft de verklaring betrekking op het gehele maatschappelijke verslag?

Let op: bij geïntegreerde verslaggeving dient de verklaring betrekking te hebben op alle maatschappelijke verantwoordingsinformatie in het jaarverslag. Wanneer de verklaring betrekking heeft op een deel van de maatschappelijke verantwoordingsinformatie of enkele KPI's is het antwoord 'nee'.

- ☐ Nee (0 punten)
- ☐ Ja (+3 punten)

Vraag 41

Wat voor soort verklaring is door de onafhankelijke deskundige partij afgegeven bij de maatschappelijke verantwoordingsinformatie?

- ☐ Er is geen verklaring bij de maatschappelijke verantwoordingsinformatie opgenomen of het is niet duidelijk welke mate van zekerheid de verklaring geeft. (0 punten)
- ☐ De verklaring bij de maatschappelijke verantwoordingsinformatie geeft een beperkte mate van zekerheid over een deel van de maatschappelijke verantwoordingsinformatie. (1 punt)
- ☐ De verklaring bij de maatschappelijke verantwoordingsinformatie geeft een beperkte mate van zekerheid over alle maatschappelijke verantwoordingsinformatie. (2 punten)
- ☐ De verklaring geeft een beperkte mate van zekerheid over een deel van de maatschappelijke verantwoordingsinformatie en een redelijke mate van zekerheid over het andere deel van de maatschappelijke verantwoordingsinformatie. (4 punten)
- ☐ De verklaring geeft een redelijke mate van zekerheid over het gehele verslag (alle maatschappelijke verantwoordingsinformatie). (7 punten)

Betrokkenheid van stakeholders (20 punten)

In de categorie 'Betrokkenheid van stakeholders' wordt gevraagd naar het beleid van de onderneming ten aanzien van stakeholder betrokkenheid en de wijze waarop deze is toegelicht in het verslag. Vragen hebben ondermeer betrekking op de wijze waarop stakeholders zijn geselecteerd, de wijze waarop de dialoog is aangegaan en wat de invloed van die dialoog is geweest.

Vraag 42

Wordt in de verantwoordingsinformatie benoemd welke partijen als stakeholders worden beschouwd?

- ☐ Nee (0 punten)
- ☐ Ja, er worden ten minste 3 organisaties of groepen expliciet benoemd die als stakeholder worden beschouwd. (1 punt)

Vraag 43

Bevat de verantwoordingsinformatie een toelichting van de wijze waarop de organisatie de betrokkenheid van stakeholders waarborgt?

☐ Nee (0 punten)

Meerdere antwoorden zijn mogelijk:

☐ Ja, de verantwoordingsinformatie bevat een toelichting van de wijze waarop stakeholders zijn geïdentificeerd en geselecteerd. (+2 punten)

☐ Ja, de verantwoordingsinformatie bevat een toelichting van de wijze waarop een dialoog is gevoerd met stakeholders. (+2 punten)

☐ Ja, de verantwoordingsinformatie bevat een toelichting op de uitkomsten van de dialoog met stakeholders. (+2 punten)

☐ Ja, de verantwoordingsinformatie bevat een toelichting van de wijze waarop de onderneming de uitkomsten van de stakeholdersdialoog gebruikt, en welk effect dit heeft gehad op het beleid en de activiteiten van de organisatie. (+2 punten)

Vraag 44.1

Bevat de verantwoordingsinformatie een toelichting van de wijze waarop bij de bepaling van de inhoud en inrichting van de maatschappelijke verslaggeving rekening is gehouden met de informatiebehoefte van stakeholders?

☐ Nee (0 punten)

☐ Ja, een algemene toelichting. (3 punten)

☐ Ja, een specifieke toelichting waarin is aangegeven welke onderwerpen voor welke stakeholders van belang zijn en hoe vaststelling hiervan de inhoud van de verslaggeving heeft beïnvloed. (4 punten)

Vraag 44.2

Wordt in het verslag een toelichting gegeven hoe keuzes bij de inrichting van maatschappelijke verslaggeving zijn afgestemd op de informatiebehoefte van stakeholders met betrekking tot ten minste twee van de onderstaande punten?

Vink de desbetreffende punten aan en geef aan waar in de verantwoordingsinformatie deze punten terug te vinden zijn.

☐ De reikwijdte van (maatschappelijke) verslaggeving

☐ De afbakening van (maatschappelijk) verslaggeving

☐ De selectie van materiële onderwerpen

☐ De geschiktheid van indicatoren en doelstellingen

☐ De toepassing van onafhankelijke verificatie

☐ Nee (0 punten)

☐ Ja (+2 punten)

Vraag 45

Blijkt uit de verantwoordingsinformatie de betrokkenheid van stakeholders bij specifieke maatschappelijke aspecten van ondernemen?

☐ Nee (0 punten)

Meerdere antwoorden zijn mogelijk:

☐ Ja, de verantwoordingsinformatie refereert aan een dialoog met stakeholders over voor de organisatie relevante maatschappelijke onderwerpen. (+1 punt)
☐ Ja, de verantwoordingsinformatie refereert aan een dialoog met stakeholders over de rol van de organisatie in de keten. (+1 punt)
☐ Ja, de verantwoordingsinformatie refereert aan een dialoog met stakeholders over ten minste drie organisatiespecifieke of sectorspecifieke aspecten. (+1 punt)

Vraag 46

Draagt de organisatie in de maatschappelijke verslaggeving een visie uit gericht op het creëren van bewustzijn of begrip bij stakeholders omtrent relevante maatschappelijke thema's?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (1 punt)

Vraag 47.1

Bevat het verslag contactinformatie?

☐ Nee (één minpunt)
☐ Ja (0 punten)

Vraag 47.2

Wordt de lezer uitgenodigd een reactie te geven en wordt hem/haar concrete mogelijkheden aangeboden voor het plaatsen van deze reactie?

☐ Nee (0 punten)
☐ Ja (+1 punt)

Contextuele samenhang (20 punten)

In de categorie 'Contextuele samenhang' wordt gevraagd in hoeverre prestaties van de organisatie op het gebied van MVO in breder perspectief wordt geplaatst. Vragen hebben onder meer betrekking op de strategische context, trends en ontwikkelingen in de sector, geografische context et cetera.

Vraag 48

Bevat de verantwoordingsinformatie een toelichting op het beleid van de organisatie met betrekking tot MVO in de bredere context van duurzame ontwikkeling?

☐ Nee (0 punten)

Meerdere antwoorden zijn mogelijk:

☐ Ja, het verslag bevat een toelichting op het effect van economische omstandigheden op het gevoerde maatschappelijk beleid. (+2 punten)
☐ Ja, het verslag bevat een toelichting op het effect van ontwikkelingen binnen de sector op het gevoerde maatschappelijke beleid. (+2 punten)
☐ Ja, het verslag bevat een toelichting op het effect van ontwikkelingen in de keten op het gevoerde maatschappelijk beleid. (+2 punten)

Vraag 49

Bevat de verantwoordingsinformatie een toelichting op de relatie tussen de algehele organisatiestrategie en de strategische prioriteiten en doelstellingen met betrekking tot MVO?

☐ Nee, (0 punten)
☐ Ja, een algemene toelichting. (+2 punten)
☐ Ja, een specifieke toelichting in de context van ten minste twee van de onderstaande punten. (+4 punten)

Vink de desbetreffende punten aan en geef aan waar in de verantwoordingsinformatie deze punten terug te vinden zijn.

☐ Verwachting ten aanzien van de eigen onderneming
☐ Ontwikkelingen binnen de sector
☐ Ontwikkelingen binnen de keten waarin de onderneming opereert

Vraag 50

Worden in de verantwoordingsinformatie de behaalde maatschappelijke resultaten in verband gebracht met relevante interne en externe ontwikkelingen?

☐ Nee (0 punten)

Meerdere antwoorden zijn mogelijk:

- ☐ Ja, het verslag bevat een toelichting op het effect van wijzigingen in de organisatie, de productieprocessen en/of producten en diensten op de behaalde maatschappelijke resultaten. (+2 punten)
- ☐ Ja, het verslag bevat een toelichting op de verbetering/verslechtering van de economische prestaties in de afgelopen verslaggevingsperiode, afgezet tegen ontwikkelingen op mondiaal, regionaal of lokaal niveau. (+2 punten)
- ☐ Ja, het verslag bevat een toelichting op de verbetering/verslechtering van de milieuprestaties in de afgelopen verslaggevingsperiode, afgezet tegen ontwikkelingen op mondiaal, regionaal of lokaal niveau. (+2 punten)
- ☐ Ja, het verslag bevat een toelichting op de verbetering/verslechtering van de prestaties op sociaal gebied in de afgelopen verslaggevingsperiode, afgezet tegen ontwikkelingen op mondiaal, regionaal of lokaal niveau. (+2 punten)
- ☐ Ja, in het verslag worden de behaalde maatschappelijke resultaten in de context van externe informatie geplaatst (waaronder ratings, benchmarks, trendanalyses, best practices). (+2 punten)

CRITERIA BIJ DE BEOORDELING DOOR EEN PANEL VAN DESKUNDIGEN

Relevantie (± 15%)

- Materialiteit: In de maatschappelijke verslaggeving geeft de onderneming informatie over alle onderwerpen die naar aard en materialiteit relevant zijn voor onderneming, haar sector en de keten waarin ze opereert. De onderneming besteedt aandacht aan actuele relevante maatschappelijke vraagstukken.
- Vormgeving: Het informatieve karakter van de verslaggeving overheerst ten opzichte van de promotionele functie. Foto's, interviews, kaders, etc. overheersen niet de tekst en bieden toegevoegde waarde.
- Afstemming van de reikwijdte op de informatiebehoefte van gebruikers: De onderneming heeft juiste keuzes gemaakt met betrekking tot de selectie van onderwerpen waarover wordt gerapporteerd, zodanig dat de maatschappelijke verslaggeving relevant is voor gebruikers maar niet resulteert in een overdaad aan informatie.
- Afstemming van de afbakening op de informatiebehoefte van gebruikers: De onderneming heeft juiste keuzes gemaakt met betrekking tot de afbakening in de keten, zodanig dat ook verantwoordingsinformatie is opgenomen over activiteiten in de keten waaraan gebruikers in het bijzonder behoefte zouden kunnen hebben.
- Vergelijkbaarheid: De maatschappelijke verslaggeving is zo ingericht dat gebruikers goed in staat zijn de positie, ontwikkeling en resultaten van de onderneming te vergelijken in de tijd en met andere ondernemingen.

Duidelijkheid (± 15%)

- Begrijpelijkheid: De informatie en de wijze van presentatie is op een goede manier afgestemd op de kennis en ervaring van de beoogde gebruikers.
- Begrijpelijkheid: De onderneming rapporteert op een duidelijke manier door te kiezen voor een goede vormgeving, beperkte omvang, helder taalgebruik en het uitleggen van mogelijk onbekende termen in de verslaggeving.
- Inzichtelijkheid: De informatie in de maatschappelijke verslaggeving is inzichtelijk weergegeven en in een juiste context gepresenteerd. Bij grafische presentatie van maatschappelijke informatie is voor een duidelijke en inzichtelijke opmaak gekozen en wordt steeds een toelichting gegeven op de conclusies die uit de grafiek moeten blijken.
- Toegankelijkheid: De gegevens en informatie in de maatschappelijke verslaggeving zijn in redelijkheid toegankelijk voor alle relevante belanghebbenden, waaronder degenen die bijzondere eisen stellen aan de toegankelijkheid zoals mensen met een handicap of die een andere taal spreken.

Betrouwbaarheid (± 15%)

- Juistheid: De informatie in de maatschappelijke verslaggeving is vrij van wezenlijke onjuistheden en wordt in de juiste context gepresenteerd.
- Volledigheid: Alle informatie die nodig is voor een goede beeldvorming is opgenomen binnen de grenzen die gevormd worden door hetgeen relevant is, rekening houdend met de kosten van verwerving van die informatie.
- Evenwichtigheid: Er wordt evenwichtig informatie gegeven over zowel de positieve als negatieve gebeurtenissen.
- Geschiktheid: Het beeld dat geschetst wordt door de informatie in de maatschappelijke verslaggeving is representatief voor de werkelijke situatie in de onderneming. De indicatoren aan de hand waarvan gerapporteerd wordt over bepaalde onderwerpen zijn geschikt om een beeld te geven van de werkelijkheid.
- Onpartijdigheid: De informatie in de maatschappelijke verslaggeving is onpartijdig, dat wil zeggen vrij van vooringenomenheid in de zin van eerlijk en onbevooroordeeld.
- Voorzichtigheid: Bij het opstellen van maatschappelijke verslaggeving is voorzichtigheid betracht bij het vermelden van onzekerheden zodanig dat informatie over economische, milieu- en sociale zorg en beheer en de behaalde economische, milieu- en sociale prestaties niet te rooskleurig wordt weergegeven.

Betrokkenheid van belanghebbenden (± 15%)

- Geschiktheid van informatie: Bij het inrichten van de maatschappelijke verslaggeving heeft de onderneming zich laten leiden door de informatiebehoefte van belanghebbenden. De betrokkenheid van belanghebbenden blijkt uit de manier waarop belanghebbenden zijn geïdentificeerd, hoe en wanneer hun betrokkenheid tot stand is gekomen en hoe deze betrokkenheid van invloed is geweest op de inhoud van het verslag en op het beleid en de activiteiten van de onderneming.
- Durf: De onderneming is bereid zich kwetsbaar op te stellen door in haar maatschappelijke verslaggeving gevoelige onderwerpen niet te vermijden en daarbij op een open en eerlijke manier inzichtelijk te maken welke tegenstrijdige belangen mogelijk bij die onderwerpen spelen.
- Gerichtheid op belanghebbenden: Met haar maatschappelijke verslaggeving levert de onderneming een bijdrage aan het maatschappelijk debat over relevante thema's door een visie uit te dragen en/of belanghebbenden bewust te maken van bepaalde maatschappelijke effecten.

Contextuele samenhang (± 15%)

- De informatie in de maatschappelijke jaarverslaggeving is weergegeven in de bredere context van duurzame ontwikkeling op lokaal, regionaal of mondiaal niveau.
- Uit de maatschappelijke verslaggeving blijkt hoe de gekozen strategie van de onderneming met betrekking tot maatschappelijke aspecten van ondernemen zich verhoudt tot de ondernemingsstrategie.
- In de toelichting op de prestaties van de onderneming wordt inzicht gegeven in trends en ontwikkelingen binnen de sector en binnen de keten waarin de onderneming opereert.

D. Panel van Deskundigen Transparantiebenchmark en Jury De Kristal

Panel van Deskundigen Transparantiebenchmark 2013

Mevr. Nancy Kamp-Roelands (voorzitter)
Dhr. André Nijhof
Mevr. Theresa Fogelberg
Dhr. Ernst Jan van Weperen
Dhr. Willem Lageweg
Dhr. Gijs Dröge
Dhr. Giuseppe van der Helm
Mevr. Linda van Beek
Dhr. Tim Steinweg

Jury De Kristal 2013

Mevr. mr. Bibi de Vries (voorzitter)
Z.K.H. Prins Carlos de Bourbon de Parme
Professor dr. Leen Paape RA RO CIA

Dit is een publicatie van het ministerie van
Economische Zaken, 's-Gravenhage

Deze publicatie is in digitale vorm beschikbaar via
www.rijksoverheid.nl/ez

De Kristal, de hoofdprijs van de Transparantiebenchmark, is een initiatief
van het ministerie van Economische Zaken en de Nederlandse
Beroepsorganisatie van Accountants

Projectteam 2013: EZ: Margo Stam
NBA: Michèl Admiraal

www.transparantiebenchmark.nl www.kristalprijs.nl

Directoraat-Generaal Bedrijfsleven en Innovatie
Bezuidenhoutseweg 73
Postbus 20401
2500 EK 's-Gravenhage

Internet: www.rijksoverheid.nl/ez

November 2013 | Publicatie-nr. E02-619414

Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA